

**UCHWAŁA NR XVII/122/16
RADY MIEJSKIEJ ŻERKOWA**

z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie uchwalenia "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Żerków".

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 - prawo ochrony środowiska (tj. z 2016 r., poz. 672) w związku Uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 -2032, Rada Miejska Żerkowa uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się "Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Żerków" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Żerków.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zamawiający:

Urząd Miasta i Gminy Żerków
ul. Adama Mickiewicza 5
63-210 Żerków

Jednostka projektowa:

Ekolog Sp. z o.o.
ul. Świętowidzka 6/4
61-058 Poznań
tel./fax: (61) 877 06 05
www.ekolog.pl

Nazwa opracowania:

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA
GMINY I MIASTA ŻERKÓW
NA LATA 2016-2032**

Zespół projektantów:

inż. Katarzyna Walkowiak
mgr Katarzyna Helińska
mgr Jakub Smakulski

ŻERKÓW 2016

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1. Cele i zadania Programu	4
1.2. Podstawy prawne	5
1.2.1. Ustawy	5
1.2.2. Akty wykonawcze	6
1.2.3. Inne	7
1.3. Procedury dotyczące postępowania z wyrobami zawierającymi azbest	8
2. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE ŻERKÓW	8
2.1. Charakterystyka gminy	8
3. CHARAKTERYSTYKA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ ODDZIAŁYWANIE AZBESTU NA ZDROWIE CZŁOWIEKA	11
3.1. Charakterystyka azbestu i wyrobów zawierających azbest	11
3.2. Zanieczyszczenie środowiska azbestem	16
3.3. Szkodliwość azbestu	18
3.4. Bezpieczne postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest	19
3.5. Warunki bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest	20
3.6. Obowiązki i pozwolenia w zakresie postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest	21
4. STAN AKTUALNY W ZAKRESIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I GOSPODARKI ODPADAMI AZBESTOWYMI NA TERENIE GMINY ŻERKÓW	22
4.1. Metodyka przeprowadzenia inwentaryzacji	22
4.2. Informacje o ilości wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy Żerków	22
4.2.1 Stan techniczny wyrobów zawierających azbest	28
4.2.2 Wskaźnik nagromadzenia wyrobów azbestowych	29
4.3. Program usuwania azbestu z terenu gminy Żerków	29
4.3.1. Działania informacyjno-edukacyjne wśród mieszkańców gminy Żerków	30
4.3.2. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców	30
4.3.3. Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest	31
5. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ PROGRAMU	32
5.1. Szacunkowe koszty Programu	32
5.2. Harmonogram czasowo – finansowy realizacji Programu	33
5.3. Możliwości finansowania oraz pozyskiwania środków finansowych na realizację celów	36
5.4. Finansowanie zadań Programu przez Starostwo Powiatowe w Jarocinie	39
5.5. Finansowanie zadań Programu przez gminę Żerków	40
6. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU	41
7. OCENA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI PROGRAMU NA ŚRODOWISKO	42
8. PODSUMOWANIE	44
9. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	44
10. LITERATURA	45

1. WSTĘP

Azbest jest materiałem naturalnym, znanym i wykorzystywanym od czasów starożytnych. Minerale ten należy do grupy krzemianów o włóknistej budowie. Jego cechą charakterystyczną są wyjątkowe właściwości fizyczne i chemiczne. Jest niemal niezniszczalnym tworzywem o wielu zaletach: odporny na działanie bardzo wysokich temperatur (temperatura rozkładu i topnienia najbardziej popularnego azbestu białego – chryzotyłu - wynosi 1500-1550°C), ale także na działanie mrozu, substancji chemicznych i korozji, a przy tym elastyczny, wytrzymały, rozciągliwy oraz posiadający właściwości dźwiękochłonne. Jego powszechnemu wykorzystaniu sprzyjała możliwość łatwego łączenia z innymi materiałami, takimi jak tworzywa sztuczne, czy cement. Produkty azbestowe, ze względu na swoje wcześniej niespotykane właściwości, zdobyły wszechstronne zastosowanie w przemyśle włókienniczym, maszynowym, elektrotechnice czy też budownictwie w dwudziestym wieku.

Po kilkudziesięciu latach powszechnego stosowania azbestu odkryto, że wyroby te są bardzo niebezpieczne dla zdrowia i życia ludzi, w związku z czym ich produkcja zakazana została w Polsce w 1997 r. Ustawą o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, zgodnie z którą do 28 września 1998 r. zakończono produkcję płyt azbestowo-cementowych, zaś od 28 marca 1999 r. obowiązuje zakaz obrotu azbestem i wyrobami go zawierającymi. W krajach Unii Europejskiej zakaz wydobycia azbestu oraz produkcji i przetwarzania wyrobów zawierających azbest wprowadziła Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 marca 2003 r., zaś całkowity zakaz stosowania azbestu wprowadzony został 1 stycznia 2005 r. W efekcie czego dnia 14 maja 2002 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęła długofalowy program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski. Podstawowym celem programu jest oczyszczenie terytorium kraju z azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat materiałów zawierających azbest do 2032 r.

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej i tym samym potrzebą dostosowania prawa polskiego do wymagań przepisów unijnych, oraz ze względu na zmiany społeczno – gospodarcze, jakie zaszły od przyjęcia Programu, Ministerstwo Gospodarki opracowało wieloletni Program pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” (POKzA), przyjęty uchwałą Rady Ministrów nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 r. zmienioną uchwałą nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r. Podstawowym celem Programu jest oczyszczenie terytorium kraju z azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat materiałów zawierających azbest do 2032 r. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 przewiduje realizację następujących celów:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Szacuje się, że na terenie całej Polski w 2008 r. znajdowało się ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest (w latach 2003-2008 usunięto ok. 1 mln ton). Założono następujące ilości wycofania wyrobów azbestowych:

- w latach 2009–2012 około 28% odpadów (4 mln ton),
- w latach 2013–2022 około 35% odpadów (5,1 mln ton),
- w latach 2023–2032 około 37% odpadów (5,4 mln ton).

Wg danych udostępnionych przez Bazę Azbestową (stan na 04 stycznia 2016 r.) na terenie Polski zostało zinwentaryzowanych, pozostałych do unieszkodliwienia 4,9 mln ton.

Program zakłada, że jego realizacja będzie wymagała współpracy wielu jednostek i instytucji, zarówno na szczeblu centralnym, wojewódzkim, jak i lokalnym. Wszystkim uczestnikom Programu przypisano zadania, których wykonanie warunkuje osiągnięcie założonego celu.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Żerków na lata 2016-2032 jest efektem realizacji założeń programu krajowego.

Przed przystąpieniem do opracowania Programu przeprowadzona została inwentaryzacja wyrobów azbestowych, która pozwoliła na określenie ilości wyrobów azbestowych na oraz oszacowanie kosztów usunięcia płyt azbestowo-cementowych z terenu gminy Żerków. W Programie wskazano również potencjalne źródła, z których można finansować usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest, jak również przedstawiono wskaźniki monitorowania realizacji Programu.

W niniejszym dokumencie przedstawiono podstawowe informacje charakteryzujące gminę Żerków, scharakteryzowano wyroby zawierające azbest oraz oddziaływanie azbestu na zdrowie człowieka. Przedstawiono stan aktualny w zakresie wyrobów zawierających azbest i gospodarki odpadami azbestowymi na terenie gminy oraz harmonogram realizacji celów i zadań niniejszego Programu. Ponadto zaprezentowano, w jaki sposób można monitorować realizację Programu.

1.1. Cele i zadania Programu

Celem Programu dla gminy i miasta Żerków jest:

- stymulowanie wzrostu świadomości mieszkańców gminy o szkodliwości azbestu dla zdrowia ludzkiego,
- oczyszczenie terenu gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie szkodliwego wpływu oddziaływania azbestu na zdrowie mieszkańców,
- sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko oraz spełnienie, w określonym horyzoncie czasowym, wymogów dotyczących ochrony środowiska,
- stworzenie optymalnych warunków do wdrażania przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- określenie możliwości wsparcia finansowego dla mieszkańców w utylizacji płyt azbestowo-cementowych w sposób zgodny z przepisami prawa.

Powyższe cele będą realizowane poprzez następujące zadania:

- opracowanie Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest;
- prowadzenie odpowiednich prac przygotowawczych i dokumentacyjnych koniecznych w celu realizacji zadań polegających np. na dofinansowaniu demontażu, unieszkodliwiania oraz transporcie wyrobów azbestowych;
- prowadzenie działalności edukacyjno – szkoleniowej dotyczącej tematyki azbestu,
- działalność informacyjno – popularyzacyjna dotycząca bezpiecznego postępowania, jak również usuwania, wyrobów zawierających azbest z terenu gminy i miasta Żerków.

W niniejszym Programie ujęto:

- zinwentaryzowane ilości wyrobów zawierających azbest,
- szacunkowe koszty usuwania wyrobów zawierających azbest,
- propozycje dotyczące finansowej pomocy dla mieszkańców,
- propozycje założeń organizacyjnych oraz monitoringu programu.

1.2. Podstawy prawne

W Polsce istnieje szereg regulacji prawnych dotyczących problematyki azbestu i wyrobów zawierających azbest, które są tożsame z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej. Poniżej zamieszczono wykaz ustaw i aktów wykonawczych dotyczących wyrobów zawierających azbest, sposobów postępowania z tymi wyrobami, jak i innych zagadnień dotyczących azbestu.

1.2.1. Ustawy

- Ustawa z dnia 25 lutego 2011 roku o *substancjach chemicznych i ich mieszaninach* (Dz. U. z 2015 r. poz. 675.). Ustawa określa właściwości organów w zakresie wykonywania zadań administracyjnych i obowiązków, które wynikają z czterech rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawach dotyczących (1) rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów, (2) detergentów, (3) wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów oraz (4) klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin. Ustawa reguluje również warunki lub zakazy produkcji, wprowadzania do obrotu czy też stosowania substancji chemicznych w ich postaci własnej lub jako składników mieszanin (lub wyrobów), w zakresie, który nie został już uregulowany przepisami wyżej wymienionych rozporządzeń. Przepisy niniejszej ustawy nie dotyczą warunków transportu substancji i mieszanin (także w transzycie pod dozorem celnym) w sytuacji, kiedy nie są one w trakcie transportu przetwarzane lub przepakowywane.
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 roku o *przewozie towarów niebezpiecznych* (Dz. U. z 2011 r., Nr 227 poz. 1367 z późn. zm.). Ustawa określa zasady dotyczące przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców oraz innych osób przewożących towary niebezpieczne, jak również organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli. Przewóz materiałów niebezpiecznych w Polsce regulowany jest przez przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) – *Jednolity tekst Umowy ADR* (Dz. U. z 2009 r., Nr 27, poz. 162 z późn. zm.). Przepisy zarówno umowy ADR, jak również ustawy określają sposób załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych na składowisko. Pojazdy przewożące niebezpieczne materiały powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczające te pojazdy do przewozu wyżej wymienionych towarów, natomiast kierowcy powinni być przeszkoleni w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o *odpadach* (Dz. U. z 2013 r., poz. 21 z późn. zm.). Ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób, który zapewnia zarówno ochronę życia i zdrowia ludzi jak i ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W szczególności określa zasady postępowania z odpadami z uwzględnieniem zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, jak również przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów. Określone zostały w niniejszej ustawie obowiązki wytwórców oraz posiadaczy odpadów (również niebezpiecznych). W ustawie zawarto sposoby postępowania przy zbieraniu, transporcie, przetwarzaniu i unieszkodliwianiu odpadów, a także wymagania techniczne i organizacyjne dotyczące składowisk odpadów.

- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 roku o *zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest* (Dz. U. z 2004 r., Nr 3 poz. 20 z późn. zm.). Niniejsza ustawa wprowadza zakaz wprowadzania na teren Polski azbestu i wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów które w swoim składzie zawierają azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest. Zgodnie z ustawą w dniu 28 września 1998 roku zakończyła się produkcja płyt azbestowo - cementowych, natomiast wraz z dniem 28 marca 1999 roku wszedł w życie zakaz obrotu tymi płytami. Wyjątkiem jest azbest i wyroby go zawierające, które zostały dopuszczone do produkcji lub wprowadzenia na teren Polski określone w załączniku nr 1 do ustawy. Listę wyrobów określa co roku Minister właściwy do spraw gospodarki na drodze rozporządzenia. Wejście w życie ustawy praktycznie zakończyło produkcję oraz okres stosowania wyrobów zawierających azbest na terenie Polski. Problemem jest jednakże usuwanie tych produktów w sposób, który nie będzie zagrażał zarówno życiu i zdrowiu ludzi, jak i środowisku. Ustawa reguluje również zagadnienia dotyczące opieki nad pracownikami, którzy mieli styczność z azbestem.
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 z późn. zm.). W ustawie znajduje się jeden zapis, dotyczący problematyki azbestu. Art. 30 ust. 7 stanowi: „Właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji (...) obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli ich realizacja może naruszać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia, pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków, oraz pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych, czy też wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich”.

1.2.2. Akty wykonawcze

Rozporządzenia Ministra Środowiska

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2014 r. w *sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1546).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w *sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1923).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 24).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2013 r. poz. 25).

Rozporządzenia Ministra Gospodarki

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w *sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest* (Dz. U. 2011 r., Nr 8 poz. 31).

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2010 r., Nr 162 poz. 1089).

Rozporządzenia Ministra Zdrowia

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie (Dz. U. 2005 r., Nr 189 poz. 1603).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie leczenia uzdrowskiego osób zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2005 r., Nr 131 poz. 1100).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz. U. 2005 r., Nr 13 poz. 109).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie okresowych badań lekarskich pracowników zatrudnionych w zakładach, które stosowały azbest w produkcji (Dz. U. 2004 r., Nr 183 poz. 1896).

Powyższe ustawy oraz rozporządzenia dostępne są na stronach internetowych odpowiednich ministerstw oraz na stronie <http://isap.sejm.gov.pl/index.html>.

1.2.3. Inne

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032 (uchwała nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.) – Program zastąpił *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, stosowanych na terytorium Polski* przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. Program określa zadania niezbędne do realizacji w celu oczyszczenia kraju z azbestu. Realizacja Programu została przewidziana w latach 2010 - 2032, głównie z uwagi na dużą trwałość płyt azbestowo - cementowych, ich ilość oraz wysokie koszty usuwania tych wyrobów.

W celu realizacji wszystkich zadań przewidzianych w Programie, niezbędne jest zaangażowanie administracji publicznej i różnych instytucji działających na trzech poziomach:

- centralnym – Rada Ministrów, Minister Gospodarki i w strukturze Ministerstwa Gospodarki Główny Koordynator,
- regionalnym – samorząd województwa,
- lokalnym – samorząd powiatowy i samorząd gminny.

Organem odpowiedzialnym za monitoring i koordynację realizacji Programu jest Minister Gospodarki, który powołuje Głównego Koordynatora, jako osobę odpowiedzialną za współdziałanie poszczególnych jednostek i instytucji oraz podejmowanie inicjatyw dotyczących uaktualnienia Programu, oraz Radę Programową, która – działając jako organ opiniotawczo-doradczy Ministra Gospodarki – skupia przedstawicieli wszystkich istotnych dla realizacji Programu organów, urzędów, instytucji i organizacji.

Zgodnie z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 do zadań samorządu gminnego należy:

- gromadzenie przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa za pośrednictwem portalu www.bazaazbestowa.gov.pl,

- organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie,
- inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
- współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowania programów usuwania wyrobów zawierających azbest oraz urządzeń mobilnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest,
- współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
- współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu,
- współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

1.3. Procedury dotyczące postępowania z wyrobami zawierającymi azbest

Procedury dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest zostały uszeregowane w bloku tematycznym obejmującym łącznie 6 procedur ujętych w czterech grupach¹. Procedury zostały opracowane w oparciu o obowiązujące przepisy prawne w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest. Są to:

Grupa I	Procedury obowiązujące właścicieli i zarządzających obiektami, instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest lub wyrobami zawierającymi azbest.
Procedura 1 – obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.
Procedura 2 – obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.
Grupa II	Procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwórców odpadów niebezpiecznych.
Procedura 3 – postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.
Procedura 4 – prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych wraz z oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji.
Grupa III	Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.
Procedura 5 – przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.
Grupa IV	Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.
Procedura 6 – składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

2. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE ŻERKÓW

2.1. Charakterystyka gminy

Gmina Żerków położona jest w powiecie jarocińskim stanowi jedną z 4 gmin należących do tego powiatu. Od północy graniczy z gminą Miłostaw i Kołaczkowo, należącymi do powiatu wrzesińskiego, od wschodu z gminą Pyzdry (powiat wrzesiński), gminą Gizałki i Czermin, należącymi do powiatu

¹ Dyczko J. (2007). *Szkoła „Azbest – bezpieczne postępowanie” Bezpieczne postępowanie z azbestem i materiałami zawierającymi azbest.* 20-21 września 2007, AGH Kraków

pleszewskiego. Gmina Żerków graniczy od południa z gminą Kotlin (powiat jarociński), a od południowego zachodu z gminą Jarocin (powiat jarociński). Natomiast od zachodu graniczy z gminą Nowe Miasto nad Wartą, należącą do powiatu średzkiego.

Rysunek 1. Położenie gminy Żerków na tle powiatu jarocińskiego.

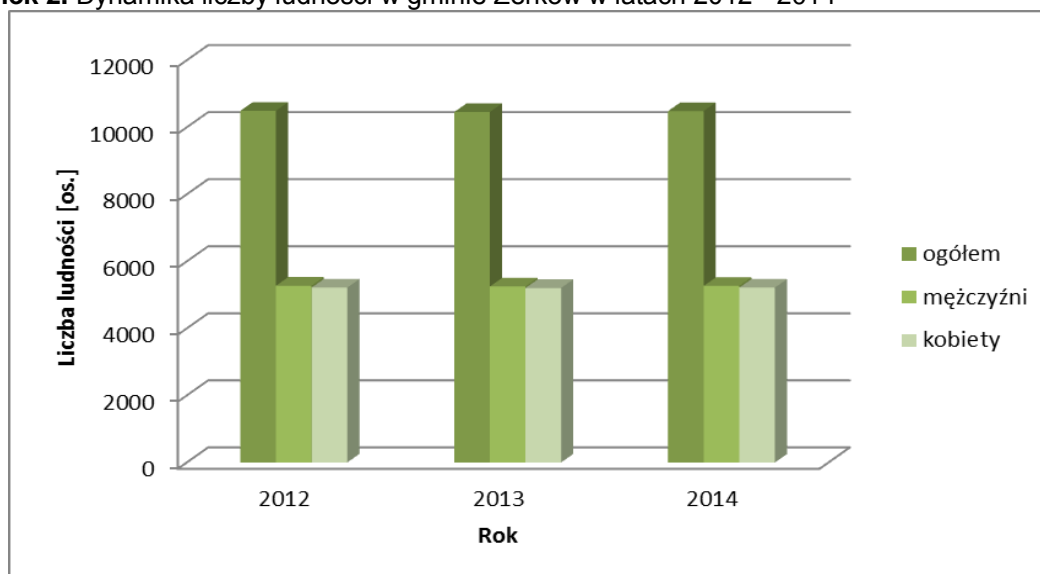

Źródło: www.gminy.pl

Powierzchnia ogólna gminy miejsko – wiejskiej Żerków wynosi 170 km². Samo miasto ma powierzchnię 216 ha (2 km²). Gminę zamieszkuje 10 480 mieszkańców (stan na 31.12.2014 r.), w tym 49,76 % stanowią kobiety. Niemal 20 % wszystkich mieszkańców gminy, to osoby mieszkające w mieście Żerków. Liczba ludności na terenie gminy Żerków podlega nieznacznym wahaniom, w latach 2012 – 2014 spadła o 8 osób.

Gmina Żerków oddalona jest 67 km na południowy wschód od Poznania, 11 km na północ od miasta powiatowego, około 10 km od krajowej drogi nr 11 Poznań – Katowice.

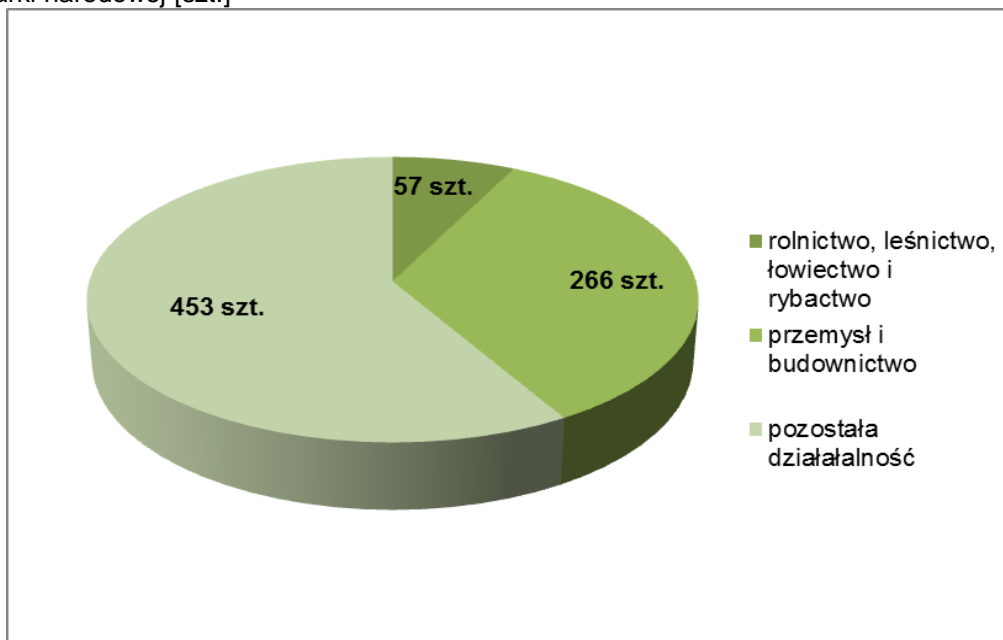
Rysunek 2. Dynamika liczby ludności w gminie Żerków w latach 2012 - 2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS 2014

W gminie Żerków 2014 r. działało 776 podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON, z czego tylko 7,34 % prowadziło swoją działalność w zakresie rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, 34,3 % prowadziło swoją działalność w przemyśle i budownictwie, a 58,4 % zostało zakwalifikowane jako podmioty prowadzące działalność w zakresie pozostałej działalności.

Rysunek 3. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Żerków w 2014 r. wg sektorów gospodarki narodowej [szt.]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS 2014

Na terenie gminy Żerków wyróżnia się następujący region fizyczno – geograficzny: Wał Żerkowski. Jest to mały mezoregion fizycznogeograficzny w zachodniej Polsce, stanowiący wschodnią część Pojezierza Leszczyńskiego. Region graniczy od północy z Kotliną Śremską, od zachodu z Pojezierzem Krzywińskim, od południowego zachodu na krótkim odcinku z Wysoczyzną Leszczyńską, od południa z Wysoczyzną Kaliską a od wschodu, również na krótkim odcinku, z Równiną Rychwalską; na samym wschodzie region styka się z Doliną Konińską. Wał Żerkowski leży w całości w obrębie woj. Wielkopolskiego i bierze swą nazwę od miasta Żerków. Mezoregion jest bezzeziornym, glacieotektonicznie spiętrzonej wałem, uważanym za marginalną formę fazy leszczyńskiej zlodowacenia północnopolskiego. Wał rozpościera się pomiędzy dolinami Warty i Lutyni i wznosi się do 161 m n.p.m. w Łysej Górze. Pod Mieszkowem znajduje się wyrazisty oz o długości 10 km.

Okolice Żerkowa, obfitujące we wspaniałe krajobrazy, o ciekawej historii, słynące z zabytków i unikalnych zbiorowisk roślinnych, są jednym z najbardziej interesujących obszarów w Wielkopolsce. Niezwykle walory skłoniły do powołania na tych terenach parku krajobrazowego

W gminie Żerków zasoby wód powierzchniowych tworzą głównie rzeki, a dokładniej Warta i jej dopływy: Proсна i Lutynia. Z kolei dopływem rzeki Lutynia położonym na omawianym obszarze jest Lubianka. Łączna długość cieków powierzchniowych w gminie wynosi 256,6 km. Natomiast największą powierzchnię wód stojących zajmują stawy rybne położone w Podlesiu i Raszewach (łącznie 49 ha).

Lesistość gminy wynosi zgodnie z danymi z GUS z 2014 r. 14,8 %. Na obszarze gminy znajdują się trzy rezerваты przyrody (Dębno nad Wartą, Czeszewski Las oraz Uroczysko Warta), Żerkowsko – Czeszewski Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Szwajcaria Żerkowska oraz 3

obszary Natura 2000: Dolina Środkowej Warty, Lasy Żerkowsko – Czeszewskie, Ostoja Nadwarciańska oraz pomniki przyrody.

3. CHARAKTERYSTYKA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ ODDZIAŁYWANIE AZBESTU NA ZDROWIE CZŁOWIEKA

3.1. Charakterystyka azbestu i wyrobów zawierających azbest

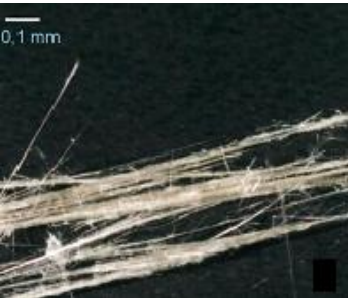

Gwałtowny wzrost zarówno wykorzystywania azbestu w gospodarce, jak również produkcji płyt azbestowo – cementowych w Polsce nastąpił dopiero po drugiej wojnie światowej, kiedy to na teren kraju sprowadzono około 2 mln ton azbestu. Do połowy lat pięćdziesiątych duże ilości azbestu sprowadzono z Chin. W następnych latach importowano głównie azbest chryzotylowy z byłego Związku Radzieckiego (z rejonu Uralu oraz Dżetegary w Kazachstanie), a także azbest krokidolityowy z Afryki Południowej. Szacuje się, że 85% tego azbestu zużyte zostało do produkcji wyrobów azbestowo-cementowych, zwłaszcza płyt płaskich i falistych na pokrycia dachowe. Produkcja tych płyt w Polsce rozpoczęła się w 1907 r., szybko wzrastała po roku 1950 r. i trwała do 28 września 1998 r.

Azbest pod względem chemicznym stanowią uwodnione krzemiany metali, o strukturze włóknistej, zawierające w swoim składzie magnez, sód, wapń lub żelazo. Minerale ten stosowany w XIX i XX wieku głównie w ociepleniu budynków występował w kilku postaciach. Najczęściej spotykany był w odmianach:

- azbest chryzotylowy (biały), włóknista odmiana serpentynu, najczęściej stosowany w produkcji wyrobów azbestowo – cementowych oraz wyrobów tkanych i przedz termoizolacyjnych, charakteryzujący się poskręcanymi włoskami,
- azbest krokidolityowy (niebieski), krzemian sodowo – żelazowy, najbardziej niebezpieczny ze względu na długie i bardzo cienkie włókna, rakotwórczy i mutagenny, został najwcześniej wycofany z użytkowania (w latach 80-tych),
- azbest amozytowy (brązowy), krzemian żelazowo – magnezowy, wykazuje szkodliwość pośrednią pomiędzy krokidolitem a chryzotylem.

Tabela 1. Rodzaje azbestu

Nazwa	Wzór	Zdjęcie
Azbest chryzotylowy – skała macierzysta ¹⁾	$Mg_6[(OH)_8Si_4O_{10}]$	

Nazwa	Wzór	Zdjęcie
		
<p>Długowłóknisty azbest chryzotylowy praktycznie nie zawierający zanieczyszczeń ²⁾</p>	$Mg_6[(OH)_8Si_4O_{10}]$	
<p>Krótkowłóknisty azbest chryzotylowy zanieczyszczony talkiem ²⁾</p>	$Mg_6[(OH)_8Si_4O_{10}]$	
<p>Azbest amozytowy ²⁾</p>	$(Fe,Mg)_7[(OH)Si_4O_{11}]_2$	
<p>Włókna krokidolitu (azbest niebieski) widoczne w mikroskopie elektronowym pow. 2000x ²⁾</p>	$Na_2Fe_3Fe_2[(OH)Si_4O_{11}]_2$	

Źródło:

- 1) Szeszenia-Dąbrowska N., Sobala W. (2010). *Zanieczyszczenie środowiska azbestem. Skutki zdrowotne.* Publikacja – II wydanie poprawione i uzupełnione – sfinansowana w ramach „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” przez Ministerstwo Gospodarki – Nr IV/502/15095/2840/DIW/10
- 2) Dyczko J. (2007). *Szkoła „Azbest – bezpieczne postępowanie” Bezpieczne postępowanie z azbestem i materiałami zawierającymi azbest.* 20-21 września 2007, AGH Kraków

Do najważniejszych wyrobów azbestowych należą²:

- Wyroby azbestowo-cementowe produkowane z azbestów chryzotylowego i amfibolowych, takie jak: płyty faliste, obudowy, płyty karo, płyty warstwowe, rury ciśnieniowe, płyty okładzinowe i elewacyjne zawierające od 10 do 35% azbestu. Wyroby te są ogniotrwałe, odporne na korozję i gnicie, wytrzymałe na działania mechaniczne,
- Wyroby izolacyjne stosowane do izolacji kotłów parowych, wymienników ciepła, zbiorników, przewodów rurowych, a także ubrań i tkanin ognioodpornych. Należą do nich: wata, włóknina, sznury, przędza, tkaniny termoizolacyjne, taśmy. Zawierają one, w zależności od przeznaczenia, od 75 do 100% azbestu, głównie chryzotyłu,
- Wyroby uszczelniające: tektury, płyty azbestowo-kauczukowe, szczeliwa plecione. Najbardziej powszechnymi wyrobami uszczelniającymi były płyty azbestowo kauczukowe, które charakteryzują się odpornością na podwyższoną temperaturę, wytrzymałością na ściskanie, nieznacznym odkształceniem trwałym, dobrą elastycznością. Płyty mogą być zbrojone. Szczeliwa plecione były stosowane do uszczelniania części pracujących w wysokich temperaturach, a także w środowisku wody, pary wodnej, gazów obojętnych i aktywnych, kwasów organicznych i nieorganicznych, smarów, olejów, rozpuszczalników, gazów spalinowych, ługów, roztworów soli,
- Wyroby cierne, takie jak: okładziny cierne i taśmy hamulcowe, stosowane do różnego typu hamulców. Azbest chryzotylowy stosowany do ich produkcji chronił elementy robocze przed zbytnim przegrzaniem,
- Wyroby hydroizolacyjne: lepiki asfaltowe, kity uszczelniające, asfalty drogowe uszlachetnione, zaprawy gruntujące, papa dachowa, płytki podłogowe, zawierające od 20 do 40% azbestu.

Podział wyrobów zawierających azbest wraz z kodami im odpowiadającymi przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Podział wyrobów zawierających azbest wraz z kodami

Lp.	Rodzaj wyrobu zawierającego azbest	Kod wyrobu
1.	Płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie	W01
2.	Płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa	W02
3.	Rury i złącza azbestowo-cementowe	W03
3.1.	Rury i złącza azbestowo-cementowe do usunięcia	W03.1
3.2.	Rury i złącza azbestowo-cementowe do pozostawienia w ziemi	W03.2
4.	Izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest	W04
5.	Wyroby cierne azbestowo-kauczukowe	W05
6.	Przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione (tkaniny i odzież ochronna)	W06
7.	Szczeliwa azbestowe	W07
8.	Taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki	W08
9.	Wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych	W09
10.	Papier, tektura	W10
11.	Inne wyroby zawierające azbest, osobno nie wymienione	W11

² Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy, <http://www.ciop.pl>

Lp.	Rodzaj wyrobu zawierającego azbest	Kod wyrobu
11.1	Otuliny azbestowo-cementowe	W11.1
11.2	Kształtki azbestowo-cementowe budowlane (przewody wentylacyjne, podokienniki, osłony kanałów spalin)	W11.2
11.3	Kształtki azbestowo-cementowe elektroizolacyjne	W11.3
11.4	Płytki PCV	W11.4
11.5	Płyty ogniochronne	W11.5
11.6	Papy, kity, i masy hydroizolacyjne	W11.6
11.7	Sprzęt gospodarstwa domowego	W11.7
11.8	Ubrania robocze, maski, filtry zanieczyszczone azbestem	W11.8
11.9	Inne wyżej nie wymienione	W11.9
12	Drogi	W12
12.1.	Drogi zabezpieczone	W12.1
12.2.	Drogi niezabezpieczone	W12.2

Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

W momencie usunięcia wyrobów zawierających azbest stają się one odpadami, zakwalifikowanymi jako odpady niebezpieczne. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów, załącznik nr 1 do rozporządzenia, rodzaje odpadów zawierających azbest zaliczone do odpadów niebezpiecznych zostały zestawione w tabeli 3.

Tabela 3. Rodzaje odpadów zawierających azbest zaliczone do odpadów niebezpiecznych

Lp.	Kod odpadu	Podgrupa	Rodzaj
1.	06 07 01	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania chlorowców oraz z chemicznych procesów przetwórstwa chloru	Odpady azbestowe z elektrolizy
2.	06 13 04	Odpady z innych nieorganicznych procesów chemicznych	Odpady z przetwarzania azbestu
3.	10 11 81	Odpady z hutnictwa szkła	Odpady zawierające azbest
4.	10 13 09	Odpady z produkcji spoiw mineralnych (w tym cementu, wapna i tynku) oraz z wytworzonych z nich wyrobów	Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych
5.	15 01 11	Odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi)	Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi
6.	16 01 11	Zużyte lub nie nadające się do użytkowania pojazdy (włączając maszyny pozadrogowe), odpady z demontażu, przeglądu i konserwacji pojazdów (z wyłączeniem grup 13 i 14 oraz podgrup 16 06 i 16 08)	Okładziny hamulcowe zawierające azbest
7.	16 02 12	Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych	Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest
8.	17 06 01	Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest	Materiały izolacyjne zawierające azbest
9.	17 06 05	Materiały izolacyjne oraz materiały	Materiały konstrukcyjne

Lp.	Kod odpadu	Podgrupa	Rodzaj
		konstrukcyjne zawierające azbest	zawierające azbest

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów

Azbest charakteryzuje się dużą odpornością na czynniki mechaniczne i chemiczne. Wykazuje odporność na rozciąganie, cechuje się znaczą elastycznością, odpornością na działanie kwasów, zasad i innych chemikaliów, wysoką temperaturą rozkładu i topnienia. Właściwości te spowodowały, że azbest był często stosowany jako cenny surowiec także w Polsce, głównie w budownictwie, ale także w energetyce, transporcie i przemyśle chemicznym. Azbest znalazł zastosowanie w wielu gałęziach gospodarki. W poniższej tabeli zamieszczono najważniejsze zastosowania.

Tabela 4. Zastosowanie azbestu

Wyszczególnienie	Zastosowanie
Budownictwo	<ul style="list-style-type: none"> ➤ płyty azbestowo – cementowe, ➤ rury azbestowo – cementowe, ➤ prefabrykaty elementów ściennych.
Energetyka	<ul style="list-style-type: none"> ➤ kominy o dużej wysokości (dylatacje wypełnione sznurem azbestowym), ➤ chłodnie kominowe (płyty azbestowo – cementowe w zraszaczach i w obudowie wewnętrznej chłodni), ➤ chłodnie wentylatorowe w obudowie wewnętrznej chłodni oraz w rurach odprowadzających parę, ➤ zraszalniki (w formie izolacji cieplnej za sznura azbestowego), ➤ izolacje tras ciepłowniczych (płaszczki azbestowo – cementowe lub azbestowo – gipsowe).
Transport	<ul style="list-style-type: none"> ➤ termoizolacja i izolacja elektrycznych urządzeń grzewczych w elektrowozach, tramwajach, wagonach kolejowych (maty azbestowe w grzejnikach i tablicach rozdzielni elektrycznych), ➤ termoizolacja silników pojazdów mechanicznych (uszczelki pod głowicę), ➤ elementy kolektorów wydechowych, ➤ elementy cierne w sprzęgłach i hamulcach.
Przemysł lotniczy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ w miejscach narażonych na ogień, wymagających zwiększonej odporności na wysoką temperaturę.
Przemysł stoczniowy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ w miejscach narażonych na ogień, wymagających zwiększonej odporności na wysoką temperaturę.
Przemysł chemiczny	<ul style="list-style-type: none"> ➤ azbestowe przepony stosowane w elektrolitycznej produkcji chloru, ➤ w hutach szkła (wały ciągnące).
Inne	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przędza i nici z mieszanin na bazie azbestu, ➤ tkaniny lub dzianiny z mieszanin na bazie azbestu, ➤ odzież i dodatki do odzieży, obuwie i nakrycia głowy z mieszanin na bazie azbestu, ➤ płytki podłogowe PCV, ➤ papier, płyty pilśniowe i filc z mieszanin na bazie azbestu, ➤ uszczelki z płyt azbestowo – kauczukowych.

Źródło: Pyssa J., Rokita G.M. 2007 – Azbest – występowanie, wykorzystanie i sposób postępowania z odpadami azbestowymi. Gospodarka Surowcami Mineralnymi. Wydawnictwo IGSMiE PAN. Kraków. Tom 23. Zeszyt 1, s. 49-61.

Klasyfikacja wyrobów zawierających azbest przebiega na podstawie:

- (1) zawartości azbestu,
- (2) stosowanego spoiwa,
- (3) gęstości objętościowej wyrobu.

Wśród wyrobów azbestowych można wydzielić dwie klasy produktów:

- **Klasa I** – obejmująca wyroby, o gęstości objętościowej poniżej 1000 kg/m^3 , definiowane jako „miękkie”, inaczej nazywane „kruchymi”. Są to słabo związane produkty azbestowe o wysokim, ponad 60% udziale azbestu w produkcie oraz niskiej zawartości substancji wiążących, takie jak tynki, maty, płyty azbestowe, materiały izolujące, papy. Są to wyroby dające się kruszyć w palcach, łatwo ulegające destrukcji mechanicznej, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia, zwłaszcza podczas wykonywania prac związanych z ich zabezpieczaniem czy demontażem. Najczęściej stosowanymi w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe m.in. w sprzęcie AGD, płytki podłogowe PCW oraz materiały i wykładziny cierne. Ocena wielkości produkcji wymienionych wyrobów oraz ilości aktualnie użytkowanych jest niemożliwa do przeprowadzenia.
- **Klasa II** – inaczej „twarde” lub „niekruche”, jest to grupa obejmująca wyroby, których gęstość objętościowa jest większa niż 1000 kg/m^3 , zawierające wysoki udział substancji wiążącej, natomiast niski (poniżej 20%) udział azbestu, do których należą płyty faliste i płaskie, rury wodociągowe, elementy kanalizacji. Wyroby te są odporne na próbę kruszenia w palcach, a ich włókna azbestowe są mocno związane. W przypadku mechanicznego uszkodzenia (np. pęknięcia) ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Natomiast niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Z zaliczanych do tej klasy wyrobów najbardziej w Polsce rozpowszechnione są płyty azbestowo-cementowe faliste oraz płyty azbestowo-cementowe „karo” stosowane jako pokrycia dachowe, szczególnie na terenach wiejskich oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym na osiedlach miejskich. W znacznie mniejszych ilościach produkowane i stosowane były inne wyroby azbestowo-cementowe, z których należy wymienić przede wszystkim rury służące do wykonywania instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz w budownictwie jako przewody kominowe i zsypy.

W Polsce produkcja płyt cementowo – azbestowych została zakazana ustawą z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r., Nr 3 poz. 20, z późn. zm.). Zgodnie z niniejszą ustawą produkcja płyt zakończyła się z dniem 28 września 1998 roku, natomiast po 28 marca 1999 roku obowiązuje zakaz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest. Wykaz wyrobów które można stosować podany jest w rozporządzeniach Ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na teren Polski.

3.2. Zanieczyszczenie środowiska azbestem

Światowa Organizacja Zdrowia nie podaje najmniejszej wartości dopuszczalnej dla zanieczyszczeń powietrza pyłem azbestowym, która nie jest szkodliwa dla zdrowia, gdyż odporność ludzi na czynniki szkodliwe dla zdrowia jest zróżnicowana. W polskich przepisach również nie określono dopuszczalnego poziomu zanieczyszczeń powietrza wewnętrznego budynków. W Instytucie Techniki Budowlanej uznaje się jako kryterium akceptowalnego stanu higienicznego powietrza wewnątrz pomieszczeń, wartość $1\ 000 \text{ włókien/m}^3$ powietrza. Większe wartości zanieczyszczeń towarzyszą

16

z zasady uszkodzonym wyrobom zawierającym azbest. Wartości niższe niż 1000 włókien/m³ towarzysza użytkowaniu wyrobów nieuszkodzonych i mogą być traktowane jako dające się akceptować.

Dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest zarządca lub użytkownik powinien sporządzić corocznie plan kontroli jakości powietrza, polegający na pomiarach stężenia włókien azbestu. W przypadku przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłów zawierających azbest w środowisku pracy, stwierdzonego w wyniku realizacji planu kontroli, dalsze wykorzystywanie instalacji lub urządzenia zawierającego azbest jest niedopuszczalne.

Rejony, w których notuje się największe zanieczyszczenie azbestem, to:

- obszary oddziaływania byłych zakładów przetwórstwa azbestu,
- tereny, na których zabudowana została duża ilość materiałów azbestowo-cementowych,
- „dzikie” wysypiska odpadów azbestowo-cementowych,
- obszary, na których wykorzystywano odpady wyrobów azbestowo-cementowych do celów „gospodarczych” np. utwardzanie dróg odpadami azbestowymi.

Efektom narażenia komunalnego na azbest jest wzrost występowania chorób układu oddechowego, szczególnie uwapnionych zmian opłucnej oraz zwiększone ryzyko międzybłoniaka opłucnej. Nie ma w Polsce dokładnych danych dotyczących liczby osób, w przeszłości narażonych zawodowo oraz w przeszłości i obecnie narażonych środowiskowo. Nadal istnieje skażenie środowiska pyłem azbestu, pochodzącym z tak zwanych „dzikich wysypisk odpadów” – szczególnie w lasach i odkrytych wyrobiskach. Nadal ma miejsce pylenie – w coraz większym stopniu – z uszkodzonych powierzchni płyt na dachach i elewacjach budynków. Ze względu na swoją niezniszczalność oraz specyficzne właściwości azbest wprowadzony do środowiska otaczającego człowieka utrzymuje się w nim przez czas nieokreślony. Podstawowymi źródłami przedostawania się azbestu do środowiska w wyniku działalności człowieka jest: transport, a także usuwanie oraz przeróbka odpadów przemysłowych.

Źródła te można podzielić na następujące grupy:

- źródła naturalne: zanieczyszczenie skorupy ziemskiej, rakotwórcze włókna są wszechobecne z powodu wietrzenia i korozji formacji geologicznych, a także z powodu działalności człowieka. W praktyce naturalne źródła mają mniejsze znaczenie ze względu na znaczne rozproszenie oraz występowanie na terenach stosunkowo rzadko zaludnionych, podczas kiedy inne źródła, które są związane z działalnością człowieka mają miejsce zwykle na terenach o dużej gęstości zaludnienia,
- zanieczyszczenie azbestem eksploatowanych złóż węgla kamiennego, rud miedzi, kamieni budowlanych oraz zanieczyszczenie wód przepływających przez złoża zawierające azbest. Źródła związane z przetwarzaniem azbestu – zakłady przetwórstwa i produkcji azbestu, kopalnie,
- zanieczyszczenie powietrza spowodowane przez stosowanie wyrobów zawierających azbest - dotyczy głównie korozji płyt azbestowo – cementowych, eternitu, na którą duży wpływ mają „kwaśne deszcze”, a także inne toksyczne substancje występujące w powietrzu atmosferycznym,
- odpady przemysłowe, które mają związek z przetwórstwem azbestu. Tutaj bardzo istotnym problemem w ochronie środowiska jest niewłaściwe zagospodarowanie składowiska odpadów azbestowych (praktycznie niezniszczalne włókna azbestu),
- źródła wewnątrz pomieszczeń, czyli np.: izolacje zawierające azbest, urządzenia klimatyzacyjne, grzewcze, wentylacyjne.

Prawidłowe zabezpieczenie wyrobów zawierających azbest zapewnia bezpieczeństwo jedynie przez ok. 30 lat. Potem stan techniczny większości z nich nieuchronnie pogarsza się. Dlatego jedynym sposobem wykluczenia niebezpieczeństwa związanego z azbestem jest jego systematyczny monitoring i stopniowe usuwanie z otoczenia - co bardzo ważne - usuwanie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa pracy oraz ochrony środowiska.

Zanieczyszczenie środowiska azbestem oceniane jest na podstawie:

- (1) ilości importowanego surowca i materiałów zawierających azbest,
- (2) zużycia surowca w zakładach przetwórstwa azbestu,
- (3) zużyciu surowca na 1 mieszkańca rocznie,
- (4) ilości i stanu materiałów zawierających azbest zastosowanych na terenie kraju.

Niepokojące są sytuację, kiedy usuwaniem z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest zajmują się przypadkowe i nieprofesjonalne firmy, co zwiększa tylko zagrożenie pyłem azbestowym dla mieszkańców kraju.

3.3. Szkodliwość azbestu

Zgodnie z ustawą z dnia 25 lutego 2011 roku o *substancjach chemicznych i ich mieszaninach* (Dz. U. z 2011, Nr 63 poz. 322 z późn. zm.) azbest jest substancją o działaniu rakotwórczym. Chorobotwórcze działanie azbestu spowodowane jest głównie poprzez wdychanie włókienek zawieszonych w powietrzu. Badania dowiodły, że na biologiczną agresywność pyłu azbestowego wpływa przede wszystkim średnica i liczba włókien, a także stopień ich penetracji w płucach. Cienkie włókna (średnica poniżej 3 mikrometrów) łatwiej docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, podczas gdy włókna grube, o średnicy powyżej 5 mikrometrów są zatrzymywane w górnych odcinkach dróg oddechowych. Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, to znaczy takie, które mogą występować w trwałej postaci w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do pęcherzyków płucnych. Są one dłuższe od 5 mikrometrów, a ich grubość jest mniejsza niż 3 mikrometry, a stosunek długości włókna do jego grubości nie jest mniejszy niż 3:1. Wielkość włókien azbestu uzależniona jest od rodzaju minerału. Azbest można podzielić zasadniczo na dwie grupy minerałów tj. serpentynów i amfiboli. Do azbestów serpentynowych należy głównie jedna odmiana azbestu – azbest chryzotylowy. Jest on wydobywany i stosowany w największych ilościach. Spośród azbestów amfibolowych przemysłowe znaczenie mają dwie odmiany: azbest amosytowy i krokidolitowy. Istnieją jeszcze inne odmiany azbestu amfibolowego, np. antofyllit, tremolit i aktynolit, które nie posiadają znaczenia przemysłowego. Z uwagi na fakt, że włókna azbestu chryzotylowego, w porównaniu do włókien azbestów amfibolowych, łatwiej zatrzymywane są w górnych partiach układu oddechowego i są skuteczniej usuwane z płuc, narażenie na kontakt z azbestem amfibolowym niesie ze sobą większe ryzyko zachorowania.

Szkodliwe działanie azbestu polega na długotrwałym drażnieniu tkanki miękkiej, ma więc charakter fizyczny, a nie chemiczny. Obecnie nie wiadomo jaka minimalna ilość pyłu azbestowego wywołuje choroby. Mimo istnienia normatywów higienicznych dla stężenia włókien azbestu w powietrzu nie można określić dawki progowej pyłu dla działania rakotwórczego azbestu. Wiadomo jednak, że im więcej włókien azbestu wdychanych jest do układu oddechowego, tym większe ryzyko choroby. Oznacza to, że zachorować mogą nie tylko osoby, które miały długotrwały kontakt z azbestem w związku z wykonywaną pracą, ale i te, które oddychały powietrzem z włóknami azbestowymi przez krótki czas.

Narażenie zawodowe na pył azbestowy może być przyczyną wystąpienia chorób układu oddechowego, takich jak:

- pylica azbestowa (azbestoza), która charakteryzuje się zwłóknieniem tkanki płucnej w wyniku wdychania włókienek azbestowych o mikroskopijnych rozmiarach, w wyniku czego rozwija

się śródmiąższowe zwłóknienie tkanki płucnej. Włókna azbestowe wnikają aż do najgłębszych części płuc. Objawami są suchy, męczący kaszel, duszność wysiłkowa, bóle w klatce piersiowej. Choroba rozwija się bardzo wolno, dopiero po około 10, a często nawet po 20 latach po pierwszym kontakcie przy pracy człowieka z azbestem. W latach 2000 – 2009 zanotowano 1200 przypadków azbestozy,

- rak płuc, jest najczęstszym nowotworem złośliwym dróg oddechowych spowodowanym przez azbest (najczęściej występuje rak oskrzeli). Okres rozwoju choroby może wynosić od 25 aż do 40 lat, a śmierć zwykle następuje po 2 latach od momentu pojawienia się pierwszych objawów. Za powstanie raka płuc odpowiedzialne są wszystkie rodzaje azbestu, jednakże największą szkodliwość przypisuje się azbestom amfibolowym. W latach 2000 – 2009 zanotowano 289 przypadków wystąpienia raka płuc. Ryzyko wystąpienia raka zależy między innymi od technologii przetwórstwa, typu włókna, zawartości włókien respirabilnych w pyłe, dawki ogólnej przyjętej przez czas narażenia na azbest oraz stężenia włókien azbestu w powietrzu,
- międzybłoniaków opłucnej lub osierdzia, które pojawiają się zwykle po 30 (40) latach od momentu pierwszego kontaktu przy pracy człowieka z azbestem. Najczęstsze zachorowania na międzybłoniaka zanotowano w rejonach kopalń i zakładów przetwórstwa azbestu oraz w miastach. W latach 2000 – 2009 zanotowano 175 przypadków wystąpienia międzybłoniaka opłucnej.

Brak jest natomiast wiarygodnych wyników badań epidemiologicznych, które wskazywałyby na wpływ azbestu wchłanianego drogą pokarmową na zdrowie ludzi i występowaniem określonych typów chorób układu pokarmowego i wydalniczego. W tym przypadku głównym źródłem narażenia mogą być przede wszystkim włókna azbestu w wodzie do picia, dostarczanej z systemów wodociągowych, gdzie stosuje się jeszcze rury azbestowo-cementowe. Użytkowano je na dużą skalę do budowy magistrali sieci wodociągowych w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych ubiegłego wieku. Obecnie dąży się do wyłączenia tych rur z eksploatacji i pozostawiania ich w ziemi lub sukcesywnego wymieniania podczas prac modernizacyjnych i remontowych, gdyż mimo braku wyraźnych korelacji zdrowotnych, przyjęto zgodnie z zasadą przezorności, że usuwanie tego typu źródeł narażenia jest uzasadnione. Prowadzone są także okresowe badania wody w zakresie występowania azbestu.

3.4. Bezpieczne postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest

Sposoby bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest określa rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2010 r., Nr 162 poz. 1089). Największym problemem w przypadku usuwania z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest jest prowadzenie tych działań przez niewyspecjalizowane firmy, co zwiększa zagrożenie dla mieszkańców pyłem azbestowym. Konieczne jest przeprowadzanie akcji informacyjnych dotyczących właściwego sposobu unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest. Bezpieczne postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest wymaga rzetelnego informowania osób i społeczności narażonych na szkodliwe działanie azbestu zgodnie z zasadami wynikającymi z odpowiednich przepisów prawnych. Informacje uzyskane w ten sposób są podstawą do opracowywania różnych wariantów strategii zmniejszania ryzyka. Metody bezpiecznego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest określone są poprzez obowiązujące w Polsce przepisy prawne.

Jedną z metod postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest jest pozostawienie ich bez żadnej ingerencji. Jednakże jest to możliwe tylko w sytuacji, kiedy materiały azbestowe są

zabudowane. W przypadku braku zabezpieczenia wyroby azbestowe nie mogą być w jakikolwiek sposób narażone na uszkodzenia, gdyż powoduje to ryzyko uwalniania się włókien azbestowych. Zaletą takiej metody postępowania jest niewątpliwie możliwość uniknięcia przeprowadzenia odpowiednich prac budowlanych. Konieczna jest ciągła kontrola stanu technicznego budynku.

Kolejną metodą jest zabezpieczenie powłoką lub osłoną wiążącą. Jest to stosowane w sytuacji, kiedy nie ma możliwości usunięcia wyrobów zawierających azbest, materiał nie będzie podlegał uszkodzeniom oraz obiekt można w łatwy sposób monitorować. Stosowana jest do szybkiego przeprowadzania napraw uszkodzonych powłok ochronnych w celu zapobiegania emisji włókien azbestu. Jednakże tej metody nie można zastosować w sytuacji, kiedy materiał jest bardzo uszkodzony, narażony jest na działanie wody oraz gdy ma dużą powierzchnię. Metoda ta wymaga częstych kontroli zabezpieczonego w ten sposób materiału. Jednocześnie istnieje ciągle ryzyko związane z pozostawieniem materiału oraz trzeba ponieść duże koszty uszczelniania.

Inna metoda to obudowa innymi materiałami. Jednakże jest to wystarczająca metoda ochrony środowiska w sytuacji, kiedy usunięcie wyrobów zawierających azbest nie jest trudne do przeprowadzenia oraz nie jest możliwe uszkodzenie zastosowanej obudowy. Nie można zastosować tej metody w sytuacji kiedy możliwe jest uszkodzenie obudowy, materiał narażony jest na działanie wody oraz całkowita obudowa jest niemożliwa. Konieczne jest przeprowadzanie konserwacji obudowy oraz okresowych inspekcji.

Kolejna metoda to usunięcie wyrobów zawierających azbest, którą stosuje się w sytuacji, kiedy materiały są źle związane z podłożem, są narażone na uszkodzenia, są zlokalizowane w ciągach wentylacyjnych lub kiedy stężenie azbestu w powietrzu jest wysokie i przekracza dopuszczalny poziom. Zaletą tej metody jest ostateczne usunięcie źródła emisji azbestu. Jednakże usuwanie materiału zakrytego lub trudno dostępnego powoduje, że podczas prac budowlanych wzrasta ryzyko ekspozycji na azbest.

3.5. Warunki bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

W celu oczyszczenia danego obiektu z wyrobów zawierających azbest konieczna jest ich wcześniejsza lokalizacja. Właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu ma obowiązek przeprowadzania inwentaryzacji, poprzez sporządzenie spisu z natury, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 roku (Dz. U. 2011 r., Nr 8 poz. 31). Uzyskane informacje, aktualizowane co roku, zarówno o wyrobach nadal eksploatowanych jak i tych, których eksploatacja już się zakończyła. Następnie takie informacje w terminie do 31 stycznia muszą być przesłane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta (w przypadku osoby fizycznej) lub marszałkowi (gdy właścicielem obiektu jest osoba prawna). Sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest określono w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2010 r., Nr 162 poz. 1089). Rozporządzenie określa:

- sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania oraz usuwania wyrobów zawierających azbest,
- obowiązki wykonawcy prac polegających na bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- warunki przygotowania do transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest do miejsca ich składowania,
- wymagania dotyczące oznakowania wyrobów i odpadów zawierających azbest.

Prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest muszą zostać przeprowadzone w taki sposób, aby wyeliminować, lub przynajmniej ograniczyć, emisję szkodliwych dla zdrowia człowieka włókien azbestowych. Prace te mogą przeprowadzać jedynie przedsiębiorcy posiadający decyzję starosty na prowadzenie tego typu prac oraz posiadający odpowiednie wyposażenie techniczne i zatrudniający przeszkolonych pracowników. W trakcie napraw lub usuwania wyrobów zawierających azbest wykonawca musi umieścić odpowiednie tablice ostrzegawcze o rodzaju prowadzonych prac, jak również ogrodzić teren i zastosować takie rozwiązania techniczne, aby wyroby azbestowe usuwane były w całości. Pracownicy powinni zostać zaopatrzeni w odpowiednią odzież ochronną oraz sprzęt zabezpieczający układ oddechowy.

3.6. Obowiązki i pozwolenia w zakresie postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest

Obowiązki właścicieli oraz zarządzających obiektami i instalacjami (lub urządzeniami) zawierającymi azbest regulują poniższe akty prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011 r., Nr 8 poz. 31),
2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2010 r., Nr 162 poz. 1089).

Obowiązki właścicieli i zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest,
- sporządzenie oceny stanu i dokumentacji miejsca zawierającego azbest,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,
- sporządzenie (co roku) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest,
- przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,

- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczególnego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest,
- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie *w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest* (Dz. U. 2010 r., Nr 162 poz. 1089),
- złożenie właścielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

4. STAN AKTUALNY W ZAKRESIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I GOSPODARKI ODPADAMI AZBESTOWYMI NA TERENIE GMINY ŻERKÓW

4.1. *Metodyka przeprowadzenia inwentaryzacji*

Przed przystąpieniem do opracowania Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Żerków przeprowadzona została inwentaryzacja obiektów budowlanych na terenie całej gminy. W trakcie wizyt terenowych poprzez spis z natury zebrano informacje odnośnie wyrobów azbestowych, z wykorzystaniem ankiet i map terenu.

Do przeprowadzenia inwentaryzacji wykorzystano ankiety, które przygotowane zostały zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 roku *zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest* oraz rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. *w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest*.

Stan techniczny płyt azbestowo – cementowych został określony na podstawie oceny punktowej parametrów: sposobu zastosowania azbestu, struktury powierzchni wyrobu z azbestem, możliwości uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem, miejsca usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych, wykorzystania miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej.

Wszystkie uzyskane dane zostały zgodnie z obowiązującą metodyką wprowadzone do Bazy Azbestowej.

4.2. *Informacje o ilości wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy Żerków*

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki aktualnej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Żerków. Według stanu na dzień zakończenia inwentaryzacji tj. 30 września 2015 roku na terenie gminy Żerków znajduje się 3 229 010,1 kg wyrobów azbestowych z czego 1 901 965 kg stanowi azbest w posiadaniu osób fizycznych i 327 045,1 kg stanowi azbest u osób prawnych. W posiadaniu osób fizycznych jest więc 89 % wszystkich wyrobów występujących na terenie gminy. Do wszystkich przeliczeń w Programie przyjęto, zgodnie z metodyką Bazy Azbestowej, że 1 m² płyty

azbestowej waży 11 kg, a 1 mb rur azbestowo – cementowych waży 40 kg. Poniżej w tabeli oraz na rysunkach przedstawiono ilości wyrobów azbestowych na terenie gminy Żerków.

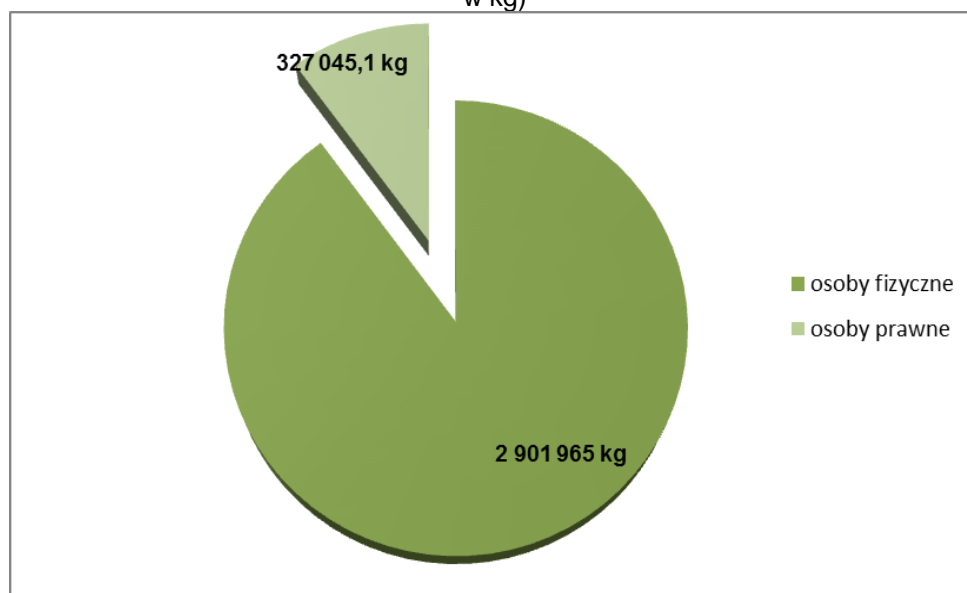
Tabela 5. Zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Żerków

Gmina Żerków		kg	Mg	m ²	mb
	os. fizyczne	2 901 965	2 901,9	263 815	-
	os. prawne	327 045,1	327,04	2 822,28	7400
Razem:	3 229 010,1	3 229,01	267 039,8	7 400	

waga 1 m² płyt = 11 kg, 1 mb rur = 40 kg – wg: <http://bazaazbestowa.gov.pl/>

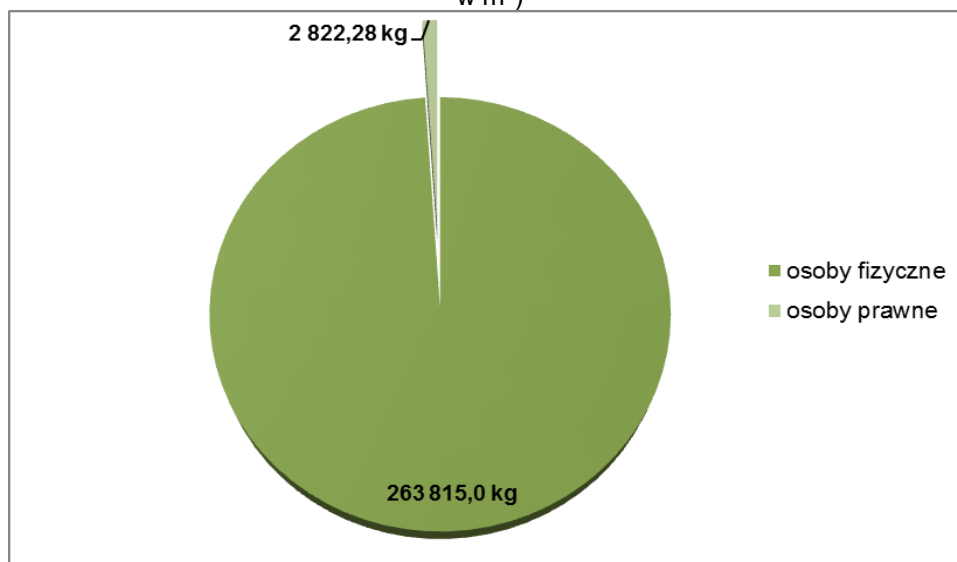
Źródło: dane z inwentaryzacji przeprowadzonej na terenie gminy Żerków <http://bazaazbestowa.gov.pl/> (stan na dzień 30.09.2015 r.)

Rysunek 4. Zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Żerków (masa podana w kg)

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 5. Zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Żerków (ilość podana w m²)

Źródło: Opracowanie własne

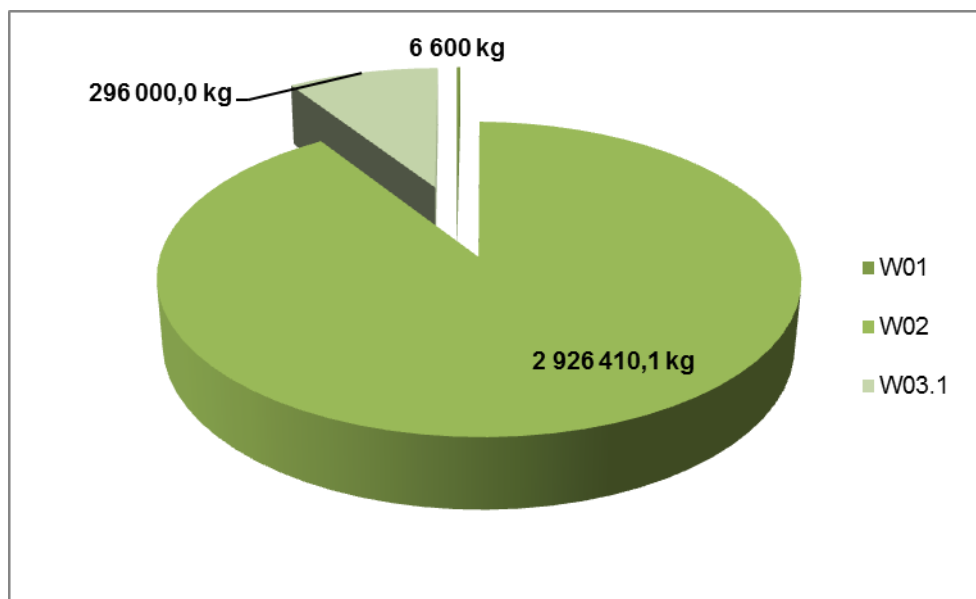
W wyniku inwentaryzacji stwierdzono obecność dwóch rodzajów płyt azbestowych oraz rur azbestowo - cementowych. Są to płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie (oznaczenie W01) oraz płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa (oznaczenie W02). W tabeli poniżej przedstawiono ilości poszczególnych rodzajów wyrobów azbestowych na terenie gminy Żerków.

Tabela 6. Zestawienie ilości wyrobów azbestowych wg rodzajów wyrobów na terenie gminy Żerków

	W01 Płyty azbestowo-cementowe płaskie			W02 Płyty azbestowo-cementowe faliste			W03.1 Rury i złącza azbestowo-cementowe do usunięcia		
	kg	Mg	m ²	kg	Mg	m ²	kg	Mg	m
os. fizyczne	6 600	6,6	600	2 895 365	2 895,36	263 215,0	-	-	-
os. prawne	0,0	0,0	0,0	31 045,1	31,04	2822,28	296 000	296	7400
Razem:	6 600	6,6	600	2 926 410,1	2 926,4	266 037,28	296 000	296	7400

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Bazie Azbestowej (stan na dzień 30.09.2015 r.)

Rysunek 6. Zestawienie ilości wyrobów azbestowych wg rodzajów wyrobów na terenie gminy Żerków [kg]

Źródło: Opracowanie własne

W01 - Płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,

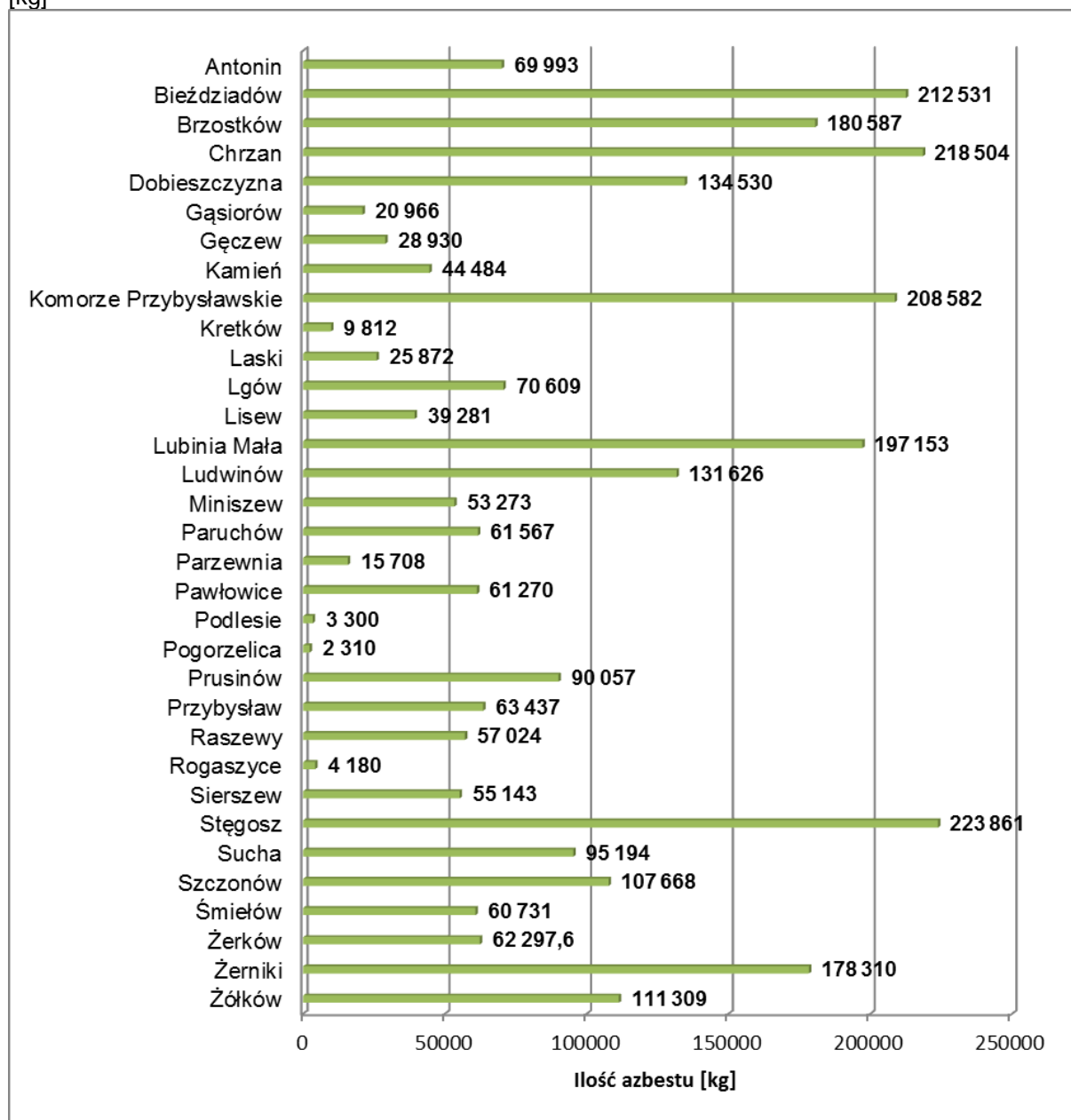
W02 - Płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa,

W03.1 – Rury i złącza azbestowo – cementowe do usunięcia.

Podsumowując powyższe dane stwierdzono, że płyty faliste występujące na dachach budynków mieszkalnych, gospodarczych, garaży itp. stanowią 90 % masy wszystkich wyrobów azbestowych występujących na terenie gminy. Natomiast płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie stanowią 0,2 % masy wszystkich wyrobów azbestowych występujących na terenie gminy, a rury i złącza azbestowo – cementowe niewiele ponad 9%.

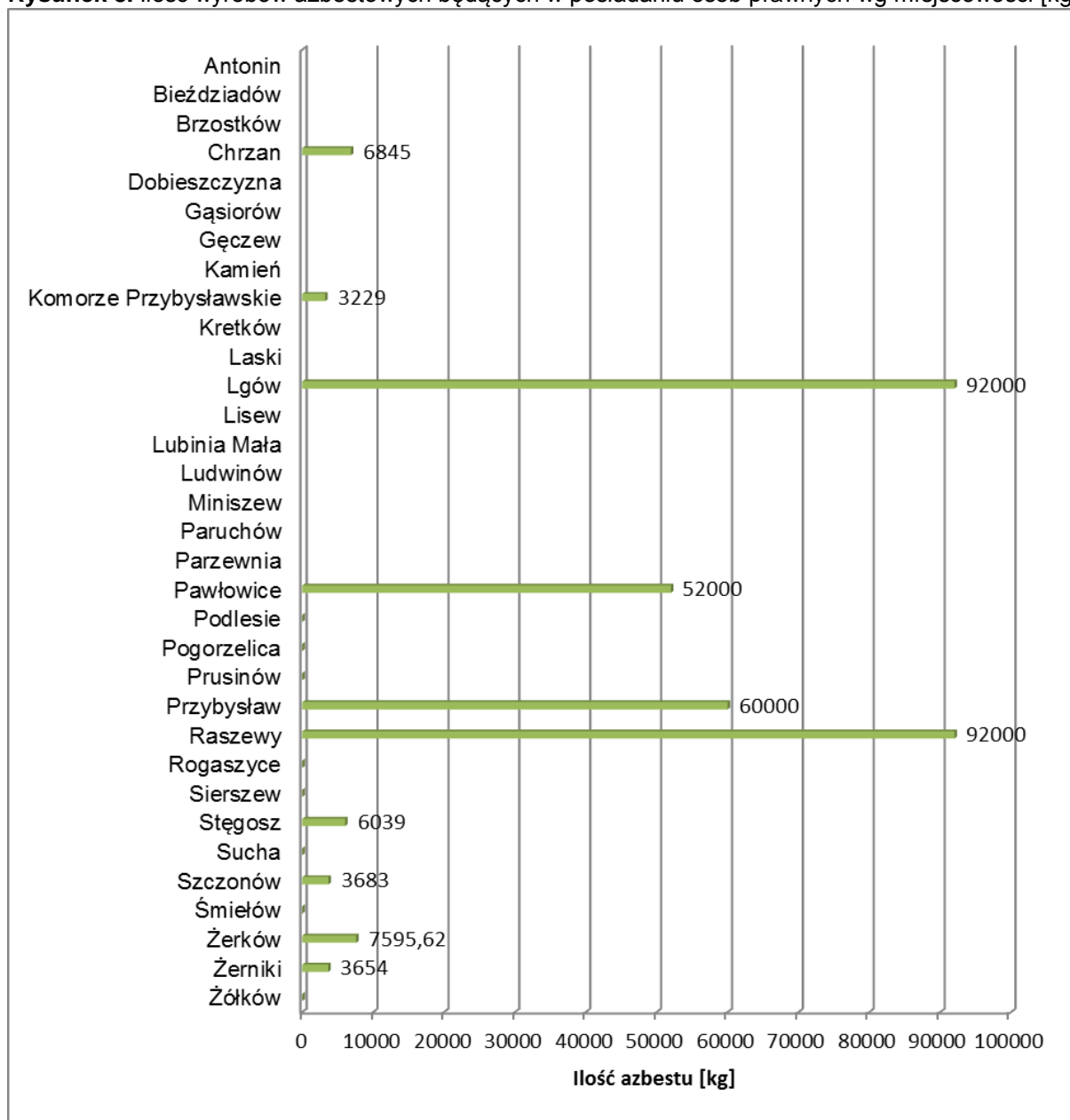
Poniższe wykresy przedstawiają całkowitą sumę wszystkich płyt azbestowo – cementowych znajdujących się na terenie gminy Żerków w podziale na poszczególne miejscowości, osobno dla wyrobów będących w posiadaniu osób fizycznych i osobno dla wyrobów będących w posiadaniu osób prawnych.

Rysunek 7. Ilość wyrobów azbestowych będących w posiadaniu osób fizycznych wg miejscowości [kg]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Bazie Azbestowej (stan na dzień 05.11.2014 r.)

Rysunek 8. Ilość wyrobów azbestowych będących w posiadaniu osób prawnych wg miejscowości [kg]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Bazie Azbestowej (stan na dzień 30.09.2015 r.)

Najwięcej wyrobów azbestowych w gminie Żerków, ponad 229 ton, zlokalizowanych jest w miejscowości Stęgosz, tym samym najwięcej, bo aż 223 861 kg wyrobów azbestowych jest w posiadaniu osób fizycznych. Wyroby azbestowe znajdujące się w granicach tej miejscowości stanowią niemal 7 % wszystkich wyrobów znajdujących się na terenie gminy. Druga w kolejności, największa ilość wyrobów zawierających azbest wykorzystywana jest w miejscowości Chrzan. Wyroby te, w ilości 225 349 kg, stanowią 6,7 % wszystkich wyrobów znajdujących się na terenie gminy. Najmniej, bo tylko 2 310 kg wyrobów zawierających azbest znajduje się we wsi Pogorzelica. Ilość ta stanowi tylko 0,07 % wyrobów azbestowych pozostałych na terenie gminy. Równie niewielka ilość wyrobów azbestowych – 3 300 kg – znajduje się w miejscowości Podlesie i stanowi 0,1 % wszystkich wyrobów azbestowych z terenu gminy.

W dziewięciu miejscowościach gminy zinwentaryzowano ponad 327 045 kg wyrobów azbestowych wykorzystywanych przez osoby prawne. W większości są to budynki dawnych i obecnych spółdzielni rolniczych, budynki komunalne oraz rury azbestowo – cementowe.

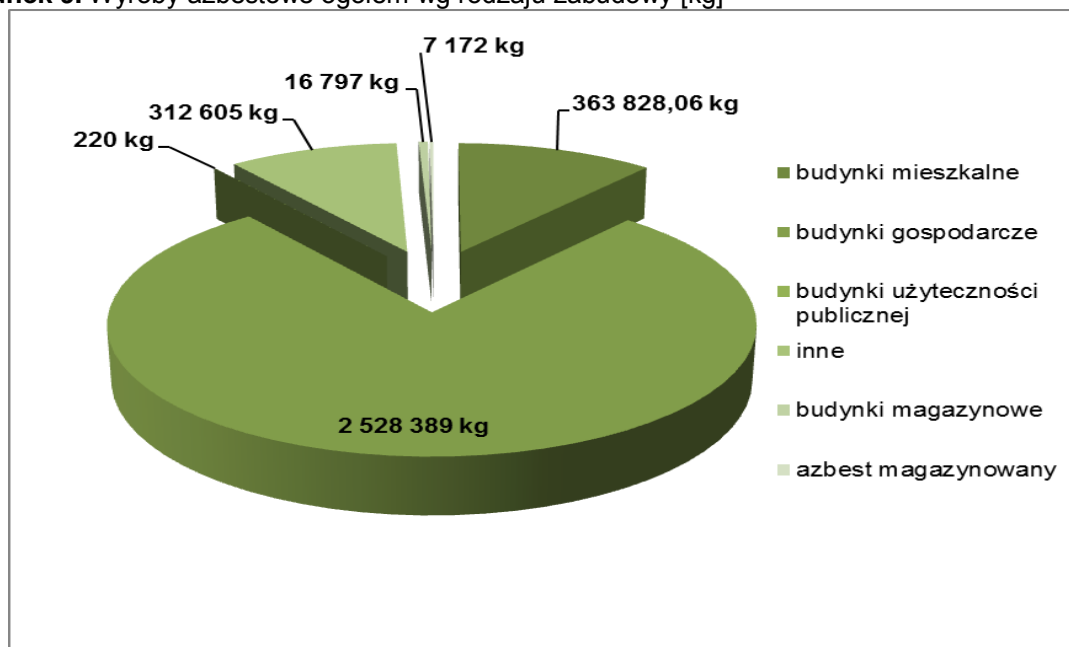
W tabeli 7 i na rysunku 9 przedstawiony został podział wyrobów azbestowych występujących na terenie ze względu na rodzaj zabudowy, którą pokrywają.

Tabela 7. Wyroby azbestowe wg podziału na rodzaj zabudowy

Wyroby azbestowe wg rodzaju zabudowy			
	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
budynki mieszkalne	363 828,06	353 716	10 112,06
budynki gospodarcze	2 528 389	2 524 060	4 329
budynki przemysłowe	0	0	0
budynki użyteczności publicznej	220	220	0
inne	312 605	0	312 605
budynki magazynowe	16 797	16 797	0
azbest magazynowany	7 172	7 172	0
Razem	3 229 010,1	2 901 965	327 045,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Bazie Azbestowej (stan na dzień 30.09.2015 r.)

Rysunek 9. Wyroby azbestowe ogółem wg rodzaju zabudowy [kg]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Bazie Azbestowej (stan na dzień 05.11.2014 r.)

Zgodnie z powyższymi danymi niemal 78 % wszystkich wyrobów azbestowych, stanowi pokrycie dachowe na budynkach wykorzystywanych w celach gospodarczych. Jako pokrycie dachowe budynków mieszkalnych zastosowane jest 11 % wszystkich wyrobów azbestowych. Rury azbestowe, stanowią 9 % wszystkich wyrobów azbestowych występujących na terenie gminy Żerków.

4.2.1 Stan techniczny wyrobów zawierających azbest

Podczas inwentaryzacji poza lokalizacją i zliczaniem ilości wyrobów zawierających azbest istotną rolę odgrywa również ocena stanu wyrobów zawierających azbest. W zależności od stopnia zniszczenia

pokryć dachowych wykonanych z materiałów zawierających azbest, wyróżniono trzy stany dalszej przydatności wyrobów do użytkowania. Zgodnie z przyjętą klasyfikacją wyznaczono:

[III stopień pilności – ponowna ocena stanu możliwości bezpiecznego użytkowania w terminie do pięciu lat]

[II stopień pilności – ponowna ocena stanu możliwości bezpiecznego użytkowania w terminie jednego roku]

[I stopień pilności – wymagane pilne usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie]

Na terenie gminy Żerków wszystkie wyroby azbestowe zostały zakwalifikowane do III stopnia pilności. Co oznacza, że wyroby te, nie podlegają rygorowi natychmiastowego usunięcia, nie zagrażają bezpośrednio zdrowiu i życiu ludzi i zwierząt, jednak konieczna jest ponowna ocena ich stanu do 2019 r. i systematyczne usunięcie do 2032 r.

4.2.2 Wskaźnik nagromadzenia wyrobów azbestowych

Porównanie ilości nagromadzenia wyrobów azbestowych na terenie gminy Żerków na tle obszaru kraju zawiera tabela poniżej.

Tabela 8. Nagromadzenie wyrobów zawierających azbest

Lp.	Wyszczególnienie	Nagromadzenie wyrobów azbestowych		
		Mg	Mg/km ²	kg/1Mk
1.	Polska	14500000	46,37	376,3
2.	Gmina Żerków	3 229,01	18,99	308,11

Źródło: Opracowanie własne

Przyjęto:

1 – powierzchnia gminy Żerków 170 km²

2 - liczba mieszkańców 10 480 osób (stan wg GUS na dzień 31.12.2014 r.)

Ilość wyrobów przypadająca na jednostkę powierzchni jest niższa w stosunku do wskaźnika krajowego. Również wskaźnik nagromadzenia azbestu na 1 mieszkańca jest zdecydowanie niższy w stosunku do wskaźnika krajowego i wynosi 308,11 kg/mieszkańca.

4.3. Program usuwania azbestu z terenu gminy Żerków

Głównym celem niniejszego Programu jest oczyszczenie terenu gminy Żerków z azbestu i wyrobów zawierających azbest, dzięki czemu będzie możliwe skuteczne wyeliminowanie negatywnego jego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu. Polska zadeklarowała, że do roku 2032 usunie azbest z terytorium kraju, dlatego konieczne jest zrealizowanie szeregu zadań, które Program uszczegóławia. Jako zadania konieczne do zrealizowania wymieniono:

- wykonanie inwentaryzacji i uzupełnienie bazy danych o lokalizacji wyrobów zawierających azbest - ten punkt został już zrealizowany, jako etap wstępny przed opracowaniem Programu Usuwania Azbestu,
- edukację mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu oraz sposobów bezpiecznego usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest,

- zachęcanie właścicieli budynków do podjęcia działań mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest,
- podjęcie działań mających na celu pozyskanie funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu,
- eliminację "dzikich" wysypisk z odpadami zawierającymi azbest,
- monitoring realizacji Programu oraz okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.

4.3.1. Działania informacyjno-edukacyjne wśród mieszkańców gminy Żerków

Planowane działania informacyjne o postępowaniu z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest mają na celu przekazanie rzetelnej i wiarygodnej informacji o azbecie. Mogą zostać podjęte działania z wykorzystaniem istniejących już kanałów dystrybucji:

1. Tablice informacyjne w Urzędzie Miejskim z informacjami o:
 - Obowiązku dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
 - Obowiązku przeprowadzenia inwentaryzacji i złożenia informacji o wyrobach zawierających azbest;
 - Obowiązku sporządzenia oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest;
 - Zagrożeniach i skutkach dla zdrowia ludzi i środowiska przyrodniczego w przypadku niewłaściwego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest;
 - Firmach zajmujących się usuwaniem, zbieraniem, transportem i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest;
 - Możliwościach wsparcia finansowego i właściwościach postępowania w przypadku prac remontowych obejmujących wymianę wyrobów zawierających azbest.

2. Akcje edukacyjne, konkursy, festyny rozpowszechniające tematykę azbestu i jego wpływu na zdrowie człowieka.

Wszystkie akcje informacyjne powinny być prowadzone równolegle na stronie internetowej.

4.3.2. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców

Agencja Ochrony Środowiska USA opublikowała szereg dokumentów, w których zawarte są zasady informowania o ryzyku. Powszechnie przyjęto siedem podstawowych zasad:

1. Akceptuj i angażuj społeczność jako równorzędnego partnera.
2. Starannie planuj sposób przekazywania informacji o zagrożeniu, następnie oceniaj wyniki komunikowania się.
3. Uważnie słuchaj tego, co mają ci do przekazania inni.
4. Bądź uczciwy, szczery i otwarty.
5. Koordynuj wysiłki i współpracuj z innymi w procesie przekazywania informacji.
6. Nawiązuj współpracę ze środkami masowego przekazu i przekazuj informacje zgodnie z regułami środków masowego przekazu.

7. Mów jasno i życzliwie.³

4.3.3. Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest

Odpady zawierające azbest są zaliczane do odpadów niebezpiecznych, dlatego powinny być unieszkodliwiane i składowane w specjalnie do tego przeznaczonych miejscach. W Europie (np. w Szwajcarii i Wielkiej Brytanii) znanych i stosowanych jest kilka technologii unieszkodliwiania, jak rozpuszczanie w kwasie fluorowodorowym, spalanie w wysokich temperaturach, jednakże są to metody bardzo kosztowne. W wyniku tego najpopularniejsze jest ich składowanie. Ilość wyrobów azbestowych występujących na terenie gminy Żerków wskazuje, że proces wymiany pokryć dachowych będzie trwać wiele lat. Z pewnością akcja usuwania azbestu z terenu gminy nie zostanie przeprowadzona jednorazowo.

Składowanie odpadów zawierających azbest jest główną metodą ich unieszkodliwiania na terenie Polski. Odpady powstające podczas usuwania azbestu powinny być na miejscu ich powstawania zabezpieczane w celu eliminacji zagrożenia emisji pyłu azbestowego. Materiały zawierające azbest powinny być utrzymane w czasie pakowania w stanie wilgotnym i umieszczane w opakowaniach przeznaczonych do ostatecznego składowania. Pyły i kawałki płyt azbestowo-cementowych tzn. wyroby o gęstości powyżej 1000 kg/m³ powinny być pakowane w worki z folii polietylenowej o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm po czym trwale związane z paletą. Odpady w postaci usuniętych rur azbestowo-cementowych należy pakować w rękaw z folii polietylenowej. Pył azbestowy z urządzeń odpylających, drobne odpady z wyrobów azbestowo-cementowych oraz odpady „miękkie” należy umieszczać w workach z folii polietylenowej. Następnie worki powinny być umieszczane w opakowaniach kontenerowych typu „big - bag” wykonanych z tkanin z tworzyw sztucznych. Stosowaną metodą unieszkodliwiania odpadów azbestowych jest ich składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych przeznaczonych wyłącznie do tego celu lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów niebezpiecznych mogących przyjmować również inne odpady niebezpieczne oraz na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne pod warunkiem, że spełnione są warunki techniczne do bezpiecznego składowania tych odpadów.

Składowiska przyjmujące odpady zawierające azbest

W Polsce istnieje obecnie niewiele składowisk przyjmujących odpady z azbestem. Na terenie województwa wielkopolskiego funkcjonuje obecnie jedno ogólnodostępne składowisko, na którym można składować odpady zawierające azbest, w Koninie, oddalone od gminy Żerków o 59 km. Najbliższe składowiska znajdują się na terenie województwa kujawsko - pomorskiego i województwa dolnośląskiego. W poniższej tabeli wykaz najbliższych, funkcjonujących składowisk.

Tabela 9. Wykaz składowisk odpadów niebezpiecznych zawierających azbest

Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Składowisko odpadów niebezpiecznych w Koninie	Składowisko odpadów niebezpiecznych ul. Sulańska 11, 62-510 Konin Kody przyjmowanych odpadów: 170601*, 170605* Cena ustalana indywidualnie	Odległość od gminy Żerków – 59 km
Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Bycz - Teodorowo	Bycz 102/7, 88-230 Piotrków Kujawski Kody przyjmowanych odpadów: 170601*, 170605* Cena ustalana indywidualnie	Odległość od gminy Żerków – 100 km
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne	Marcinowo, Pl. Piłsudskiego 1 Kody przyjmowanych odpadów:	Odległość od gminy Żerków – 104 km

³ „Azbest. Ekspozycja zawodowa i środowiskowa” pod red. Neonili Szeszeni-Dąbrowskiej

i obojętne w Marcinowie	170605* Cena: 255,43 zł/Mg	
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebczu	Trzebcz, ul. Działkowa 20, Kody przyjmowanych odpadów: 170601*, 170605* Cena: 395 zł/Mg	Odległość od gminy Żerków – 147 km
Składowisko odpadów niebezpiecznych zawierających azbest w miejscowości Małociechowo	Małociechowo, 86-120 Pruszcz Kody przyjmowanych odpadów: 170601*, 170605* Cena ustalana indywidualnie	Odległość od gminy Żerków – 185 km

Źródło: Opracowano na podstawie Bazy Azbestowej

5. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ PROGRAMU

5.1. Szacunkowe koszty Programu

Nakłady finansowe związane z gospodarką odpadami azbestowymi uzależnione są głównie od kosztów:

- demontażu wyrobów azbestowych,
- transportu niebezpiecznych odpadów azbestowych na składowisko,
- unieszkodliwiania – składowania azbestu na składowisku,
- wymiany wyrobów azbestowych na bezazbestowe.

Koszty demontażu zależą w dużej mierze od kąta nachylenia pokrycia dachowego, dostępu do wyrobów azbestowych oraz od zakresu wykonywanych prac. Koszty transportu uzależnione są głównie od długości drogi transportu z miejsca demontażu do miejsca składowania i unieszkodliwiania. Na terenie województwa wielkopolskiego działa wiele firm zajmujących się demontażem i transportem azbestu. Szczegółowy wykaz firm mających pozwolenie Marszałka Województwa na pracę z azbestem i transport wyrobów azbestowych stanowi Załącznik 2 do Programu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych z terenu gminy Żerków.

Przeanalizowanie rynku firm i przedsiębiorstw zajmujących się usuwaniem, transportem, utylizacją i zabezpieczeniem wyrobów zawierających azbest pozwoliło na przedstawienie uśrednionych kosztów związanych z usuwaniem i wymianą wyrobów azbestowych. Koszty te podano w poniższej tabeli.

Tabela 10. Uśrednione koszty związane z usuwaniem i wymianą wyrobów azbestowych (stan na dzień 07.01.2015 r.)

Koszt jednostkowy	Średni koszt
Średni koszt usunięcia i unieszkodliwienia 1m ² płyt azbestowo-cementowych, w tym:	24,35 zł/m ²
• koszt demontażu 1m ² płyt azbestowo-cementowych przez wyspecjalizowane firmy,	20,00 zł/m ²
• koszt transportu 1m ² płyt azbestowo-cementowych na specjalistyczne składowisko odpadów azbestowych,	1,00 zł/m ²
• koszt składowania 1 tony odpadów azbestowych na składowisku.	3,35 zł/m ²
Średni koszt 1m ² nowego pokrycia dachowego nie zawierającego azbestu*	20 zł/m ²
Średni koszt usunięcia 1 tony rur azbestowych	5000 zł

Koszt jednostkowy	Średni koszt
Średni koszt wymiany 1 tony rur azbestowych	10 000 zł

Źródło: Opracowanie własne, podane ceny są cenami brutto; średni koszt usunięcia i unieszkodliwienia 1 m² płyt azbestowo-cementowych został wyliczony poprzez sumę kosztów demontażu 1 m² płyt azbestowo-cementowych, kosztów transportu 1 m² płyt oraz kosztów składowania 1 tony odpadów azbestowych na składowisku; poszczególne koszty są kosztami uśrednionymi, podanymi na podstawie przeprowadzonej analizy rynku firm i przedsiębiorstw zajmujących się usuwaniem, transportem, utylizacją i zabezpieczeniem wyrobów zawierających azbest.

*koszt ten obejmuje prace dekararskie i zakup nowej zwykłej blachy

5.2. Harmonogram czasowo – finansowy realizacji Programu

Harmonogram czasowo – finansowy realizacji Programu obejmuje lata 2016 – 2032, z podziałem na podokresy: 2016 – 2017, 2018 – 2024, 2025 – 2032. Harmonogram uwzględnia planowane przedsięwzięcia ze wskazaniem jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie danego celu oraz określa szacunkowe koszty realizacji programu. W celu określenia kosztów wdrożenia Programu dokonano analizy kosztów z tytułu usuwania azbestu i jego wymiany na wyroby bezazbestowe. W tabeli poniżej przedstawiono uśrednione koszty oczyszczenia gminy z azbestu, z uwzględnieniem kosztów jednostkowych usunięcia i wymiany wyrobów azbestowych na dzień 07.01.2016 roku i wskaźnika inflacji.

Tabela 11. Uśrednione koszty usunięcia i wymiany wyrobów azbestowych będących w posiadaniu osób fizycznych

Lp.	Zestawienie kosztowo-ilościowe	Jednostka	Lata		
			2016-2017 ¹	2018-2024 ²	2025-2032 ³
1.	Przewidziana do usunięcia masa płyt azbestowo-cementowych	kg	580 393	1 160 786	1 160 786
			Σ = 2 901 965		
Koszty usunięcia płyt azbestowo-cementowych wraz z unieszkodliwianiem					
2.	Ilość płyt azbestowo-cementowych przewidziana do usunięcia	m ²	52 763,0	105 526,0	105 526,0
			Σ = 263 815,0		
3.	Koszt usunięcia płyt	zł	1 019 618,59	1 998 452,44	1 948 491,13
			Σ = 4 966 562,17		
Koszty nowego pokrycia					
4.	Koszty nowego pokrycia	zł	1 045 762,66	2 049 694,81	1 998 452,44
			Σ = 5 093 909,92		
Łączne koszty usunięcia wyrobów azbestowych i nowego pokrycia					
5.	Koszty w poszczególnych okresach realizacji programu	zł	2 065 381,25	4 048 147,26	3 946 943,58
Łącznie w latach 2016-2032		zł	10 060 472,09		

Źródło: Opracowanie własne

Założono, iż stawką wyjściową do obliczenia kosztów związanych z usunięciem 1 m² płyt azbestowo – cementowych z terenu gminy Żerków w latach 2016 – 2017 jest kwota w wysokości 19,5 zł/m², powiększona o wskaźnik inflacji równy 0,02.

Założono, że w kolejnych latach stawkę bazową stanowi stawka z wcześniejszego okresu realizacji programu, również powiększona o założony wskaźnik inflacji. Analogicznie założono obliczając koszty związane z nowym pokryciem dachowym.

Usuwanie płyt:

1 przyjęty średni koszt demontażu, transportu i unieszkodliwienia 1 m² płyty azbestowo-cementowej 19,32 zł/m² (przy założeniu, że wskaźnik inflacji wynosi 0,02)

2 przyjęty średni koszt demontażu, transportu i unieszkodliwienia 1 m² płyty azbestowo-cementowej 18,94 zł/m² (przy założeniu, że wskaźnik inflacji wynosi 0,015)

3 przyjęty średni koszt demontażu, transportu i unieszkodliwiania 1 m² płyty azbestowo-cementowej 18,46 zł/m² (przy założeniu, że wskaźnik inflacji wynosi 0,01)

Nowe pokrycia (przyjęty średni koszt obejmuje prace dekarские i koszt nowego pokrycia):

1 przyjęty średni koszt 1m² nowego pokrycia 19,82 zł/m² (przy założeniu, że wskaźnik inflacji wynosi 0,02)

2 przyjęty średni koszt 1m² nowego pokrycia 19,42 zł/m² (przy założeniu, że wskaźnik inflacji wynosi 0,015)

3 przyjęty średni koszt 1m² nowego pokrycia 18,94 zł/m² (przy założeniu, że wskaźnik inflacji wynosi 0,01)

Tabela 12. Uśrednione koszty usunięcia i wymiany wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwiania będących w posiadaniu osób prawnych

Lp.	Zestawienie kosztowo-ilościowe	Jednostka	Lata		
			2016-2017 ¹	2018-2024 ²	2025-2032 ³
1.	Przewidziana do usunięcia masa płyt azbestowo-cementowych	kg	65 409,02	130 818,04	130 818,04
			Σ = 327 045,1		
Koszty usunięcia płyt azbestowo-cementowych wraz z unieszkodliwianiem					
2.	Ilość płyt azbestowo-cementowych przewidziana do usunięcia	m ²	564,46	1 128,91	1 128,91
			Σ = 2 822,28		
3.	Koszt usunięcia płyt	zł	10 907,84	21 379,36	20 844,88
			Σ = 53 132,07		
Koszty nowego pokrycia					
4.	Koszty nowego pokrycia	zł	11 187,53	21 927,55	21 379,36
			Σ = 54 494,43		
Koszty usunięcia rur azbestowo - cementowych					
5.	Ilość rur azbestowo-cementowych	Mg	59,2	118,4	118,4
6.	Koszty usunięcia	zł	592 000	1 184 000	1 184 000
			Σ = 2 960 000		
Łączne koszty usunięcia wyrobów azbestowych i nowego pokrycia					
5.	Koszty w poszczególnych okresach realizacji programu	zł	614 095,37	1 227 306,91	1 226 224,2
Łącznie w latach 2014-2032		zł	3 067 626,51		

Źródło: Opracowanie własne

Założono, iż stawką wyjściową do obliczenia kosztów związanych z usunięciem 1 m² płyt azbestowo – cementowych z terenu gminy Żerków w latach 2016 – 2017 jest kwota w wysokości 19,5 zł/m², powiększona o wskaźnik inflacji równy 0,02.

Założono, że w kolejnych latach stawkę bazową stanowi stawka z wcześniejszego okresu realizacji programu, również powiększona o założony wskaźnik inflacji. Analogicznie założono obliczając koszty związane z nowym pokryciem dachowym.

Usuwanie płyt:

1 przyjęty średni koszt demontażu, transportu i unieszkodliwiania 1 m² płyty azbestowo-cementowej 19,32 zł/m² (przy założeniu, że wskaźnik inflacji wynosi 0,02)

2 przyjęty średni koszt demontażu, transportu i unieszkodliwiania 1 m² płyty azbestowo-cementowej 18,94 zł/m² (przy założeniu, że wskaźnik inflacji wynosi 0,015)

3 przyjęty średni koszt demontażu, transportu i unieszkodliwiania 1 m² płyty azbestowo-cementowej 18,46 zł/m² (przy założeniu, że wskaźnik inflacji wynosi 0,01)

Nowe pokrycia (przyjęty średni koszt obejmuje prace dekarские i koszt nowego pokrycia):

1 przyjęty średni koszt 1m² nowego pokrycia 19,82 zł/m² (przy założeniu, że wskaźnik inflacji wynosi 0,02)

2 przyjęty średni koszt 1m² nowego pokrycia 19,42 zł/m² (przy założeniu, że wskaźnik inflacji wynosi 0,015)

3 przyjęty średni koszt 1m² nowego pokrycia 18,94 zł/m² (przy założeniu, że wskaźnik inflacji wynosi 0,01)

Usuwanie wyrobów zawierających azbest, szczególnie w przypadku elementów budowlanych jest kosztowne i wymaga odpowiednich nakładów finansowych.

W tabeli 11 i 12 przedstawiono koszty usunięcia, transportu i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych od osób fizycznych i prawnych. Wyniki otrzymanych analiz są następujące:

- W posiadaniu osób fizycznych jest 2 901 965 kg wyrobów azbestowych. Koszty całkowite wynoszą 10 060 472,09 zł brutto. W sumie tej zawiera się koszt usunięcia i unieszkodliwienia azbestu w kwocie równej 4 966 562,17 brutto oraz koszt położenia nowego pokrycia dachowego w kwocie 5 093 909,92 zł brutto.
- W posiadaniu osób prawnych jest 327 045,1 kg płyt azbestowych oraz 296 000 kg rur azbestowo - cementowych. Koszty wynoszą 3 067 626,51 zł brutto. W sumie tej zawiera się koszt usunięcia i unieszkodliwienia płyt azbestowo - cementowych w kwocie równej 53 132,07 zł brutto oraz koszt położenia nowego pokrycia dachowego w kwocie 54 494,43 zł brutto. W sumie tej zawiera się również koszt usunięcia rur azbestowo – cementowych w kwocie równej 2 960 000 zł brutto.

Natomiast łączne koszty zarówno od osób fizycznych i prawnych oczyszczenia gminy z wyrobów azbestowych wynoszą 13 128 098,59 zł, z czego 5 019 694,24 zł to koszt usunięcia, transportu i unieszkodliwienia pokryć dachowych, a 5 148 404,35 zł to koszt położenia nowego pokrycia dachowego. Koszt usunięcia rur azbestowych to 2 960 000 zł.

W poniższej tabeli przedstawiono harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji niniejszego Programu przewidziany na lata 2016 – 2032 wraz z szacunkowymi kosztami.

Tabela 13. Harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Żerków

Lp.	Działanie	Rola samorządu gminnego	Koszty PLN	Termin realizacji
1.	Organizacja kampanii informacyjnej o szkodliwości wyrobów zawierających azbest i bezpiecznym jego usuwaniu	Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych	W ramach prac własnych	2016 – 2020
2.	Realizacja założeń planu usuwania wyrobów zawierających azbest	Koordinowanie realizacji planu, pozyskiwanie źródeł finansowania	W ramach prac własnych	2016 – 2032
3.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Prowadzenie akcji informacyjnej nt. postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, sposobu ich usuwania, wpływu azbestu na organizm ludzki i jego zdrowie	W ramach prac własnych Środki UE	2016 – 2020
4.	Eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.	Bieżący monitoring oczyszczania z odpadów azbestowych, wizje lokalne, współpraca z WIOŚ	W ramach prac własnych	2016 – 2032
5.	Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie	Opracowanie zakresu i formy prowadzenia sprawozdawczości z realizacji planu	W ramach prac własnych	2016 – 2032
6.	Okresowe raportowanie realizacji Programu i jego aktualizacja	Analiza wyników monitoringu, informacja zwrotna od mieszkańców w formie specjalnie opracowanych ankiet	W ramach prac własnych	2016 – 2032

Lp.	Działanie	Rola samorządu gminnego	Koszty PLN	Termin realizacji
7.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest (płyty) wraz z wymianą pokryć na bezazbestowe przez właścicieli obiektów, instalacji, w których znajduje się azbest	Pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania dla mieszkańców, rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie i rozliczanie prac	13 128 098,59 zł brutto	2016 - 2032

Źródło: Opracowanie własne

5.3. Możliwości finansowania oraz pozyskiwania środków finansowych na realizację celów

Podstawowym instrumentem umożliwiającym pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania mające na celu oczyszczenie terenu z wyrobów zawierających azbest jest Program usuwania azbestu. Likwidacja wyrobów zawierających azbest to szereg procedur, które wymagają nakładu znacznych środków finansowych. Konieczne jest więc udzielenie jak najszerszego wsparcia finansowego dla wszystkich inicjatyw związanych z usuwaniem azbestu z terenu kraju. Inwestycje ekologiczne mogą być finansowane ze źródeł:

- publicznych, czyli z budżetu państwa, miasta lub gminy albo pozabudżetowych instytucji publicznych,
- prywatnych, czyli z banków komercyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw leasingowych, funduszy własnych inwestorów,
- prywatno – publicznych, czyli ze spółek prawa handlowego z udziałem gminy.

W Polsce najczęściej spotykanymi formami finansowania ekologicznych inwestycji są:

- fundusze własne inwestorów,
- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielanych przez Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredyty preferencyjne udzielane między innymi przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.) z dopłatami do oprocentowania lub ze środków powierzonych, kredyty komercyjne, kredyty konsorcjalne,
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe.

Środki z budżetu państwa

Planowane wydatki z budżetu państwa w okresie 30-letnim (plan długoterminowy) ograniczone zostały do czterech zadań:

- wydatki na finansowanie działalności Głównego Koordynatora określone w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu;
- wydatki na działalność informacyjno-popularyzacyjną w mediach na temat bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów ich usuwania, a także informacji o szkodliwości azbestu i sposobów ochrony przed narażeniem na jego emisję;
- wydatki na opracowanie (lub udział) terenowych planów ochrony przed szkodliwością azbestu i programów usuwania wyrobów azbestowych, a także szkolenia pracowników administracji

publicznej (szczebla centralnego i wojewódzkiego) w zakresie szczegółowych przepisów i procedur dotyczących azbestu;

- wydatki na opracowanie programów zdrowotnych i utworzenie ośrodka oceny ryzyka.

Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Dofinansowanie ze środków finansowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przeznaczane na wspieranie wojewódzkich funduszy ochrony środowiska oraz na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska*. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) udzielają oprocentowanych pożyczek, dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek, przyznają dotacje na podstawie umów cywilnoprawnych. Głównym zadaniem funduszy wojewódzkich jest finansowe wspieranie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych na obszarze poszczególnych województw.

Obecnie WFOŚiGW w Poznaniu udziela dotacji na zadania z zakresu usuwania azbestu. Celem tego Programu jest wspomaganie oczyszczania województwa wielkopolskiego z azbestu poprzez dofinansowanie zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Regulamin Naboru wniosków o dotację z WFOŚiGW jest adresowany do jednostek samorządu terytorialnego stopnia powiatowego oraz związków międzygminnych realizujących zadania na terenie województwa wielkopolskiego. Dofinansowanie obejmuje przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest zgodnie z aktualnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Dofinansowanie ze środków WFOŚiGW udzielane jest na podstawie umowy zawartej z podmiotem po uprzednim rozpatrzeniu sporządzonego przez niego Wniosku, który określa masę odpadów zawierających azbest do unieszkodliwienia, wyrażoną w [Mg]. Kwota dofinansowania przedsięwzięcia wynosi do 100% jego kosztów kwalifikowanych, w tym:

- do 50% kosztów kwalifikowanych, ze środków udostępnionych przez WFOŚiGW w formie dotacji, jednak nie więcej niż 400,00 zł/Mg unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest,
- do 50% kosztów kwalifikowanych ze środków WFOŚiGW w formie dotacji.

Realizacja przedsięwzięcia odbywa się na terenie gminy, w której została przeprowadzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i została ujęta w programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz na terenie powiatu posiadającego program usuwania azbestu i wyrobów zawierający azbest, a planowane przedsięwzięcie jest z nim zgodne.

Ogłoszenie o Naborze wniosków, WFOŚiGW umieszcza na stronie internetowej www.wfosgw.poznan.pl. Ogłoszenie zawiera Regulamin naboru wniosków oraz termin ich składania.

Bank Ochrony Środowiska

Statutowo nałożony obowiązek kredytowania inwestycji służących ochronie środowiska. Przedmiotem kredytowania jest wymiana powierzchni dachowych lub elewacyjnych wykonywanych z materiałów zawierających azbest. Kredyty przeznaczone dla osób fizycznych, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, samorządów oraz utworzonych przez nie jednostek organizacyjnych, jednostek posiadających osobowość prawną, wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni mieszkaniowych.

Inne źródła finansowania

W latach 2014-2020 Polska zainwestuje 82,5 mld euro z unijnej polityki spójności. 23 maja 2014 r. Komisja Europejska zatwierdziła Umowę Partnerstwa, najważniejszy dokument określający strategię inwestowania Funduszy Europejskich w nowej perspektywie. Obecnie trwają negocjacje krajowych i regionalnych programów operacyjnych.

W dokumencie przedstawiono m.in.:

- najważniejsze zasady inwestowania funduszy unijnych,
- powiązania pomiędzy funduszami a dokumentami strategicznymi,
- podział funduszy na poszczególne dziedziny,
- układ programów operacyjnych,
- podział odpowiedzialności za zarządzanie pieniędzmi europejskimi pomiędzy szczeblem regionalnym i centralnym.

W latach 2014-2020 fundusze polityki spójności zainwestowane zostaną poprzez 6 krajowych programów operacyjnych, w tym jeden ponadregionalny dla województw Polski Wschodniej (lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie). Umowa Partnerstwa jest dla nich punktem odniesienia. Programami krajowymi zarządzać będzie minister właściwy ds. rozwoju regionalnego. Krajowe programy operacyjne obecnie są w trakcie negocjacji z Komisją Europejską.

Podział środków unijnych na programy krajowe przedstawia poniższy wykaz.

Podział środków unijnych na programy krajowe

- Program Infrastruktura i Środowisko 27,41 mld euro
- Program Inteligentny Rozwój 8,61 mld euro
- Program Polska Cyfrowa 2,17 mld euro
- Program Wiedza Edukacja Rozwój 4,69 mld euro
- Program Polska Wschodnia 2 mld euro
- Program Pomoc Techniczna 700,12 mln euro

Najważniejszym aktem prawnym, który zapewni ramy prawne po stronie polskiej dla realizacji zapisów Umowy Partnerstwa jest ustawa o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (tzw. ustawa wdrożeniowa) 8 maja 2014 r. dokument przyjęła Rada Ministrów. Kolejny etap to prace w parlamencie.

W zależności od rodzaju programu, beneficjentami mogą być m.in. jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, gminy wiejskie, miejsko-wiejskie i miejskie, młodzi rolnicy, rolnicy podejmujący działalność nierolniczą.

Projekty z zakresu remontów lub przebudowy budynków mogą dotyczyć renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, renowacji lub adaptacji budynków na cele mieszkaniowe, modernizacji gospodarstw rolnych, a także działań w zakresie ułatwiania startu młodym rolnikom, różnicowania działalności w kierunku nierolniczym, odnowę i rozwój wsi. W ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” nie przewiduje się wsparcia inwestycji dotyczących usuwania wyrobów zawierających azbest. Finansowane będą wyłącznie kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami. Możliwe jest uzyskanie także wsparcia na inwestycje w infrastrukturę zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym, a w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych – o znaczeniu lokalnymi i regionalnym.

5.4. Finansowanie zadań Programu przez Starostwo Powiatowe w Jarocinie

Dofinansowanie wyrobów zawierających azbest prowadzone będzie zgodnie z zapisami zawartymi w obowiązujących od 2015 roku „Zasadach udzielania dotacji z budżetu powiatu jarocińskiego na dofinansowanie kosztów związanych z likwidacją wyrobów zawierających azbest, tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczenia” przyjętych uchwałą Rady Powiatu Jarocińskiego z dnia 26 listopada 2015 r.

Wytyczne te stanowią podstawę przyznawania dotacji stanowiących częściową refundację wydatków poniesionych w związku z usunięciem odpadów azbestowych powstałych przy wymianie lub usunięciu pokrycia dachowego obejmujących:

- prace demontażowe,
- transport do miejsca unieszkodliwiania,
- składowanie na właściwym składowisku odpadów.

Środki na udzielanie dotacji pochodzić będą z budżetu Powiatu Jarocińskiego, w ramach ustalonej na dany rok ogólnej kwoty w przyjętej przez Radę Powiatu Jarocińskiego uchwale budżetowej, w wysokości dotacji dla danego podmiotu przyznanej przez Zarząd Powiatu Jarocińskiego.

W przypadku przyjęcia przez Radę Powiatu Jarocińskiego w uchwale budżetowej środków na udzielenie dotacji poniesionych w związku z usunięciem odpadów azbestowych, Zarząd Powiatu Jarocińskiego podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwości składania wniosków o przyznanie dotacji, wskazując początkowy termin ich składania.

Wnioskodawca w roku budżetowym może złożyć tylko jeden wniosek, na który może uzyskać dofinansowanie w wysokości do 3000 zł brutto na pokrycie wydatków związanych z usunięciem odpadów azbestowych.

Dofinansowanie nie pokrywa kosztów związanych z zakupem i montażem nowych pokryć dachowych.

Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie jest złożenie w Starostwie Powiatowym w Jarocinie wniosku przez podmiot ubiegający się o przyznanie dotacji, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały wprowadzającej niniejsze zasady, w terminie końcowym do 28 lutego danego roku budżetowego.

Wnioski złożone poza terminami pozostaną bez rozpatrzenia, informując wnioskodawcę o nie udzieleniu dotacji.

W przypadku ubiegania się o dotację przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, podmioty prowadzące działalność w sektorze produkcji rolnej (albo w związku z nieruchomością, na której prowadzona jest działalność) stanowiąc ona będzie pomoc de minimis.

Do wniosku o przyznanie dotacji złożonego przed podmiot, do którego udzielone dofinansowanie stanowiąc będzie pomoc de minimis, należy dołączyć również wszystkie zaświadczenia lub oświadczenia o pomocy de minimis oraz wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymywał w roku podatkowym, w którym ubiega się o pomoc oraz w dwóch poprzednich latach podatkowych.

Pomoc de minimis udzielana może być do 31 grudnia 2020 r.

Wnioskodawca może uzyskać dotacje z budżetu Powiatu Jarocińskiego w związku z usunięciem odpadów azbestowych jeżeli:

- przed podpisaniem umowy spełnione zostaną wymogi przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r.
 - Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 poz. 1409, z późn. zm.) w zakresie uzyskania pozwolenia na budowę lub dokonania zgłoszenia robót niewymagających pozwolenia na budowę,
- wnioskodawca nie korzysta z innych źródeł dofinansowania dla inwestycji.

Zarząd Powiatu Jarocińskiego, uwzględniając wysokość środków przeznaczonych w budżecie, bierze pod uwagę:

- w pierwszej kolejności wnioski dotyczące budynków mieszkalnych,
- kolejność wpływu wniosków.

Udzielenie dotacji, następuje na podstawie umowy zawartej pomiędzy Zarządem Powiatu Jarocińskiego a wnioskodawcą, któremu przyznano dotację. Umowa powinna określać w szczególności:

- szczegółowy opis inwestycji, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana i termin wykonania inwestycji,
- wysokość dotacji i tryb płatności,
- termin wykorzystania dotacji,
- tryb kontroli wykonywania inwestycji,
- termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji,
- termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, nie dłuższy niż określony we właściwych przepisach normujących finanse publiczne.

Rozliczenie wykorzystania dotacji z budżetu powiatu nastąpi na podstawie rozliczenia wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do uchwały wprowadzającej niniejsze zasady, do którego załącza się:

- kopię faktury, wystawioną przez uprawnioną firmę, stwierdzającą poniesione koszty związane z usunięciem odpadów azbestowych wraz z kopią dokumentu zapłaty faktury,
- kopię karty przekazania odpadu azbestowego na właściwe składowisko,
- kopię oświadczenia przedsiębiorcy usuwającego wyroby zawierające azbest w zakresie prawidłowości prac związanych z usunięciem odpadów zawierających azbest, z zachowaniem właściwych przepisów, zawierających informację o łącznej ilości usuniętych odpadów azbestowych z obiektu budowlanego oraz przetransportowanego na uprawnione składowisko.

Rozliczenie wykorzystania dotacji z budżetu powiatu przez podmiot otrzymujący dotację winno nastąpić w terminie 30 dni od zakończenia prac związanych z usunięciem odpadów azbestowych, nie później jednak niż do 15 listopada danego roku.

Po przedłożeniu rozliczenia, w ciągu 14 dni od daty wpływu do Starostwa Powiatowego w Jarocinie, nastąpią czynności sprawdzające prawidłowość rozliczenia przyznanej dotacji. W ramach czynności sprawdzających wnioskodawca może zostać zobowiązany do przedłożenia innych dokumentów związanych z przedmiotem dotacji oraz może zostać przeprowadzona kontrola w terenie realizacji zadania.

Wypłata dotacji na konto wnioskodawcy nastąpi w ciągu 14 dni od zakończenia czynności sprawdzających, jeżeli nie zostaną stwierdzone podczas ich przeprowadzenia nieprawidłowości, w tym zostaną przez wnioskodawcę warunki zastrzeżone w umowie.

5.5. Finansowanie zadań Programu przez gminę Żerków

Dofinansowanie wyrobów zawierających azbest prowadzone będzie zgodnie z zapisami zawartymi w „Regulaminie udzielania pomocy finansowej w likwidacji wyrobów zawierających azbest”, który

opracowany zostanie na podstawie niniejszego Programu Usuwania Azbestu i który będzie podstawą przyjmowania wniosków o dofinansowanie i przydzielanie środków pieniężnych.

Dofinansowanie obejmować będzie realizację przedsięwzięć polegających na pokryciu kosztów związanych z prawidłowym unieszkodliwieniem pokryć dachowych zawierających azbest oraz wyrobów zawierających azbest, składowanych na terenie będącym własnością wnioskodawcy.

Środki na dofinansowanie zadania pochodzą z budżetu gminy Żerków – w wysokości określonej w uchwale budżetowej.

Do korzystania ze środków finansowych uprawnione są podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych oraz jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi, które posiadają tytuł prawny do nieruchomości zlokalizowanej w granicach administracyjnych gminy Żerków.

Dofinansowania udziela się na pisemny wniosek uprawnionego podmiotu do korzystania z dofinansowania.

Stawki dofinansowania i górne granice udzielanego dofinansowania ustalone zostaną szczegółowo w „Regulaminie udzielania pomocy finansowej w likwidacji wyrobów zawierających azbest”.

Po zweryfikowaniu wniosku i jego pozytywnym rozpatrzeniu, Burmistrz zawiera z wnioskodawcą umowę o dofinansowanie zadania. Przed zawarciem umowy wnioskodawca zobowiązany jest przedłożyć Burmistrzowi dokument potwierdzający zgłoszenie w Starostwie Powiatowym w Jarocinie zamiaru wykonania prac na 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia robót albo prawomocne pozwolenie na budowę. W regulaminie zostanie określony szczegółowo sposób realizacji dofinansowania. Realizacja zadania może przebiegać dwojako - wnioskodawca, bez udziału organu udzielającego dofinansowania zadania, zawiera z wykonawcą umowę cywilnoprawną na wykonanie prac związanych z realizacją zadania, bądź gmina wybierze wykonawcę w drodze przetargu, z którym rozliczy się na podstawie przedłożonej faktury.

Wykonawca winien posiadać stosowną decyzję wydaną przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Po zakończeniu prac, będących przedmiotem wniosku, wnioskodawca zgłasza pisemnie ten fakt do Burmistrza. Wykonanie prac podlega kontroli Burmistrza. Środki finansowe, przeznaczone na dofinansowanie zadania, przekazywane będą wnioskodawcy, bądź wykonawcy – zależnie od wybranej w „Regulaminie ...” ścieżki postępowania, na jego konto bankowe, po przedstawieniu przez niego:

- zbiorczego zestawienia faktur wraz z ich kopiami (oryginały do wglądu) oraz dowodem uregulowania należności,
- karty przekazania odpadu na składowisko odpadów niebezpiecznych.

Termin składania wniosków szczegółowo określony zostanie w Regulaminie udzielania pomocy finansowej w likwidacji wyrobów zawierających azbest”.

6. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring realizacji pozwoli na bieżącą analizę oraz kontrolę zgodności założonego harmonogramu realizacji z faktycznymi działaniami podejmowanymi przez właścicieli poszczególnych obiektów. Kontrolowanie zmian w skali gminy w odniesieniu do poszczególnych budynków pozwoli na zaplanowanie i weryfikację działań związanych z terminami usuwania azbestu. Każda zmiana w zakresie liczby budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi, ilości czy też stanu wyrobów

zawierających azbest zgłoszona przez właściciela budynku zostanie naniesiona w bazie danych przez pracownika Urzędu, co umożliwi bieżącą aktualizację bazy danych o wyrobach zawierających azbest. W przypadku braku informacji od właścicieli/zarządców budynków koniecznym jest przeprowadzenie aktualizacji inwentaryzacji w terenie. Działania te pozwolą w efektywny sposób monitorować proces usuwania azbestu w odniesieniu do konkretnych obiektów. Zbiór informacji o wyrobach zawierających azbest znajduje się w wojewódzkiej bazie wyrobów i odpadów zawierających azbest (WBDA) zamieszczonej na stronie www.bazaazbestowa.gov.pl na zlecenie Ministerstwa Gospodarki.

Ocena wdrażania Programu będzie się opierała na okresowych sprawozdaniach, w których określone zostaną wskaźniki realizacji Programu w zakresie usuwania azbestu. Wskaźniki te pozwalają porównać przyjęte założenia z rzeczywistym obrazem funkcjonującego systemu. Wobec powyższego wprowadzono wskaźniki efektywności realizacji Programu zawarte w tabeli 14.

Tabela 14. Wskaźniki oceny wdrażania Programu

Lp.	Wskaźnik	Jednostka
I. WSKAŹNIKI ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ		
1.	Liczba wydawnictw, publikacji, kampanii edukacyjno – informacyjnych z zakresu usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest	ilość/opis
2.	Ilość zgłoszeń mieszkańców gminy w sprawie niewłaściwego postępowania z azbestem	ilość/opis
3.	Szkolenia kadry administracyjnej jednostek samorządowych w zakresie problematyki azbestowej	ilość/opis
4.	Inicjatywy społeczności lokalnych w zakresie problematyki azbestowej	ilość/opis
5.	Interwencje podejmowania przez jednostki kontrolne (Nadzór budowlany, Inspekcja Ochrony Środowiska, Inspekcja Sanitarna)	ilość/opis
II. WSKAŹNIKI PRESJI ŚRODOWISKOWEJ ORAZ WSKAŹNIKI STANU ŚRODOWISKA ZWIĄZANE Z GOSPODARKĄ ODPADAMI		
1.	Ilość obiektów, urządzeń, instalacji z wyrobami zawierającymi azbest	szt.
2.	Stopień pilności w użytkowaniu wyrobów zawierających azbest: I II III	%
3.	Ilość obiektów, urządzeń, instalacji objętych zabezpieczeniem wyrobów	szt.
4.	Wskaźnik zabezpieczanych i usuwanych wyrobów	Mg, m ²
5.	Ilość odpadów azbestowych	Mg
6.	Ilość odpadów azbestowych składowanych na składowiskach	Mg
7.	Ilość usuniętych płyt azbestowo – cementowych w stosunku do ilości zinwentaryzowanych w gminie	%
8.	Nakłady poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest	PLN/ rok

Źródło: Opracowano na podstawie Krajowego Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

7. OCENA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI PROGRAMU NA ŚRODOWISKO

Zanieczyszczenie środowiska substancjami szkodliwymi dla zdrowia, a często również życia ludzi, jest obecnie dużym problemem. Pomimo zakazu stosowania azbestu, materiał ten jeszcze przez pewien okres czasu pozostanie elementem obiektów budowlanych. Prawidłowe użytkowania wyrobów azbestowych nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi. Najczęstszym źródłem niebezpieczeństwa ze strony azbestu jest obróbka mechaniczna elementów azbestowych, wywołująca emisję włókien do powietrza. W państwach o rozwiniętym przemyśle mieszkańcy cierpią na choroby powodowane przez zanieczyszczenia chemiczne powietrza, wody i gleby. Wpływ narażeń środowiskowych szacuje się przeważnie na około kilka procent wszystkich czynników wpływających na zdrowie. Jednakże Światowa Organizacja Zdrowia uważa, że wielkość oddziaływania szkodliwych czynników środowiska na zdrowie ludzi nie jest dostatecznie oceniona z powodu braku wiarygodnych danych na ten temat. Z drugiej strony te kilka procent to przecież konkretne liczby przedwczesnych zgonów i uszkodzeń zdrowia spowodowanych zanieczyszczeniem środowiska.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest spowoduje zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki w środowisku naturalnym. Negatywne skutki będą się pojawiać przede wszystkim podczas czynności związanych z demontażem oraz transportem odpadów zawierających azbest do miejsca unieszkodliwiania. Pozytywne oddziaływanie związane jest ze stopniowym usuwaniem wyrobów azbestowych, które nie będą już stanowiły zagrożenia dla ludzi i zwierząt. Budowa składowisk oraz kwater do składowania odpadów zawierających azbest może się przyczynić do zmniejszenia różnorodności biologicznej na terenach, na których będą takie obiekty powstawały. Zagrożenie to może się pojawić na etapie budowy oraz eksploatacji, głównie poprzez niszczenie naturalnych siedlisk roślin i zwierząt. Negatywny wpływ ten można zminimalizować poprzez wybór najkorzystniejszej lokalizacji. Nie tylko budowa samego składowiska może mieć niekorzystny wpływ na różnorodność biologiczną, ale również ciągi komunikacyjne, którymi są transportowane odpady azbestowe, które spowodują fragmentaryzację siedlisk oraz przetrną szlaki migracyjne zwierząt w tych rejonach.

Wdychanie pyłu azbestowego powoduje określone skutki zdrowotne u ludzi. Na występowanie oraz typ zmian ma wpływ zarówno rodzaj azbestu, rozmiary włókien i ich stężenie w powietrzu, jak również czas narażenia i rodzaj ekspozycji. Chroniczna ekspozycja na włókna azbestowe może być przyczyną takich chorób układu oddechowego jak: pylica azbestowa, zmiany opłucnowe, rak płuc i międzybłonniak opłucnej. Negatywne skutki dla ludzi mogą wystąpić podczas prac przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest, zarówno z nieruchomości jak i z „dzikich wysypisk”, gdyż wtedy mogą być uwalniane do powietrza włókna azbestu. Narażone będą przede wszystkim osoby przeprowadzające prace demontażowe, dlatego tak ważne jest zabezpieczenie tych osób w odzież ochronną i ich przeszkolenie pod kątem właściwej pracy z azbestem. W perspektywie długoterminowej, po usunięciu wszystkich wyrobów zawierających azbest, nastąpi zdecydowana poprawa jakości powietrza.

Bezpośrednie, negatywne oddziaływanie na powierzchnie ziemi może wystąpić w trakcie usuwania wyrobów zawierających azbest z nieruchomości oraz miejsc ich nielegalnego gromadzenia. Jednakże skutki te zostaną wyeliminowane po zakończeniu prac. Budowa składowisk i kwater do składowania odpadów zawierających azbest może również w negatywny sposób wpłynąć na krajobraz. To niekorzystne oddziaływanie wynikać będzie głównie z przeobrażenia lokalnego krajobrazu i obniżenia jego walorów turystycznych oraz wartości nieruchomości znajdujących się na danym obszarze. Zintensyfikowany transport odpadów zawierających azbest z miejsc ich wytworzenia do miejsca składowania powodować będzie emisję spalin i hałas. Jednakże ewentualne zmiany w klimacie mogą wystąpić jedynie wzdłuż tras przewozowych, tak więc skutki na większą skalę nie powinny być odczuwalne. Z drugiej strony wdrożenie Programu będzie wpływać w sposób pośredni pozytywnie na krajobraz. Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymuszać będzie również przeprowadzanie innych prac remontowych na budynkach (elewacji, termomodernizacji, prac dekarских) przez co poprawione zostaną ich walory estetyczne, co pozytywnie wpłynie na krajobraz i estetykę zarówno miasta, jak i całej gminy Żerków.

Tym samym usuwanie wyrobów zawierających azbest w pozytywny sposób wpłynie na zabytki i dobra materialne, ponieważ przedłużeniu ulegnie okres użytkowania obiektów budowlanych. Poprawi się także zewnętrzny wygląd obiektów budowlanych oraz nastąpi wzrost wartości gruntów i nieruchomości.

Pozytywnie zakończona realizacja Programu pozwoli na zlikwidowanie wyrobów zawierających azbest, których stan techniczny uniemożliwia dalsze użytkowanie oraz pozwoli na oczyszczenie z azbestu terenu gminy. Działania te spowodują poprawę jakości życia mieszkańców, jak również wyglądu estetycznego gminy i środowiska gospodarczego (poprzez wymianę starych pokryć dachowych zawierających azbest). Program ma na celu również zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Żerków w zakresie zagrożeń wynikających z niewłaściwego zagospodarowania wyrobów zawierających azbest.

8. PODSUMOWANIE

W oparciu o analizę dostępnej dokumentacji i przeprowadzonej inwentaryzacji można sformułować następujące wnioski:

1. Przeprowadzona inwentaryzacja ilości i stanu wyrobów zawierających azbest jest wykonana metodą pomiaru z natury w granicach administracyjnych gminy Żerków.

2. Dla potrzeb Programu dokonano inwentaryzacji ilości wyrobów zawierających azbest. Zgodnie z dokonanymi wyliczeniami łączna ilość azbestu wynosi 3 229 010,10 kg, w tym od osób fizycznych 2 901 965 kg, a od osób prawnych 327 045,10 kg.

3. Łączne szacunkowe koszty demontażu, unieszkodliwienia azbestu i położenia nowych pokryć dachowych od osób fizycznych i prawnych kształtują się na poziomie 13 128 098,59 zł brutto.

- W posiadaniu osób fizycznych jest 2 901 965 kg wyrobów azbestowych. Koszty całkowite wynoszą 10 060 472,09 zł brutto. W sumie tej zawiera się koszt usunięcia i unieszkodliwienia azbestu w kwocie równej 4 966 562,17 brutto oraz koszt położenia nowego pokrycia dachowego w kwocie 5 093 909,92 zł brutto.
- W posiadaniu osób prawnych jest 327 045,1 kg płyt azbestowych oraz 296 000 kg rur azbestowo - cementowych. Koszty wynoszą 3 067 626,51 zł brutto. W sumie tej zawiera się koszt usunięcia i unieszkodliwienia płyt azbestowo - cementowych w kwocie równej 53 132,07 zł brutto oraz koszt położenia nowego pokrycia dachowego w kwocie 54 494,43 zł brutto. W sumie tej zawiera się również koszt usunięcia rur azbestowo – cementowych w kwocie równej 2 960 000 zł brutto.

4. Nadrzędnym celem Programu jest wyeliminowanie negatywnych skutków dla zdrowia mieszkańców gminy Żerków spowodowanych azbestem oraz likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko. Osiągnięcie tego celu jest związane również z bezpiecznym usunięciem wszystkich wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy. Proces usuwania wyrobów zawierających azbest, zgodnie z zapisami programu krajowego, powinien być zakończony do 2032 roku.

9. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Jednym z głównych priorytetów w gospodarce odpadami niebezpiecznymi w Polsce, ze względu na troskę o zdrowie ludzi i ochronę środowiska, jest systematyczne usuwanie, nadal użytkowanych w znacznych ilościach, wyrobów azbestowych. Do roku 2032 z obszaru kraju powinny zostać usunięte wszystkie wyroby zawierające azbest. W dokumencie *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032*, przyjętym przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 lipca 2009 roku, zmienionej uchwałą nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r. jako jedno z zadań samorządu terytorialnego zostało wymienione tworzenie programu usuwania azbestu.

Azbest to nazwa handlowa uwodnionych krzemianów metali, o strukturze włóknistych minerałów, zawierającymi w swoim składzie magnez, sód, wapń lub żelazo. Azbest charakteryzuje duża odporność na rozciąganie, elastyczność, odporność na działanie kwasów, zasad i innych chemikaliów, wysoką temperaturę rozkładu i topnienia, złe przewodnictwo cieplne. Właściwości te spowodowały, że azbest był często stosowany jako cenny surowiec także w Polsce, głównie w budownictwie, ale także w energetyce, transporcie i przemyśle chemicznym. Techniczną klasyfikację azbestów oparto na długościach i średnicach wiązek włókien. Długość wiązek wynosi od dziesiątych części milimetra do stu milimetrów. Azbesty poddawane obróbce mogą rozpadać się na mniejsze cząstki. Azbest stosowany był do produkcji wyrobów azbestowo - cementowych, wyrobów włókienniczych oraz wyrobów hydroizolacyjnych takich jak lepiki, papy dachowe, płytki podłogowe.

Na terenie gminy Żerków większość wyrobów azbestowych to pokrycia dachów z płyty cementowo – azbestowej i rury azbestowe. Zgodnie z danymi z inwentaryzacji azbestu stwierdza się, że na terenie gminy Żerków nadal występuje 3 229 010,10kg (w tym od osób fizycznych – 2 901 965 kg, a od osób prawnych 327 045,10 kg) odpadów zawierających azbest. W Programie dokonano wyliczeń szacunkowych kosztów usuwania wyrobów zawierających azbest oraz zapewnienia nowych pokryć dachowych. Według cen rynku krajowego wynosić one mogą 13 128 098,59 zł brutto. W Programie przedstawiono uwarunkowania prawne dotyczące postępowania przy użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Przedstawiono również możliwości uzyskania dofinansowania na usuwanie wyrobów zawierających azbest.

10. LITERATURA

Dyczko J. (2007). *Szkoła „Azbest – bezpieczne postępowanie” Bezpieczne postępowanie z azbestem i materiałami zawierającymi azbest.* 20-21 września 2007, AGH Kraków

Kazimierczak – Mierzyńska E, Adam Niesłochowski A. (1997). *Materiały zawierające azbest – poradnik.* Instytut Techniki Budowlanej Warszawa 1997.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski – Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa maj 2002 r.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 – Uchwała Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009r. Warszawa 2009r.

Pyssa J., Rokita G.M. 2007 – *Azbest – występowanie, wykorzystanie i sposób postępowania z odpadami azbestowymi.* Gospodarka Surowcami Mineralnymi. Wydawnictwo IGSMiE PAN. Kraków. Tom 23. Zeszyt 1, s. 49-61.

Szeszenia-Dąbrowska N. (1993). *Problemy zanieczyszczenia powietrza włóknami azbestu* – praca zespołowa pod redakcją doc. dr hab. Med. Neonili Szeszeni – Dąbrowskiej; Warszawa 1993 r. - Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska.

Szeszenia-Dąbrowska N., Sobala W. (2010). *Zanieczyszczenie środowiska azbestem. Skutki zdrowotne.* Publikacja – II wydanie poprawione i uzupełnione – sfinansowana w ramach „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” przez Ministerstwo Gospodarki – Nr IV/502/15095/2840/DIW/10

Wilczyńska U., Szeszenia-Dąbrowska N. (2002). *Występowanie pylicy azbestowej w Polsce.* Medycyna Pracy, 2002; 53; 5; 375—379

SPIS ILUSTRACJI

Rysunek 1. Położenie gminy Żerków na tle powiatu jarocińskiego.	9
Rysunek 2. Dynamika liczby ludności w gminie Żerków w latach 2012 - 2014.....	9
Rysunek 3. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Żerków w 2014 r. wg sektorów gospodarki narodowej [szt.].....	10
Rysunek 4. Zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Żerków (masa podana w kg).....	23
Rysunek 5. Zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Żerków (ilość podana w m ²)	24
Rysunek 6. Zestawienie ilości wyrobów azbestowych wg rodzajów wyrobów na terenie gminy Żerków [kg]	25
Rysunek 7. Ilość wyrobów azbestowych będących w posiadaniu osób fizycznych wg miejscowości [kg]	26
Rysunek 8. Ilość wyrobów azbestowych będących w posiadaniu osób prawnych wg miejscowości [kg]	27
Rysunek 9. Wyroby azbestowe ogółem wg rodzaju zabudowy [kg]	28

SPIS TABEL

Tabela 1. Rodzaje azbestu	11
Tabela 2. Podział wyrobów zawierających azbest wraz z kodami.....	13
Tabela 3. Rodzaje odpadów zawierających azbest zaliczone do odpadów niebezpiecznych	14
Tabela 4. Zastosowanie azbestu	15
Tabela 5. Zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Żerków	23
Tabela 6. Zestawienie ilości wyrobów azbestowych wg rodzajów wyrobów na terenie gminy Żerków ..	24
Tabela 7. Wyroby azbestowe wg podziału na rodzaj zabudowy	28
Tabela 8. Nagromadzenie wyrobów zawierających azbest.....	29
Tabela 9. Wykaz składowisk odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	31
Tabela 10. Uśrednione koszty związane z usuwaniem i wymianą wyrobów azbestowych (stan na dzień 07.01.2015 r.).....	32
Tabela 11. Uśrednione koszty usunięcia i wymiany wyrobów azbestowych będących w posiadaniu osób fizycznych	33
Tabela 12. Uśrednione koszty usunięcia i wymiany wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia będących w posiadaniu osób prawnych.....	34
Tabela 13. Harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Żerków.....	35
Tabela 14. Wskaźniki oceny wdrażania Programu	42

ZAŁĄCZNIKI

Nr załącznika	Nazwa
Załącznik nr 1	Procedury dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest
Załącznik nr 2	Wykaz przedsiębiorstw posiadających program gospodarki odpadami – wytwarzających odpady azbestowe.

Załącznik nr 1. Procedury dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest

Ministerstwo Gospodarki w ramach realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” proponuje stosowanie się do procedur dotyczących postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest, które pozwalają na ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko podczas użytkowania i demontażu wyrobów zawierających azbest, a także transportu odpadów azbestowych.

GRUPA I. Procedury obowiązujące właścicieli i zarządzających obiektami, instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest lub wyroby zawierające azbest.

Procedura 1 - Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

Procedura 2 - Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.

GRUPA II. Procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest - wytwórców odpadów niebezpiecznych.

Procedura 3 - Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Procedura 4 - Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji.

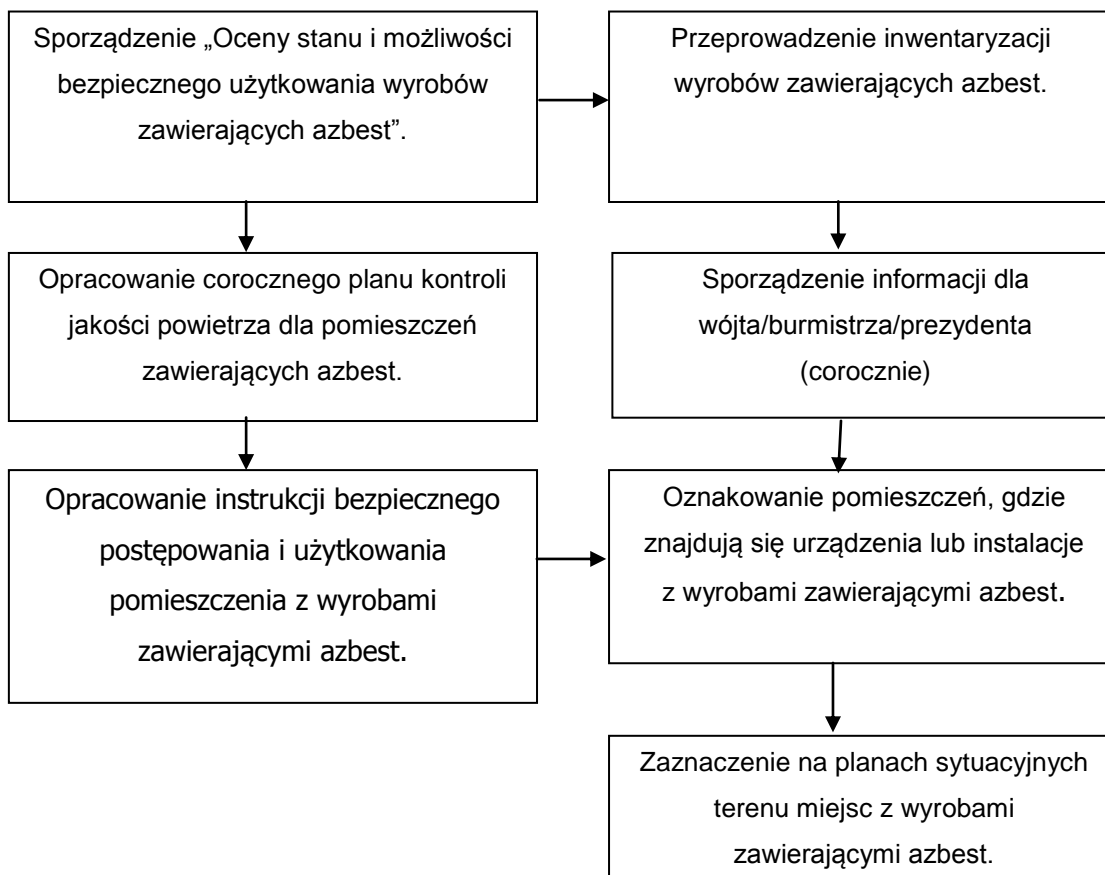
GRUPA III. Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 5 - Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

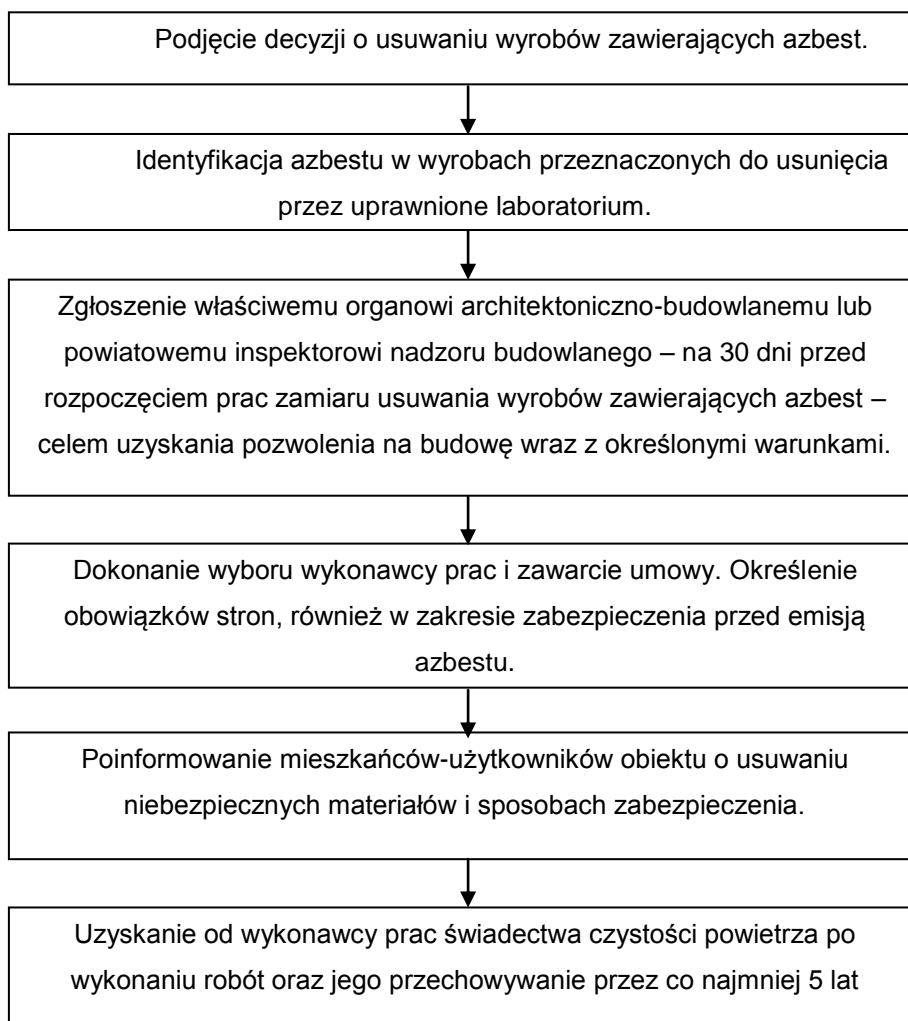
GRUPA IV. Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 6 - Składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

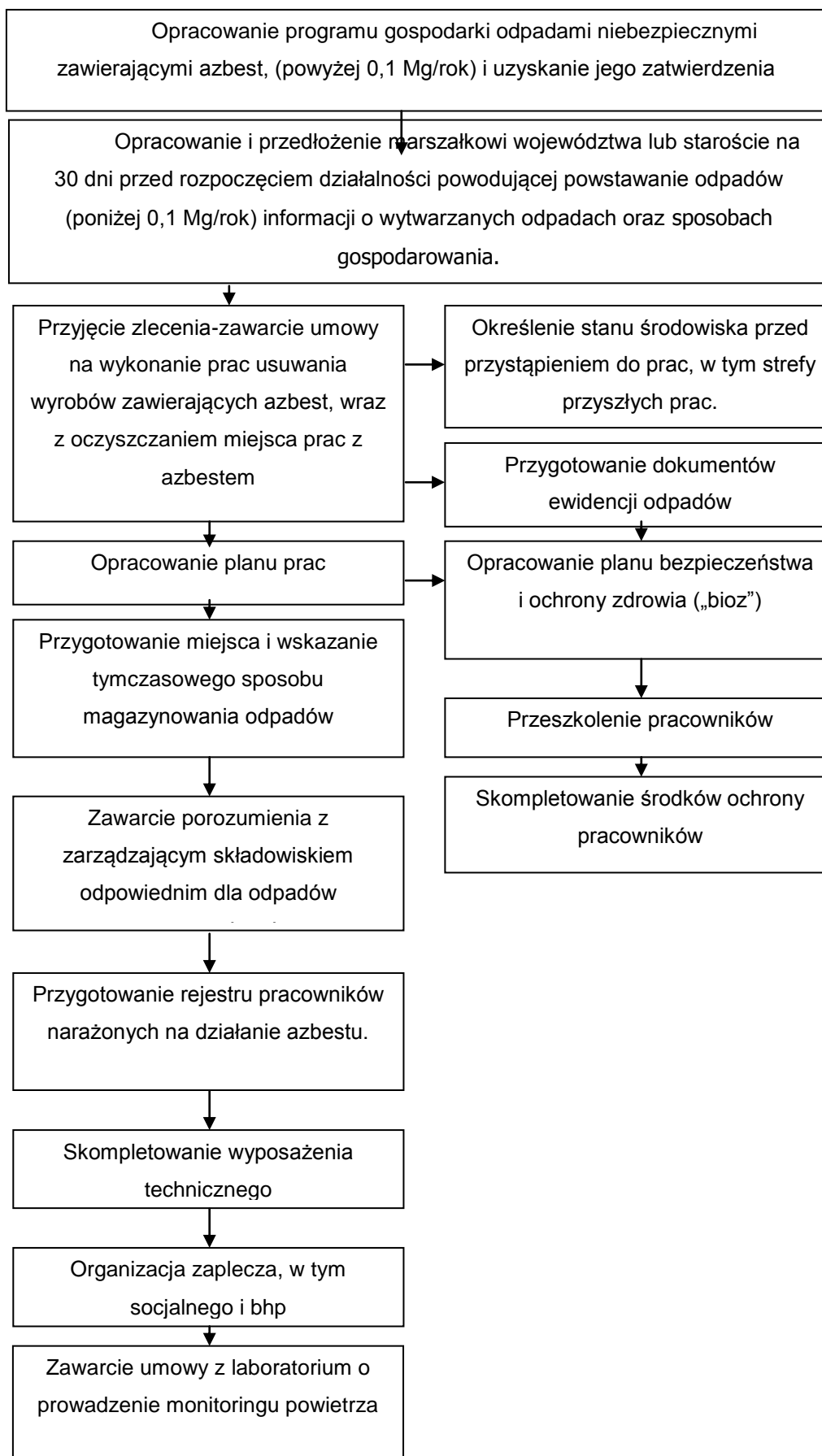
PROCEDURA 1. Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

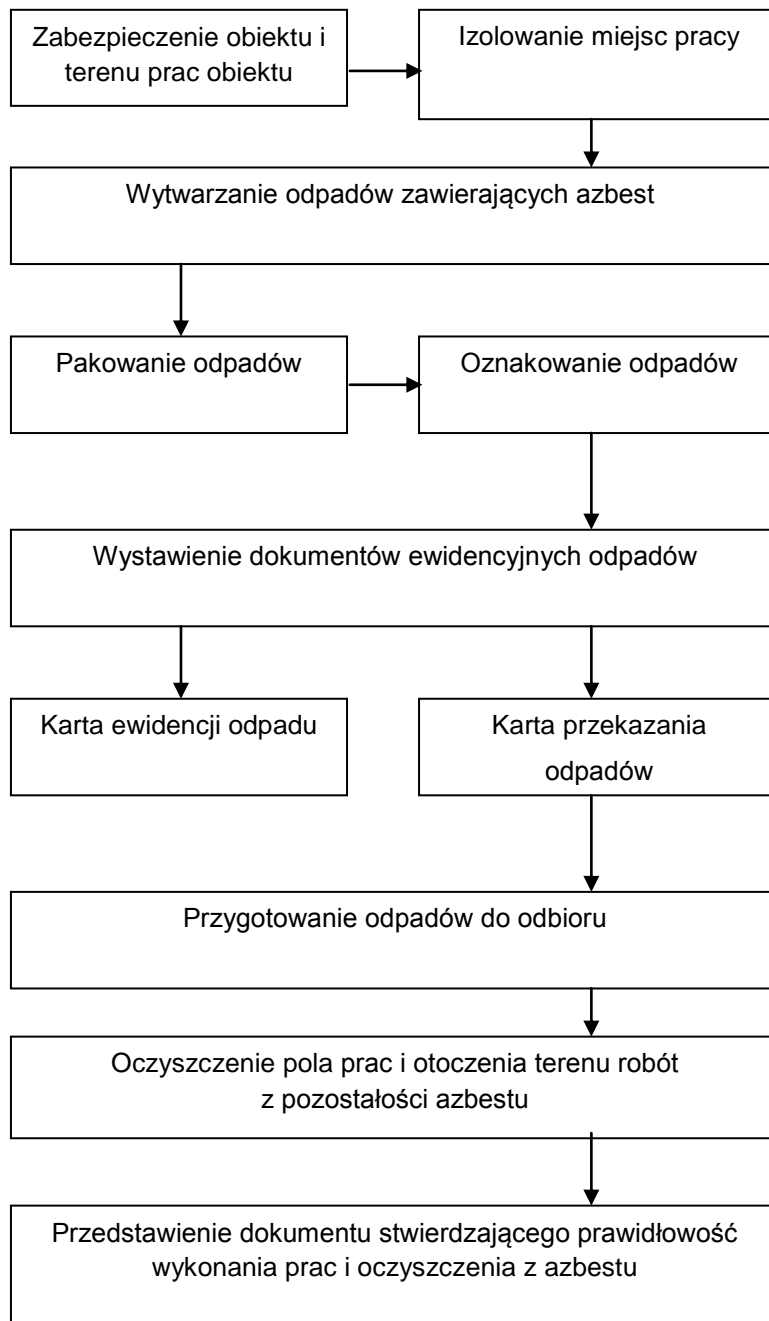
P R O C E D U R A 2. Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.

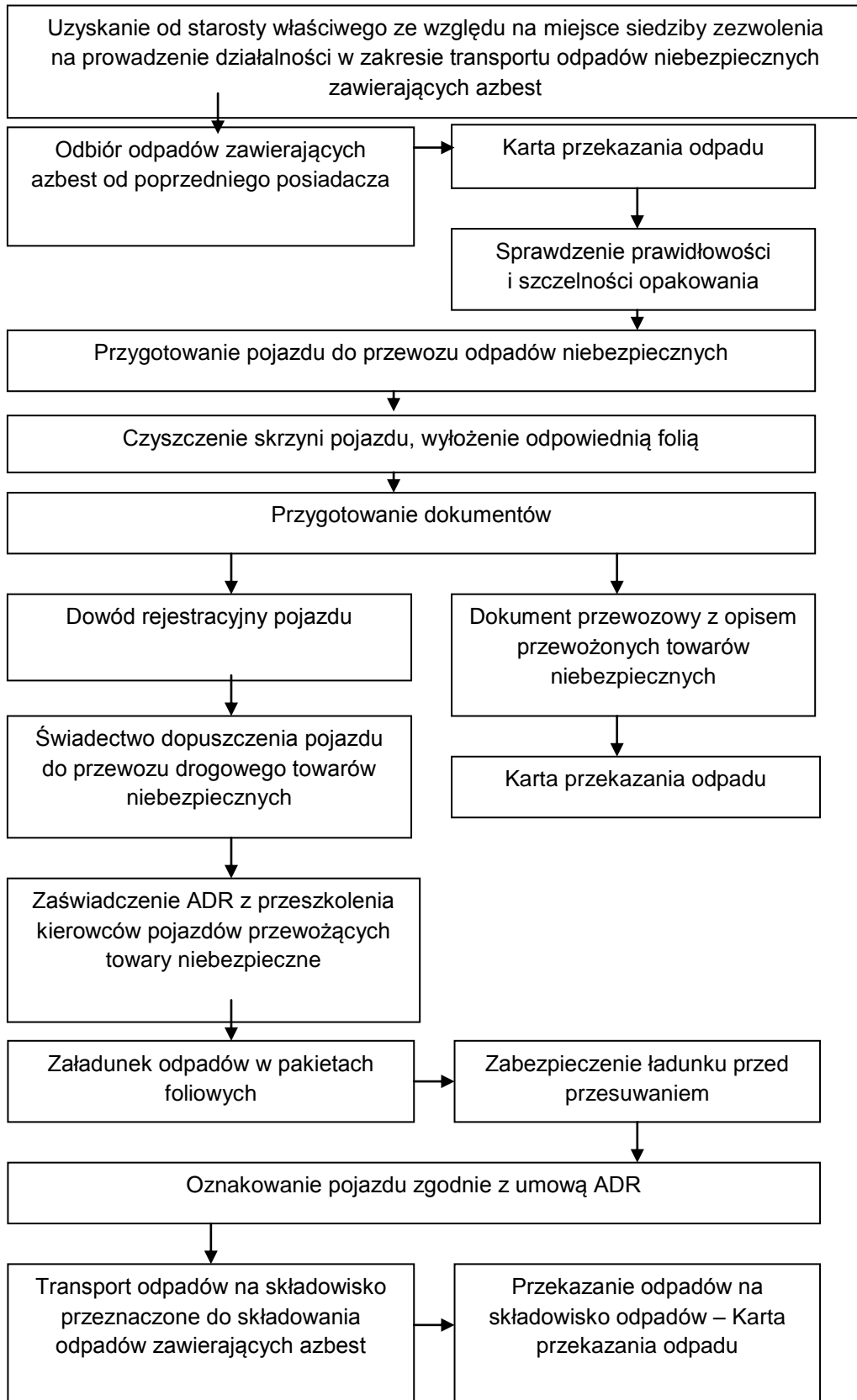
PROCEDURA 3. Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

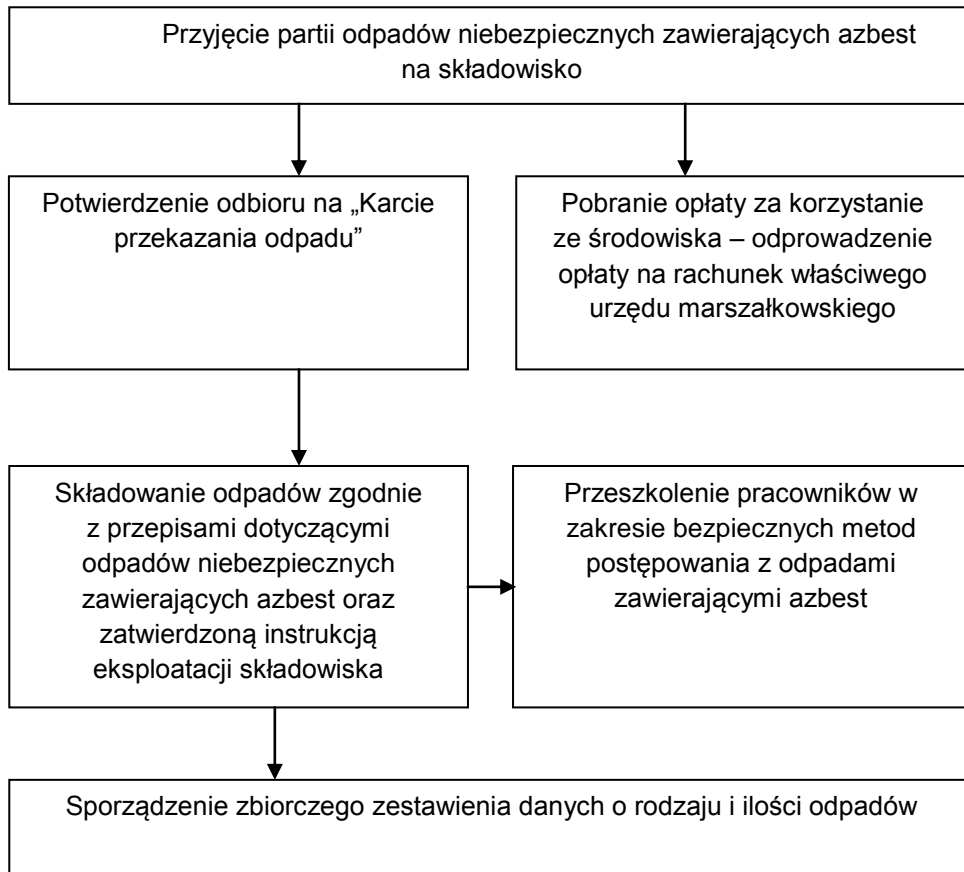
PROCEDURA 4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem obiektu, terenu, instalacji z azbestu.

PROCEDURA 5. Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest

PROCEDURA 6. Składowanie odpadów na składowiskach lub w wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest

**Załącznik nr 2. Wykaz przedsiębiorstw posiadających program gospodarki odpadami –
wytwarzających odpady azbestowe.**

1. DEMONTEX Piotr Kwaśniewski, ul. Usługowa 1, 64-400 Międzychód
DSR.VI.7660-31/10, z dnia 5 maja 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
2. Roboty Budowlane Agnieszka Krakowiak, ul. Mickiewicza 10, 63-820 Piaski
DSR.VI.7660-64/10, z dnia 19 maja 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
3. Konsorcjum Konkret Grzegorz Namysł, ul. Pleszewska 28, 36-460 Skalmierzyce
DSR.VI.7660-107/10, z dnia 19 lipca 2010 r.
województwo wielkopolskie
4. Zakład Dekarsko-Blacharski, Usługi Ogólnobudowlane, ul. Zamkowa 2/21, 64-400 Międzychód
DSR.VI.7660-188/10, z dnia 20 lipca 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
5. Usługi Ogólnobudowlane Andrzej Peliński, Kierzno 65, 63-600 Kępno
DSR.VI.7660-123/10, z dnia 3 sierpnia 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
6. Pan Tomasz Surdyk prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo – Produkcyjno – Handlowo – Usługowe SURPOL Tomasz Surdyk, z siedzibą w m. Wymysłowo 52, 62-240 Trzemeszno, znak: DSR-II-2.7243.1.20.2012 z dnia 16.07.2012 r., teren całego kraju.
7. Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego Piotr Nowak, ul. Krzyckiego 11A, 64-100 Leszno
DSR.VI.7660-301/10, z dnia 23 września 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
8. Atlanta Grzegorz Grzelak, ul. Działkowa 54, 60-185 Skórzewo
DSR.VI.7660-338/10, z dnia 3 listopada 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
9. MS Budownictwo sp. z o. o., ul. Sadowa 9b, 62-080 Tarnowo Podgórne
DSR.VI.7660-394/10, z dnia 22 listopada 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
10. Pan Sławomir Krysztoforski, ul. Celestyny 24, 62-709 Malanów
DSR.VI.7660-411/10, z dnia 5 stycznia 2011 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
11. Seweryn Szurowski P.W. SEWERO, Masłowo, ul. Śląska 78, 63-900 Rawicz
DSR.VI.7660-422/10, z dnia 22 grudnia 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
12. Cegielski – ENERGOCENTRUM sp. z o. o., ul. 28 czerwca 1956 nr 223/229, 61-485 Poznań, DSR.VI.7660-467/10, z dnia 5 stycznia 2011 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
13. Zakład Usługowo-Handlowy „DEK-TOM” Tomasz Surowiec Rąbczyn 93, 62-106 Rąbczyn.
DSR.VI.7660-91/10, z dnia 19 lipca 2010 r., cały kraj.
14. F.H.U. Elżbieta Perz ul. Odolanowskiej 105, 63-400 Ostrów Wielkopolski
DSR.VI.7660-52/10, z dnia 23 kwietnia 2010 r., zmieniona decyzją znak: DSR.VI.7660-429/10, z dnia 21 grudnia 2010 r., cały kraj.

15. FIRMA ROLNICZA Marcin Kaczmarek Nowy Gołębin 23, 64-020 Czempin
DSR.VI.7660-51/10, z dnia 30 czerwca 2010 r., cały kraj.
16. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „MASTER” Przemysław Silski
ul. Działkowa 16, 62-080 Tarnowo Podgórne
DSR.VI.7660-226/10, z dnia 13 września 2010 r., cały kraj.
17. Obsługa Inwestycji Budowlanych Marcin Kolecki ul. Żabikowska 54/16, 62-030 Luboń
DSR.VI.7660-200/10, z dnia 1 września 2010 r., cały kraj.
18. USŁUGI BUDOWLANE Paweł Matuszek ul. Daszyńskiego 5/7, 64-400 Międzychód
DSR.VI.7660-199/10, z dnia 30 sierpnia 2010 r., cały kraj.
19. Przedsiębiorstwo Sprzętowo-Transportowe TRANSFADROM Zdzisław Pakuła ul. Starołęcka
245, 61-341 Poznań
DSR.VI.7660-160/10, z dnia 11 sierpnia 2010 r., cały kraj.
20. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „CARBON 2” os. Piastowskie 14A/9, 62-200 Gniezno
DSR.VI.7660-317/10, z dnia 4 października 2010 r., cały kraj.
21. VENADACH Zakład Ogólnobudowlany Blacharstwo-Dekarstwo Jarosław Śledziński
ul. Mielżyńskiego 25/12, 61-725 Poznań
DSR.VI.7660-329/10, z dnia 17 listopada 2010 r., cały kraj.
22. Pan Dariusz Pustkowiak prowadzący działalność gospodarczą: „MARTPOL” Roboty
Ogólnobudowlane Bródki 26/3, 64-310 Lwówek
DSR.VI.7660-366/10, z dnia 2 grudnia 2010 r., cały kraj.
23. Przedsiębiorstwa Usługowego „BTS” sp. z o.o. ul. Jęczmienna 6, 63-040 Nowe Miasto n/Wartą
DSR.VI.7660-409/10, z dnia 25 listopada 2010 r., cały kraj.
24. Przedsiębiorstwo Budowlano-Handlowe „REMBUDEX” Sp. Jawna Wojciech i Renata Kucińscy
ul. Łukowska 10, 64-600 Oborniki
DSR.VI.7660-446/10, z dnia 20 grudnia 2010 r., cały kraj.
25. Pan Andrzej Anteck, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „DREW-DOM” Anteck
Andrzej, Żeromin 4, 62-613 Osiek Mały
DSR.VI.7660-50/10 z dnia 24.05.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
26. Pan Waldemar Cichy prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Zakład Ogólno-
Budowlany i Ciesielstwo, Obory 16, 63-308 Gizałki
DSR.VI.7660-55/10 z dnia 2.06.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
27. Pani Anna Majer, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą •MAJER• Usługi
Ogólnobudowlane, ul. Ks. Kordeckiego 17, 89-340 Białośliwie
DSR.VI.7660-234/10 z dnia 24.08.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
28. Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy SEKUTERSCY Spółka Jawna, ul. Jana Pawła II 21,
64-730 Wieleń, DSR.VI.7660-326/10 z dnia 13.10.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
29. Przedsiębiorstwo Specjalistyczne AJAKS S.A., ul. Ostrowska 366/374a, 61-312 Poznań
DSR-VI.7243.1.13.2012 z dnia 9.02.2012 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
30. „ELOGAZ” Sp. z o.o., ul. Starołęcka 132, 61-341 Poznań
DSR.VI.7660-405/10 z dnia 3.12.2010 r. (decyzja uchylona), nowa decyzja zatwierdzająca
program gospodarki odpadami DSR-VI.7243.1.2.2012 z 16.01.2012 r., Terytorium
Rzeczypospolitej Polskiej

31. Spółdzielnia Pracy Konserwacji Urządzeń Przemysłowych, ul. Staszica 37, 64-600 Oborniki
DSR.VI.7660-426/10 z dnia 28.12.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
32. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowo-Transportowe „EP,a” Edmund Pestka, ul. Owocowa 1,
63-700 Krotoszyn
DSR.VI.7660-75/10 z dnia 2.06.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
33. Pan Paweł Hadrzyński prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Paweł Hadrzyński
P.P.H.U., Psienie –Ostrów 9, 63-304 Czermin
DSR.VI.7660-54/10 z dnia 25.06.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
34. Ekos Poznań Sp. z o.o., ul. Krańcowa 15, 61-022 Poznań
DSR.VI.7660-363/10 z dnia 8.11.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
35. Zakład Wielobranżowy Usługowo-Transportowy, ul. Kochanowskiego 11, 63-020 Zaniemyśl
DSR.VI.7660-458/10 z dnia 29.12.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
36. Piotr Gnoiński USŁUGI OGÓLNOBUDOWLANE
ul. Grzybowa 12, 64-426 Łowycze
DSR.VI.7660-104/10, 19.05.2010 r. Cały kraj
37. Dorota Czerwińska „ROMUR”
ul. Pomorska 1, 89-300 Wyrzysk
DSR.VI.7660-44/10, 7.05.2010 r. Cały kraj
38. PROTE Technologie dla Środowiska Sp. z o. o.
ul. Nieszawska 1, 61-021 Poznań
DSR.VI.7660-307/10, 24.08.2010 r. Cały kraj
39. Usługi Ogólnobudowlane Jacek Zieliński
ul. Gnieźnieńska 22/14, 62-230 Witkowo
DSR.VI.7660-76/10, 2.06.2010 r. Cały kraj
40. Mirosław Piłat „MIRHEND”
przy ul. Nowy Świat 4, 62-025 Kostrzyn
DSR.VI.7660-306/10, 7.10.2010 r. Cały kraj
41. Przedsiębiorstwa Budownictwa Drogowego S.A.
ul. Noskowska 3-5, 62-800 Kalisz
DSR.VI.7660-238/10, 14.09.2010 r. Cały kraj
42. Centrum Ekologiczne „HYDRO-GEO-PLAST”
ul. Łódzka 40, 62-860 Opatówek
DSR.VI.7660-105/10, 16.06.2010 r. Cały kraj
43. Ośrodek Przemysłowo-Badawczy Urządzeń Technologicznych „KOLPOL” Sp. z o. o.
ul. Sanocka 11, 61-135 Poznań
DSR.VI.7660-263/10, 22.09.2010 r. Cały kraj
44. Pan Sebastian Kowalczyk Usługi Blacharsko– Dekarskie, Sierakowo, ul. Zielona 25,63-900
Rawicz DSR.VI.7660-261/10 z 12 sierpnia 2010 r. cały kraj
45. Pan Wojciech Jerzakowski Firma Ogólnobudowlana „DEKBUD”, Skierszewo 3a, 62-200
Gniezno DSR.VI.7660-145/10 z 12 sierpnia 2010 r. - zmiana DSR.VI.7660-269/10 z 24 grudnia
2010 r. cały kraj
46. ZAKŁAD USŁUGOWO – REMONTOWY Idziaszek sp. z o. o., ul. Jęczmienna 6,
63-040 Nowe Miasto n/Wartą. DSR.VI.7660-393/10 z dnia 6 grudnia 2010 r. cały kraj

47. Pan Zenon Chorała Dekarstwo i Blacharstwo Budowlane Zenon Chorała, ul. Chocieszewicka 10, 63-830 Pepowo
DSR.VI.7660-319/10 z dnia 18 października 2010 r. cały kraj
48. Pani Magdalena Kolecka, Biuro Usług Inwestycyjnych, ul. Jaworowa 42, 61-602 Poznań
DSR.VI.7660-194/10 z 26 lipca 2010 r., cały kraj
49. Buhck Ochrona Środowiska Sp. z o. o., ul. Starołęcka 2/8, 61-361 Poznań.
DSR.VI.7660-179/10 z 19 lipca 2010 r., cały kraj
50. Pani Hanna Czarny Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe Czarny Hanna, 62-212 Mieleszyn 84 A
DSR.VI.7660-72/10 z 19 maja 2010 r., cały kraj
51. Pan Jacek Urban, Wielowieś, ul. Ceglana 42, 63-405 Sieroszewice.
DSR.VI.7660-412/10 z 6 grudnia 2010 r., cały kraj
52. Pan Błażej Kurzawa, Przedsiębiorstwo Budowlano Usługowe KURZAWA, ul. Kolejowa 15c, 63-760 Zduny. DSR.VI.7660-70/10 z 17 maja 2010 r., cały kraj
53. Pan Leszek Stachowiak, Przedsiębiorstwo Drogowo – Budowlane, Starczanowo 45, 62-330 Nekla
DSR.VI.7660-241/10 z 18 sierpnia 2010 r., cały kraj
54. Pan Radosław Ludzis, Przedsiębiorstwo Budowlane LUDZIS, ul. Polnej 12, 63-760 Zduny.
DSR.VI.7660-71/10 z 17 maja 2010 r., cały kraj
55. Pan Ireneusz Mizerny, Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe, Sierszew 1A, 63-210 Żerków, DSR.VI.7660-112/10 z 8 czerwca 2010 r., cały kraj
56. Pan Tomasz Mizerny, Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe, Sierszew 1A, 63-210 Żerków, DSR.VI.7660-113/10 z 8 czerwca 2010 r. cały kraj
57. Pan Waldemar Szczygieski, RAF-POL Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe, ul. Krzywej 3, 60-118 Poznań. DSR.VI.7660-130/10 z 24 czerwca 2010 r. - cały kraj
58. Pan Tomasz Ruszyński, P.H.U. TOMBUD Tomasz Ruszyński, ul. Kołata 10, 62-007 Biskupice.
DSR.VI.7660-370/10 z 15 listopada 2010 r., cały kraj
59. UNIBED s. c. Adam Myślicki, Marcin Mołdawski, ul. Konarskiego 35c/10, 64-920 Piła.
DSR.VI.7660-162/10 z 5 lipca 2010 r., województwo wielkopolskie.
60. Pan Grzegorz Kuta, PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE „WSZECH-DACH” Grzegorz Kuta, ul. Norwida 12, 64-800 Chodzież.
DSR.VI.7660-434/10 z 13 grudnia 2010 r., cały kraj
61. Pan Jerzy Kopczyński, Warsztat Blacharsko -Dekarski Usługi Ogólnobudowlane, ul. Słowackiego 58/15, 62-300 Września.
DSR.VI.7660-197/10 z 7 lipca 2010 r., cały kraj
62. Proagri Spółka z o. o., ul. Pocztowa 14, 62-290 Mieścisko, DSR.VI.7660-39/10 z 20 kwietnia 2010 r., cały kraj
63. AM Trans Progres Sp. z o.o.
ul. Sarmacka 7, 61-616 Poznań
DSR.VI.7660-49/10 z dnia 26.04.2010 r. cały kraj
64. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe REMO E.G.
ul. Obornicka 1a, Kowanówko, 64-600 Oborniki
DSR.VI.7660-81/10 z dnia 2.06.2010 r. cały kraj

65. Firma Ogólnobudowlana DACH-POL
Polesie 7a, 63-020 Zaniemyśl
DSR.VI.7660-82/10 z dnia 28.05.2010 r. cały kraj
66. Zakład Produkcyjno Usługowo Handlowy „KOMFORT” Jan Kubacki
os. Cechowe 22, 64 - 840 Budzyń
DSR.VI.7660-114/10 z dnia 11.06.2010 r. cały kraj
67. Tauro s. c. Tomasz Jackiewicz, Michał Łosiewicz
ul. Mostowa 5, 64-600 Oborniki
DSR.VI.7660-121/10 z dnia 21.06.2010 r. cały kraj
68. Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo - Usługowe „TOMBUD”
ul. Mickiewicza 10, 63-820 Piaski
DSR.VI.7660-135/10 z dnia 19.07.2010 r. cały kraj
69. Firma Budowlana „JAFRA” Andrzej Jafra
Cisew 143, 62-700 Turek
DSR.VI.7660-148/10 z dnia 25.06.2010 r. cały kraj
70. Przedsiębiorstwo Handlowo - Budowlane „TYLIŃSKI” Arkadiusz Tyliński, Jarosław Tyliński sp.
j. ul. Święciechowska 49, 64-100 Leszno
DSR.VI.7660-149/10 z dnia 30.06.2010 r. cały kraj
71. EXTREMA - BUD Rafał Małecki
ul. Wrocławska 42, 63-400 Ostrów Wielkopolski
DSR.VI.7660-163/10 z dnia 19.07.2010 r. cały kraj
72. MURLEWSCY TATKAR Karol Murlewski
Głuchów 69a/6, 63-860 Pogorzela
DSR.VI.7660-192/10 z dnia 26.07.2010 r. cały kraj
73. Blablex” – Usługi Dekarsko - Budowlane – Andrzej Usiak
os. Spółdzielcze 14/5, Laski, 63-620 Trzcinica
DSR.VI.7660-222/10 z dnia 28.07.2010 r. cały kraj
74. Marek Nowacki „DACHMAR” Dachy Poddasza
Słupia Kapitulna 86h, 63-900 Rawicz
DSR.VI.7660-225/10 z dnia 13.12.2010 r. cały kraj
75. E-PIK Usługi Ekologiczne Sp. z o.o.
ul. Brodowska 28, 63-000 Środa Wielkopolska
DSR.VI.7660-245/10 z dnia 17.08.2010 r. cały kraj
76. Zakład Ogólnobudowlany
ul. Gajowa 2, Zwola, 63-020 Zaniemyśl
DSR.VI.7660-248/10 z dnia 31.08.2010 r. cały kraj
77. Zakład Dekarsko-Blacharski Sebastian Kaczmarek
ul. Józefa Poniatowskiego 6, 63-200 Jarocin
DSR.VI.7660-253/10 z dnia 27.08.2010 r. cały kraj
78. Zakład Stolarski Tomasz Piosik
ul. Leśna 12, 64-305 Bolewice
DSR.VI.7660-362/10 z dnia 2.11.2010 r. cały kraj
79. DACH-MET Łukasz Zapruszewski
ul. Harcerska 22, 77-420 Lipka
DSR.VI.7660-397/10 z dnia 13.12.2010 r. cały kraj

80. DACH-TERM Zbigniew Paul
ul. Krańcowa 9, 62-081 Przeźmierowo
DSR.VI.7660-400/10 z dnia 2.12.2010 r. cały kraj
81. Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „TADBUD ARWO” Artur Wodecki
Czermin 67a, 63-304 Czermin
DSR.VI.7660-419/10 z dnia 22.12.2010 r. cały kraj
82. DEKARSTWO Marek Litkowski
Głazewo 18, 64-426 Łowyc
DSR.VI.7660-427/10 z dnia 13.01.2011 r. . cały kraj
83. Smolarek Marian – Murarstwo, Tynkarstwo, Płytkarstwo
Witowo 32, 62-613 Osiek Mały
DSR.VI.7660-436/10 z dnia 23.12.2010 r. cały kraj
84. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „PILBUD”,
ul. Broniewskiego 17, 63-750 Sulmierzyce
DSR.VI.7660-86/10 z dnia 17.05.2010 r. cały kraj
85. WŁAD-DACH Władysław Janusz,
ul. Poznańska 6, Niepruszewo, 64-320 Buk
DSR.VI.7660-118/10 z dnia 11.06.2010 r. cały kraj
86. ZAKŁAD OGÓLNOBUDOWLANY Specjalność Pokrywanie i Termoizolacja Dachów J.W.R.
Pankowscy S.J.,
ul. Mieszka I 48 , 62-200 Gniezno
DSR.VI.7660-128/10 z dnia 26.05.2010 r. cały kraj
87. P.W. „MAJER-BUD” mgr Romualda Majer,
ul. Solna 30a, 62-500 Konin
DSR.VI.7660-127/10 z dnia 5.08.2010 r. cały kraj
88. Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowego „DĄBROWA”,
ul. Wiejska 57, Dąbrowa, 62-069 Pałędzie
DSR.VI.7660-141/10 z dnia 5.07.2010 r. cały kraj
89. Korporacja „BUDONIS” Sp. z o.o. Spółka Jawna,
ul. Towarowa 9, 63-600 Kępno
DSR.VI.7660-181/10 z dnia 19.07.2010 r. cały kraj
90. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „MIRTECH”,
Sarbka 2, 64-700 Czarnków
DSR.VI.7660-223/10 z dnia 30.08.2010 r. cały kraj
91. STEEL-BUILDING Sp. z o.o.,
ul. Krańcowa 20, 61-037 Poznań
DSR.VI.7660-328/10 z dnia 11.10.2010 r. cały kraj
Zmiana DSR.VI.7660-406/10 z dnia 23.11.2010 r.
92. SERWIS Poznań Sp. z o.o.,
ul. Żytnia 6, Wysogotowo, 62-081 Przeźmierowo
DSR.VI.7660-360/10 z dnia 2.12.2010 r. cały kraj
93. METROLOG Sp. z o.o.,
ul. Kościuszki 97, 64-700 Czarnków
DSR.VI.7660-373/10 z dnia 18.11.2010 r. cały kraj

94. JAN-AZ Joanna Misiak,
Bielawy Pogorzelskie 1/1, 63-860 Pogorzela
DSR.VI.7660-418/10 z dnia 22.12.2010 r. cały kraj
95. Przedsiębiorstwo Produkcyjno- Usługowego EKO-ZEC Sp. z o.o.,
ul. Gdyńska 54, 61-016 Poznań,
DSR.VI.7660-461/10 z dnia 13 stycznia 2011 r. cały kraj
96. Hydrobudowa Polska S.A.,
ul. Skórzewska 35, Wysogotowo k/Poznania, 62-081 Przeźmierowo
DSR.VI.7660-2287/10 z dnia 24 września 2010 r. cały kraj
97. KMC Administrator - Nieruchomości i Inwestycje Sp. z o.o.,
Pl. Staszica 1, 64-920 Piła,
DSR.VI.7660-286/10 z dnia 7 września 2010 r. cały kraj
98. „RAWBUD-RAWICZ” Sp. z o.o.,
ul. Śląska 88, Masłowo k/Rawicza, 63-900 Rawicz
DSR.VI.7660-273/10 z dnia 13 września 2010 r. cały kraj
99. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „TADBUD”,
63-304 Czermin 67; DSR.VI.7660-308/10 z dnia 21 września 2010 r. cały kraj
100. Zakład Obrotu Odpadami „TROXI”,
ul. Malinowa 3, 62-300 Września
DSR.VI.7660-147/10 z dnia 1 czerwca 2010 r. cały kraj
101. „ZŁOMARK” Skup i Sprzedaż Złomu,
ul. Armii Poznań 27, 62-250 Czarniejewo
DSR.VI.7660-288/10 z dnia 9 września 2010 r. cały kraj
102. Zakład Usługowo Handlowy Roman Wesołek,
ul. Koźmińska 8, 63-233 Nosków
DSR.VI.7660-101/10, z dnia 24 maja 2010 r. cały kraj
103. Pan Przemysław Bartkowiak prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: „BATIMPEX”
Przemysław Bartkowiak, z siedzibą przy ul. Św. Huberta 9, 64-410 Sieraków,
DSR-II-2.7243.1.97.2012 z dnia 19.10.2012 r., teren całego kraju.
104. „DIGGER” Wykopy, Rozbiórki, Norbert Wesołek,
ul. Koźmińska 8, 63-233 Nosków
DSR.VI.7660-93/10 z dnia 24 maja 2010 r. cały kraj
105. P.P.H.U. Jacek Surdyk, 62-240 Trzemeszno, Wymysłowo 55
DSR.VI.7660-93/10 z dnia 19 maja 2010 r. cały kraj
106. „VIABUD”, Walkowice 87, 64-700 Czarnków
DSR.VI.7660-96/10 z dnia 5 maja 2010 r. cały kraj
107. Firma Budowlana Usługi-Handel Grzegorz Łata, z siedzibą Os. Parkowe 5,
64-630 Ryczywół DSR.VI.7249.28.2011 z dnia 1 marca 2011 r. cały kraj
108. Ekolog Systems sp. z o.o. ul. Książęca 1, 61-361 Poznań
DSR.VI.7249.21.2011 z dnia 8 marca 2011 r. cały kraj
109. Firma Budowlana „Jamal” z siedzibą przy ul. Strzeleckiej 5, 64-920 Piła
DSR.VI.7249.31.2011. z dnia 8.03.2011 r. cały kraj
110. „XAWITECH” Klaudia Kruk, z siedzibą przy ul. Głównej 57, Biernatki, 62-035 Kórnik
DSR.VI.7249.15.2011. z dnia 8.03.2011 r. cały kraj

111. Zakład Ogólnobudowlany Wojciech Juskowiak Skoków 56,
63-810 Borek Wlkp. DSR.VI.7249.5.z dnia 23 lutego 2011 r. cały kraj
112. „Eko-Azbest” Arkadiusz Niedźwiedziński, z siedzibą w m. Dorotów 1,
63-810 Borek Wielkopolski, DSR.VI.7249.38.2011. z dnia 22.02.2011 r. cały kraj
113. Usługi Budowlane Ciesielstwo-Dekarstwo-Blacharstwo-Wykańczanie Wnętrz Jarosław
Ciepliński ul. Łąkowa 23, 63-505 Doruchów DSR.VI.7660-486/10 z dnia 25 stycznia 2011 r.
cały kraj
114. Firma Handlowo-Usługowa Adam Pszczoła, z siedzibą przy ul. Powstańców Wlkp.18, 64-560
Ostroróg DSR-VI-7249.12.2011.ECH z dnia 31.01.2011 r. cały kraj
115. Robeks Chłodnictwo Sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Wrzesińskiej 24, 61-021 Poznań
DSR.VI.7660-465/10 z dnia 20.01.2011 r. cały kraj
116. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe EURO BUD sp. z o.o. ul. Długosza 25A/135, 60-556 Poznań
DSR.VI.7660-487/10 z dnia 20 stycznia 2011 r. cały kraj
117. Z.U.H TRANS-KOMUNAL, Gorzewo 43, 64-630 Ryczywół
DSR.VI.7660-416/10 z dnia 20 grudnia 2010 r. cały kraj
118. Pan Franciszek Antczaka, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo
Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „ANFRA”- Franciszek Antczak, ul. Dożynkowa 34, 63-400
Ostrów Wlkp. DSR.VI.7249.52.2011 z dnia 1.04.2011 r. cały kraj
120. „TADBUD” Sp. z o.o., m. Czermin 67a, 63-304 Czermin
DSR.VI.7249.81.2011 z dnia 11.04.2011 r. cały kraj
121. Firma Wielobranżowa „LAJWS” Leszek Janik, ul. Łąkowa 1, 62-105 Łekno
DSR.VI.7249.75.2011 z dnia 19.04.2011 r. cały kraj
122. Pan Mateusz Sroczyński, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: F.U.H. „MATPOL”
Mateusz Sroczyński, ul. Owocowa 9A, 61-306 Poznań
DSR.VI.7249.127.2011 z dnia 19.04.2011 r., cały kraj
123. Spółdzielnia Rzemieślnicza „KRAJNA”, ul. Cechowa 11, 77-400 Złotów
DSR.VI.7249.41.2011 z dnia 19.04.2011 r., cały kraj
124. Przedsiębiorstwo Robót Drogowych „DROBUD” S.A., ul. Poznańska 71a, 63-200 Jarocin
DSR.VI.7249.24.2011 z dnia 21.02.2011 r., cały kraj
125. Pan Andrzej Nowacki oraz Pan Piotr Nowacki, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą
„BRACIA NOWACCY” s.c. z siedzibą przy ul. Komunalnej 1, 64-600 Oborniki
DSR.VI.7249.59.2011, z dnia 11.04.2011 r., cały kraj
126. Pani Lidia Nieścierowicz, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Z.P.U.H.
„STYLL-GROM”, Brody 71a, 64-310 Lwówek
DSR.VI.7660-443/10 z dnia 28.01.2011 r., cały kraj
127. Pan Zbigniew Nieścierowicz, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą P.U.H.
„DOMEX”, Brody 71a, 64-310 Lwówek,
DSR.VI.7660-444/10 z dnia 28.01.2011 r., cały kraj
128. Pan Andrzej Dzierżyński prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: DEKARBUD
Zakład Usługowo - Handlowy Andrzej Dzierżyński, Koszuty 27A, 63-000 Środa Wielkopolska
DSR.VI.7249.83.2011 z dnia 9.05.2011 r. cały kraj

129. Pan Adam Czarnotta prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: DACHMAN Adam Czarnotta, z siedzibą w m. Czernice 9, 77-424 Zakrzewo DSR.VI.7249.97.2011 z dnia DSR.VI.7249.97.2011, cały kraj
130. Pan Tadeusz Pazoła prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Tadeusz Pazoła Zakład Budowlany, z siedzibą przy ul. Leszczyńskiej 16, 63-842 Pudliszki DSR.VI.7249.132.2011 z dnia 16.05.2011 r., cały kraj
131. AK NOVA Sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Ostrowskiej 42, 63-430 Odolanów DSR.VI.7249.191.2011 z dnia 27.05.2011 r., cały kraj
132. Przedsiębiorstwa Kompleksowej Obsługi Budownictwa „WEGNER” Sp.j., Rudki 10, 62-420 Trzemeszno, DSR.VI.7249.94.2011 z dnia 10.05.2011 r., cały kraj
133. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „CELMSA”, z siedzibą przy ul. Szarych Szeregów 4, 62-500 Konin (Pan Stefan Celka oraz Pan Stanisław Musielak) DSR.VI.7249.135.2011 z dnia 17 maja 2011 r., cały kraj
134. Pani Radosławy Jurgi, Pana Bronisława Lijewskiego i Pana Wojciecha Lijewskiego prowadzących działalność gospodarczą pod nazwą: Dachstal Plus s.c., z siedzibą przy ul. Koniecznyńskich 10, 64-610 Rogoźno, DSR.VI.7249.120.2011 z dnia 30.05.2011 r., województwo wielkopolskie
135. Pan Tomasz Antczak, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: PPUH „TECH-BUD” Tomasz Antczak , z siedzibą przy ul. Dożynkowej 34, 63-400 Ostrów Wlkp. DSR.VI.7249.80.2011 z dnia 9.05.2011 r., cały kraj
136. Pani Anny Wojtkowiak, prowadzącej działalność gospodarczą: MERITUM TEAM Anna Wojtkowiak, z siedzibą przy ul. Żegestowskiej 23, 60-466 Poznań DSR.VI.7249.149.2011 z dnia 9.05.2011 r., cały kraj
137. Pan Marian Świętka, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: TEK-BUD Firma Budowlano Remontowa Marian Świętek, z siedzibą przy ul. Krótkiej 13, 62-004 Czerwonak DSR-VI-7249.1.2011.MG z dnia 10.02.2011 r., cały kraj
138. Pan Wiesław Jarecki prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: „DEKER” Wiesław Jarecki, z siedzibą w miejscowości Borki 87, 62-600 Koło, DSR-VI-7249.3.2011.MG z dnia 17.02.2011 r., cały kraj
139. Pana Jarosław Gożuch prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Usługi Ogólnobudowlane F.H.U. „MIK-BUD” Gożuch Jarosław, z siedzibą przy ul. Dworcowej 47/6, 64-500 Szamotuły, DSR-VI-7249.7.2011.MG z dnia 16.02.2011 r., cały kraj
140. Pan Sławomir Szelągowski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: SYN-BUD Zakład Remontowo-Budowlany Szelągowski Sławomir, ul. Piotrowska 19/1, 62-610 Sompolno, DSR.VI.7249.170.2011 z dnia 8.06.2011 r., cały kraj
141. TELE HAUS POLSKA Sp. z o.o., ul. Poznańska 171, 62-080 Tarnowo Podgórne DSR.VI.7249.174.2011 z dnia 30.05.2011 r., cały kraj
142. Przedsiębiorstwo Inżynierii Przemysłowej Sp. z o. o., Spółka Komandytowa, z siedzibą przy ul. Abpa A. Baraniaka 96/98, 61-245 Poznań; DSR.VI.7249.72.2011 z dnia 19.04.2011 r., cały kraj
143. Eurowartex Sp. z o. o. Oddział w Obornikach, z siedzibą przy ul. Mostowej 5, 64-600 Oborniki, DSR.VI.7660-477/10 z 21.01.2011 r., cały kraj
144. Zakład Produkcyjno – Handlowo – Usługowy „PAMDREW”, z siedzibą w Piątek Mały 42, 62 – 820 Stawiszyn, DSR.VI.7249.234.2011 z dnia 13.07.2011 r., cały kraj

145. Pan Marian Szczepania prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Szczepaniak Marian Przedsiębiorstwo Budownictwa Inżynieryjnego „AQA-BUD”, z siedzibą w m. Grabonóg 68/3, 63-800 Gostyń, DSR.VI.7249.254.2011 z dnia 2.08.2011 r., cały kraj
146. ZYSK – Nieruchomości i Inwestycje sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Maształarskiej 6/4, 61 – 767 Poznań, DSR.VI.7249.247.2011 z dnia 4.08.2011 r., cały kraj
147. Pan Jan Rzepczyński prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Usługi – Handel - Transport JAN-POL, z siedzibą przy ul. Świerkowej 8, 62-045 Pniewy, DSR.VI.7249.271.2011 z dnia 29.08.2011 r., cały kraj
148. Pan Tomasz Siepa prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Usługi Blacharsko - Dekarskie, z siedzibą przy ul. Krętej 25 A, Czapury, 61-160 Poznań, DSR.VI.7249.248.2011 z dnia 19.09.2011 r., cały kraj
149. GRANBUD Spółka Jawna Grzegorz, Maria Czapczyk, z siedzibą przy ul. Przemysłowej 3, 62 – 066 Granowo, DSR.VI.7249.305.2011 z dnia 26.09.2011 r., teren całego kraju
150. Pan Roman Trojanowski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe, z siedzibą przy ul. Storczykowej 4, 62-095 Murowana Goślina, DSR.VI.7249.302.2011 z dnia 26.09.2011 r., cały kraj
151. Firma Remontowo – Budowlana Jarosław Dutkiewicz, z siedzibą w Zalesiu 30, 63 – 233 Jaraczewo, DSR.VI.7249.319.2011 z dnia 3.10.2011 r., teren całego kraju
152. Firma Handlowo-Usługowa „UNIDACH” J. Skapska, z siedzibą przy ul. Rzecznej 3, 64 – 500 Szamotuły, DSR.VI.7249.378.2011 z dnia 6.12.2011 r., teren całego kraju
153. Pan Maksym Pabjan prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: TERMAX Maksym Pabjan, z siedzibą przy ul. Bydgoskiej 16/16, 62-510 Konin, DSR.VI.7249.366.2011 z dnia 13.12.2011 r., teren całego kraju
154. Pan Janusz Szczap prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Zakład Ogólnobudowlany Janusz Szczap, ul. Szarych Szeregów 21, 64-920 Piła, DSR.VI.7249.331.2011 z dnia 10.11.2011 r., teren całego kraju.
155. Pan Fryderyk Muszyński prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Zakład Blacharsko –Dekarski i Ogólnobudowlany, ul. Rogozińska 22, 62-100 Wągrowiec, DSR.VI.7249.278.2011 z dnia 29.08.2011 r., teren województwa wielkopolskiego.
156. Pan Wojciech Puchała prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: „MEDIBUD” Wojciech Puchała, ul. Ciesielskiego 9, 63-520 Grabów n/Prosną, DSR.VI.7249.241.2011 z dnia 4.08.2011 r., teren województwa: wielkopolskiego, łódzkiego, dolnośląskiego.
157. Pan Jan Łapa prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: BudRem Zakład Ogólnobudowlany Jan Łapa, ul. Gostyńska 138, 60-103 Poznań, DSR.VI.7249.202.2011 z dnia 31.05.2011 r., teren całego kraju.
158. BTS Partner sp. z o.o. sp. k., z siedzibą przy ul. Dąbskiej 17, 62-600 Koło, DSR.VI.7249.372.2011 z dnia 25.01.2012 r., teren całego kraju.
159. Pan Władysław Samec prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo Budowlano - Handlowo - Usługowe „SAM-BUD” Władysław Samec, ul. Mieszka I 9, 64-965 Okonek, DSR-VI.7243.1.24.2012 z dnia 30.01.2012 r., teren całego kraju.
160. Pan Artur Żak prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: ART-BULDING Artur Żak, z siedzibą przy ul. Za Dworcem 7, 77-400 Złotów, DSR-VI.7243.1.46.2012 z dnia 24.02.2012 r., teren całego kraju.

161. Pan Sławomir Dłoniak prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Usługi Blacharsko - Dekarskie Sławomir Dłoniak, z siedzibą przy ul. 11 Listopada 9, 89-333 Osiek Nad Notecią, DSR-VI.7243.1.35.2012 z dnia 27.02.2012 r., teren całego kraju.
162. Pan Marek Kozłowski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „MAR-KO” Marek Kozłowski, z siedzibą przy ul. Szczecineckiej 31/2, 64-918 Lotyń, DSR.VI.7249.352.2011 z dnia 7 grudnia 2011 r., teren całego kraju.
163. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Wierzbniku, z siedzibą w m. Wierzbinek 65, 62-619 Sadlno, DSR.VI.7249.341.2011, z dnia 21.11.2011 r., teren całego kraju.
164. Pan Krzysztof Haniewicz prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Krzysztof Haniewicz, z siedzibą przy ulicy 20 Października 40 B, 63-000 Środa Wielkopolska, DSR.VI.7249.350.2011 z dnia 1.12 2011 r. teren całego kraju.
165. ROMARK Narojczyk, Sikora Sp. j., z siedzibą przy ul. Żerkowskiej 33, 63-040 Nowe Miasto n. Wartą, DSR.VI.7249.360.2011 z dnia 19.12.2011 r., teren całego kraju.
166. Pan Grzegorz Piasecki prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Ogólnobudowlane „MAX-BUD” Grzegorz Piasecki, z siedzibą przy ul. Spółdzielczej 4, 64-111 Lipno, DSR.VI.7249.343.2011 z dnia 27.12 2011 r. teren Województwa Wielkopolskiego.
167. „TRANS TRONIC” Przedsiębiorstwo Transportowo-Handlowe Ostrowski Tomasz Maciej, z siedzibą przy ul. Osiedlowej 25, 62-031 Luboń, DSR.VI.7249.365.2011 z dnia 27.12 2011 r. teren Województwa Wielkopolskiego.
168. Pan Marek Wawrzyniak prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Blacharsko-Dekarski Marek Wawrzyniak, z siedzibą w m. Kłoda 56a, 64-130 Rydzyna, DSR.VI.7249.345.2011 z dnia 27.12.2011 r., teren całego kraju.
169. Pan Błażej Nowakowski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „METAL” Błażej Nowakowski, z siedzibą przy ul. Konińskiej 16, 62-563 Licheń, DSR.VI.7249.363.2011 z dnia 21.12.2011 r., teren całego kraju.
170. Pan Stanisław Opas prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: P.P.H.U. „VITRO” Stanisław Opas, z siedzibą przy ul. Toruńskiej 72, 62-600 Koło, DSR.VI.7249.369.2011 z dnia 28.12.2011 r., teren całego kraju.
171. „DACHY TW” Sp. z o.o., z siedzibą w m. Czermin 54 c, 63-340 Czermin, DSR.VI.7249.390.2011 z dnia 16.01.2012r., teren całego kraju.
172. Pani Małgorzata Mikołajczyk prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą „PAMAR” Małgorzata Mikołajczyk, z siedzibą przy ul. Kościuszki 25, 62-100 Wagrowiec, DSR.VI.7249.382.2011 z dnia 19.01.2012 r., teren całego kraju.
173. Pani Mirela Winkel prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Mirela Winkel TONAR-transport i żurawie, z siedzibą przy ul. Rogalińskiej 20, 61-160 Daszewice, DSR.VI.7249.402.2011 z dnia 2.02.2012 r., teren całego kraju.
174. Przedsiębiorstwo Budowlane „KONTRAKT” Pawlak, Wosiek Sp. j., z siedzibą przy ul. Mórkowskiej 38, Wilkowice, 64-115 Świąciechowa, DSR.VI.7243.1.32.2012 z dnia 1.03.2012 r., teren całego kraju.
175. Pan Krzysztof Nadobnik prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe Transportowe Krzysztof Nadobnik, z siedzibą przy ul. Ogrodowej 1A, Kiełczewo, 64-000 Kościan, DSR-VI.7243.1.54.2012 z dnia 29.02.2012 r., teren całego kraju
176. „DACHY” Maciej Dorczyk, Bielawy Pogorzelskie 1/2, 63-860 Pogorzela, DSR-VI.7243.1.50.2012 z dnia 29 lutego 2012 r., teren całego kraju.

177. UNIBET Sp. z o.o., z siedzibą w Bogdanowie 11, 64 – 600 Oborniki Wielkopolskie, DSR-VI.7243.1.48.2012 z dnia 27 lutego 2012 r., teren całego kraju.
178. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe, z siedzibą przy ul. Nowej 17, 64-300 Nowy Tomyśl, DSR-VI.7243.1.15.2012 z dnia 16 lutego 2012 r., teren województwa wielkopolskiego.
179. Dekarstwo Andrzej Gawlik, z siedzibą przy ul. Kwiatowej 7, 63-620 Trzcinica, DSR-VI.7243.1.5.2012 z dnia 15 lutego 2012 r., teren całego kraju.
180. INSTAL-ROM FPHU Roman Łukaszewski, z siedzibą przy ul. Zagonowej 25, 63-200 Jarocin, DSR.VI.7249.413.2011 z dnia 30 stycznia 2012 r., teren całego kraju.
181. INSTAL-ROM Junior Natalia Pluta, z siedzibą przy ul. Zagonowej 25, 63-200 Jarocin, DSR.VI.7249.414.2011 z dnia 30 stycznia 2012 r., teren całego kraju.
182. MIR-BUD Przedsiębiorstwo Usługowe Blacharstwo – Dekarstwo Mirosław Ruta, z siedzibą w miejscowości Stefanowice 7, 64-360 Zbąszyń, DSR-VI.7243.1.4.2012 z dnia 25 stycznia 2012 r., teren całego kraju.
183. Przedsiębiorstwo Ogólnobudowlane Wojciech Giera, z siedzibą przy ul. Złotniczej 13, 64 – 100 Leszno, DSR.VI.7249.412.2011 z dnia 5 stycznia 2012, teren całego kraju.
184. PETRO – BUD - SERWIS Przedsiębiorstwo Remontowo – Budowlano - Serwisowe Andrzej Szczepaniak, z siedzibą w: Górzna 100, 77-400 Złotów, DSR.VI.7249.300.2011 z dnia 20 października 2011 r., teren całego kraju.
185. Usługi Remontowo-Budowlane Słowiński Janusz, Moczydła 4, 62-613 Osiek Mały, DSR.VI.7249.292.2011 z dnia 19 września 2011 r., teren całego kraju.
186. ZPHU BLACHARSKO-DEKARSKO-INSTALACYJNY LECH KLUK, z siedzibą przy ul. Malborskiej 15, 62-300 Września, DSR.VI.7249.266.2011 z dnia 12 września 2011 r., teren całego kraju.
187. Zakład Budowlany „MIRBUD” Andrzej Giersig, z siedzibą przy ul. Czarnkowskiej 13a/1, 64-610 Rogoźno, DSR.VI.7249.284.2011 z dnia 24 sierpnia 2011 r., teren całego kraju.
188. Przedsiębiorstwo Usługowe „CELMSA” Stefan Celka, ul. Sosnowa 1/44, 62-510 Konin, DSR.VI.7249.263.2011 z dnia 22 sierpnia 2011 r., teren całego kraju.
189. Gospodarstwo Rolne Kołybki Dawidowicz Kazimierz, Kamiński Jan sp. jawna, Kołybki 4, 62-110 Damasławek DSR.VI.7249.255.2011 z dnia 26 lipca 2011 r., teren całego kraju.
190. Firma Budowlana „DACH-BUD”, z siedzibą przy ul. Hetmańskiej 20, 62-200 Gniezno DSR.VI.7249.243.2011 z dnia 14 lipca 2011 r., teren całego kraju.
191. HMB sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Kasztanowej 12, 63-200 Jarocin, DSR.VI.7249.206.2011 z dnia 7 lipca 2011 r., teren całego kraju
192. Mirosław Lewandowski Inżynieria Paliwowa „ENVIRON” „ŚWIAT SMAKÓW” CATERING, z siedzibą przy ul. Kresowej 18, 62-800 Kalisz, DSR.VI.7249.214.2011 z dnia 6 lipca 2011 r., teren całego kraju.
193. Zakład Ogólno-Budowlany MAL-BUD, ul. Zygmunta Berlinga 14, 63-500 Ostrzeszów, DSR.VI.7249.148.2011, z dnia 30 czerwca 2011 r., teren całego kraju.
194. „ZDUN” Andrzej Wysocki, z siedzibą przy ul. Szpitalnej 30 m. 3, 60-572 Poznań DSR.VI.7249.196.2011, z dnia 20 czerwca 2011 r., teren całego kraju.

195. DECODACH Kaczmarek i Lis Spółka Jawna, Stare Miasto 38C, 64-510 Wronki, DSR.VI.7249.187.2011 z dnia 16 czerwca 2011 r., teren województwa wielkopolskiego.
196. Firma Handlowo-Usługowa „PROFI-BUD AG” Jerzy Kleśta, ul. Chocimska 3, 62-800 Kalisz, DSR.VI.7249.167.2011 z dnia 15 czerwca 2011 r., teren województwa wielkopolskiego.
197. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „HYDROBUD” sp. z o. o., Kamienica 47, 52-530 Kazimierz Biskupi, DSR.VI.7249.163.2011 z dnia 13 czerwca 2011 r., teren całego kraju.
198. Firma Wielobranżowa „MINKWICZ” Teresa Minkwicz, os. Leśne 49, 89-340 Białośliwie DSR.VI.7249.164.2011 z dnia 19 maja 2011 r., teren całego kraju.
199. GRAF Firma Wielobranżowa Spółka Jawna, ul. Zakopiańska 201, 60-467 Poznań, DSR.VI.7249.123.2011 z dnia 17 maja 2011 r., teren całego kraju.
200. RAFI - POKRYCIA DACHOWE Agnieszka Vogel, ul. H. Sienkiewicza 1/1, 64-100 Leszno, DSR.VI.7249.90.2011 z dnia 9 maja 2011 r., teren całego kraju.
201. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe i Handlowe „AGROBEX” sp. z o. o., ul. Kochanowskiego 7, 60-845 Poznań, DSR.VI.7249.105.2011 z dnia 9 maja 2011 r., teren całego kraju
202. Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo-Handlowe „ARTBUD”, z siedzibą przy ul. Dożynkowej 34, 63-400 Ostrów Wielkopolski, DSR.VI.7249.64.2011 z dnia 9 maja 2011 r., teren całego kraju.
203. „Inter MAX”, ul. Wrocławska 139, 63-421 Przygodzice, DSR.VI.7249.118.2011 z dnia 19 kwietnia 2011 r., teren całego kraju.
204. Zakład Elektroinstalacyjny i Ogólnobudowlany, z siedzibą przy ul. Grunwaldzkiej 47, 62-100 Wągrowiec, DSR.VI.7249.60.2011 z dnia 19 kwietnia 2011 r., teren całego kraju.
205. Pan Maciej Hałusek prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Maciej Hałusek Firma „Hałusek”, z siedzibą w m. Trzebania 14, 64-113 Osieczna, DSR-VI.7243.1.37.2012 z dnia 12.03.2012 r., teren całego kraju.
206. Pani Anna Hałusek prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą: Anna Hałusek Firma Hałusek, z siedzibą w m. Trzebania 14, 64-113 Osieczna, DSR-VI.7243.1.38.2012 z dnia 12.03.2012 r., teren całego kraju.
207. Przedsiębiorstwo Usług Technicznych i Budowlanych Serwis Utrzymania Ruchu sp. z o. o., z siedzibą w m. Garki 144c, 63-430 Odolanów, DSR-VI.7243.1.58.2012 z dnia 14.03.2012 r., teren całego kraju.
208. Przedsiębiorstwo Budowlano – Usługowe „GOSBUD” sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Granicznej 1, 63-800 Gostyń, DSR-VI.7243.1.101.2012 z dnia 7.05.2012 r., teren całego kraju.
209. Pan Józef Kowalski, prowadzący działalność gospodarczą: Usługi Ogólnobudowlane Józef Kowalski, z siedzibą przy ul. Kaliskiej 49, 62-700 Turek, DSR.VI.7660-452/10 z dnia 12.01. 2011 r., działalności na terenie powiatu tureckiego.
210. Pan Markowi Lewandowski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Usługi Ciesielskie „Anna-Mar”, z siedzibą w m. Zakrzewek 17, 62-586 Rzgów, DSR.VI.7660-80/10 z dnia 27.05.2010 r., teren całego kraju.
211. Pan Radosław Gumny prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „PAKO”, z siedzibą przy ul. Krańcowej 1/4, 64-420 Kwilcz, DSR.VI.7249.68.2011 z dnia 29.03.2011 r., teren całego kraju.

212. WIKONT sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Armii Krajowej 4, 63-900 Rawicz, DSR-VI.7243.1.127.2012 z dnia 8.05.2012 r., teren całego kraju.
213. Pan Bogdan Janiak prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Zakład Budowlano – Dekarski Janiak Bogdan, z siedzibą przy ul. Zdrojki Prawe 10, 62-700 Turek, DSR.VI.7249.162.2011 z dnia 9.05.2011 r., teren całego kraju.
214. Pan Mikołaj Pinecki prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo Produkcyjne - Usługowo - Handlowe Mikołaj Pinecki, z siedzibą w m. Bronisław 2, 63-025 Witowo, DSR.VI.7249.177.2011 z dnia 15.05.2012 r., teren całego kraju.
215. Pan Przemysław Marcinkowski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przemysław Marcinkowski Zakład Usługowy Ciesielstwo - Stolarstwo, z siedzibą w m. Domachowo 17, 63-840 Krobia, DSR.VI.7249.176.2011 z dnia 29.05.2012 r., teren całego kraju.
216. Pan Krzysztof Sztuba prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Firma Ogólnobudowlana Krzysztof Sztuba, z siedzibą przy ul. Armii Poznań 26/35, 64-600 Oborniki, DSR.VI.7249.208.2011 z dnia 1.06.2012 r., teren całego kraju.
217. Pan Piotr Reich prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Firma Ogólnobudowlana Piotr Reich, z siedzibą przy ul. Gajowej 11/11, Dąbrówka Leśna, 64-600 Oborniki, DSR.VI.7249.207.2011 z dnia 5.06.2012 r., teren całego kraju.
218. Pan Krzysztof Antkowiak prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: ANTBUD TRZCIANKA Krzysztof Antkowiak, z siedzibą przy ul. Kopernika 14, 64-980 Trzcianka, DSR-II-2.7243.1.1.2012 z dnia 11.06.2012 r., teren całego kraju.
219. Eko-Surowce sp. z o. o., z siedzibą przy Al. 600-lecia 9, 62-540 Kleczew, DSR-II-2.7243.1.6.2012 z dnia 15.06.2012 r., teren całego kraju.
220. Pan Wojciech Giera, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo Ogólnobudowlane Wojciech Giera, z siedzibą przy ul. Złotniczej 13, 64 – 100 Leszno, DSR.VI.7249.412.2011, z dnia 5.01.2012 r., teren całego kraju.
221. UNIBET Sp. z o.o., z siedzibą w Bogdanowie 11, 64 – 600 Oborniki Wielkopolskie, DSR-VI.7243.1.48.2012, z dnia 27.02.2012 r., teren całego kraju.
222. ATANER Sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Towarowej 35, 61-896 Poznań, DSR-VI.7243.1.60.2012, z dnia 12.03.2012 r., teren całego kraju.
223. Pan Tomasz Unrath prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: P.P.H.U. UNRATH, z siedzibą przy ul. Akacjowej 5, 62 – 300 Września, DSR-VI.7243.1.68.2012 z dnia 3.04.2012 r., teren całego kraju.
224. Firma Instalacyjno-Budowlana „WIRAX” Stanisław Biłat, Jacek Wojtaś, Sławomir Mazurowski Spółka Jawna, z siedzibą przy ul. Częstochowskiej 77, 62 – 800 Kalisz, DSR-VI.7243.1.59.2012 z dnia 12.03.2012 r., teren całego kraju.
225. Pan Mirosław Piłat, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: „MIRHEND”, z siedzibą przy ul. Nowy Świat 4, 62-025 Kostrzyn, DSR-VI.7243.1.75.2012 z dnia 20.04.2012 r., teren całego kraju.
226. Pan Robert Czamański, Pan Aleksander Szymanowski i Pan Ryszard Szymanowski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: „BATEX” s. c. R. Czamański, A. Szymanowski, R. Szymanowski, z siedzibą przy ul. Chłapowskiego 15, 64-000 Kościan, DSR-VI.7243.1.81.2012 z dnia 23.04.2012 r., teren całego kraju.

227. Pan Grzegorz Wróblewski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: „IZBUD” Grzegorz Wróblewski, z siedzibą przy ul. Śmigielskiej 64, 64-000 Kościan, DSR-VI.7243.1.125.2012 z dnia 24.04.2012 r., teren całego kraju.
228. Pan Konrad Marek, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: MK „STELLA” Konrad Marek, z siedzibą przy ul. Południowej 6, 62-600 Koło, DSR-VI.7243.1.108.2012 z dnia 25.04.2012 r., teren całego kraju.
229. Pan Juliusz Szymanowski, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: P.P.H.U. Szymanowski Juliusz, z siedzibą przy ul. Poznańskiej 8/2, 62 – 005 Owińska, DSR-VI.7243.1.165.2012 z dnia 7.05.2012 r., teren całego kraju.
230. Pan Władysław Wacek prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Zakład Blacharsko – Dekarsko - Izolacyjny, z siedzibą przy ul. Motylewskiej 42, 64 – 920 Piła, DSR-VI.7243.1.111.2012, z dnia 7.05.2012 r., teren całego kraju.
231. Pan Jan Kałużny prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Jan Kałużny Usługi Ekonomiczno - Marketingowe, z siedzibą w Wygodzie Tokarskiej 4, 63 – 500 Ostrzeszów, DSR-VI.7243.1.109.2012 z dnia 16.05.2012 r., teren całego kraju.
232. Pan Ryszard Wieczorek, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Zakład Ogólnobudowlany Ryszard Wieczorek, z siedzibą przy ul. Grodzkiej 19, 62-067 Rakoniewice, DSR-VI.7243.1.156.2012 z dnia 16.05.2012 r., teren całego kraju.
233. Pan Dariusz Pławski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Blacharstwo – Dekarstwo Usługi Ogólnobudowlane Dariusz Pławski, z siedzibą przy ul. Okręg Wieleński 26, 64-410 Sieraków, DSR-VI.7243.1.196.2012 z dnia 21.05.2012 r., teren całego kraju.
234. Pan Jan Helwing prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Usługi Remontowo Budowlane Jan Helwing, z siedzibą w Oborach 17, 63-308 Gizałki, DSR-VI.7243.1.190.2012 z dnia 22.05.2012 r., teren całego kraju.
235. TIVOLO - Mieczysław Gniot & Romuald Zdrenka Sp. J., z siedzibą przy ul. Leśnej 4, 77 - 424 Zakrzewo, DSR-VI.7243.1.200.2012 z dnia 25.05.2012 r., teren całego kraju.
236. TERMOTECH sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Bydgoskiej 33/1, 64-920 Piła, DSR-VI.7243.1.199.2012 z dnia 26.06.2012 r., teren całego kraju.
237. Pan Tomasz Wysoczański i Pani Janina Wysoczańska prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą P.W.T.U.H. Trans-Kop s. c. Tomasz i Janina Wysoczańscy, z siedzibą przy ul. Pana Twardowskiego 4, 60-193 Poznań, DSR-VI.7243.1.51.2012 z dnia 12.03.2012 r., teren całego kraju
238. Pan Tomasz Krzyśków prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Tomasz Krzyśków „KANBRUK” Tomasz Krzyśków, z siedzibą przy ul. Kanałowej 19a, Wojnowice, 64-330 Opalenica, DSR-VI.7243.1.183.2012 z dnia 19.07.2012 r., teren całego kraju.
239. „DMT” Sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Poznańskiej 115, Skórzewo, 60-185 Poznań, DSR-VI.7243.1.89.2012 z dnia 11.05.2012 r., teren całego kraju.
240. Pan Marcin Kaczmarek prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Firma Rolnicza Marcin Kaczmarek, z siedzibą w miejscowości Nowy Gołębin 23, 64-020 Czempień, DSR-VI.7243.1.92.2012 z dnia 23.04.2012 r., teren całego kraju.
241. Pan Henryk Sienkiewicz prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Henryk Sienkiewicz „ALKOM” Firma Handlowo-Usługowa, z siedzibą przy ul. Falistej 6/1, 61-249 Poznań, DSR-VI.7243.1.216.2012 z dnia 12.06.2012 r., teren całego kraju.

242. Przedsiębiorstwo Budowlane „PEBEROL” Sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Jagiellońskiej 26, 64-800 Chodzież, DSR-VI.7243.1.107.2012 z dnia 24.05.2012 r., teren całego kraju.
243. Pan Jerzy Żak zamieszkały przy ul. Witosa 34, 77-430 Krajenka, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Usługowy Zakład Budowlany, Skład Materiałów Budowlanych Jerzy Żak, z siedzibą przy ul. Za Dworcem 7, 77-400 Złotów, DSR-VI.7243.1.120.2012 z dnia 20.04.2012 r., teren całego kraju.
244. „SZURGOT” Sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Dąbskiej 17, 62-600 Koło, DSR-VI.7243.1.123.2012 z dnia 22.05.2012 r., teren całego kraju.
245. Pan Robert Przybylski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Robert Przybylski Przedsiębiorstwo Budowlane „PERBUD”, z siedzibą przy al. Piątej 7, Osiniec, 62-200 Gniezno, DSR-VI.7243.1.129.2012 z dnia 25.05.2012 r., teren całego kraju.
246. „AKME” Sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Hurtowej 5, 63-500 Ostrzeszów, DSR-VI.7243.1.187.2012 z dnia 11.06.2012 r., teren całego kraju.
247. „BUDMIX” Sp. z o. o., z siedzibą w miejscowości Holendry Wąsowskie 10, 62-561 Ślesin, DSR-VI.7243.1.135.2012 z dnia 30.05.2012 r., teren całego kraju.
248. „ZRUG” Sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Gdyńskiej 45, 61-016 Poznań, DSR-VI.7243.1.159.2012, z dnia 11.05.2012 r., teren całego kraju.
249. Pan Ireneusz Matuszczak, zamieszkały przy ul. Ignacego Richtera 10, 64-000 Kościan, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Matuszczak Ireneusz „KRA-MAT”, z siedzibą przy ul. Gen. Chłapowskiego 9, 64-000 Kościan, DSR-VI.7243.1.174.2012 z dnia 11.06.2012 r., teren całego kraju.
250. Pan Wiesław Tarczyński prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Wiesław Tarczyński „KANWOD”, z siedzibą w miejscowości Węglew 218, 62-590 Golina, DSR-VI.7243.1.179.2012 z dnia 25.05.2012 r., teren całego kraju.
251. Przedsiębiorstwo Budowlano-Handlowego „MARZYŃSKI” Sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Przemysłowej 2, 63-200 Jarocin, DSR-VI.7243.1.182.2012 z dnia 29.05.2012 r., teren całego kraju.
252. Pan Sebastian Kubera prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Sebastian Kubera Przedsiębiorstwo Usług Komunalno - Transportowych „EKO - SYSTEM”, z siedzibą przy ul. Leona Przyłuskiego 18 m 4, 61-692 Poznań, DSR-VI.7243.1.192.2012 z dnia 9.07.2012 r., teren całego kraju.
253. Pan Łukasz Kubera prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Łukasz Kubera „EKO - ŁAD”, z siedzibą przy ul. Leona Przyłuskiego 18 m 4, 61-692 Poznań, DSR-VI.7243.1.193.2012 z dnia 9.07.2012 r., teren całego kraju.
254. Przedsiębiorstwo Usług Komunalno -Transportowych „VIKOM” Iwona Kubera i Rafał Kubera Sp. j. z siedzibą przy ul. Dobrzyckiego 18, 61-692 Poznań, DSR-VI.7243.1.194.2012 z dnia 16.07.2012 r., teren całego kraju.
255. Zakłady Usługowe Zachód Sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Kolejowej 23, 60-717 Poznań, DSR-VI.7243.1.195.2012 z dnia 16.07.2012 r., teren całego kraju.
256. Pani Katarzyna Dziamska prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą P.P.H.U. „TURBO -TECH”, z siedzibą przy ul. Kopanina 79, 60-105 Poznań, DSR-VI.7243.1.215.2012 z dnia 25.07.2012 r., teren całego kraju.

257. Pan Hubert Koszarny i Pan Roberta Koszarny zamieszkali przy ul. Leśnej 18, 63-500 Ostrzeszów, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „KiK” s. c. Hubert Koszarny, Robert Koszarny, z siedzibą przy ul. Wł. Łokietka 2/1b, 50-243 Wrocław, Oddział ul Sportowa 6a, 63-500 Ostrzeszów, DSR-II-2.7243.1.22.2012 z dnia 27.07.2012 r., teren całego kraju.
258. Przedsiębiorstwo Gramowscy ATA -TECHNIK Sp. j., z siedzibą na Os. Cechowym 31, 64-840 Budzyń, DSR-II-2.7243.1.22.2012 z dnia 27.07.2012 r., teren całego kraju.
259. Pan Jacek Grabowski, zamieszkały przy ul Wojskowej 9G m. 21, 60-792 Poznań, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Budowlane „JACK-BUD” Jacek Grabowski, z siedzibą na Os. Bolesława Chrobrego, Pawilon 110, 60-681 Poznań, DSR-VI.7243.1.202.2012 z dnia 19.07.2012 r., teren całego kraju.
260. Pan Grzegorz Piasecki prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Ogólnobudowlane „MAX-BUD” Grzegorz Piasecki, z siedzibą przy ul. Spółdzielczej 4, 64-111 Lipno, DSR-VI.7243.1.71.2012 z dnia 12.04.2012 r., teren całego kraju.
261. „THERMBAU” Polska Sp. z o.o. Sp. k., z siedzibą przy ul. Walki Młodych 78 a, 64-920 Piła, DSR-VI.7243.1.79.2012 z dnia 11.04.2012 r., teren całego kraju.
262. Pan Błażej Nowakowski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo - Usługowe „METAL” Błażej Nowakowski, z siedzibą przy ul. Konińskiej 16, 62-563 Licheń, DSR-VI.7243.1.104.2012 z dnia 18.05.2012 r., teren całego kraju.
263. Pani Natalia Wójtowicz prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą: Zakład Ogólnobudowlany Wojtowicz Natalia, z siedzibą w Kowanówku przy ul. Jaśminowej 16, 64 – 600 Oborniki Wielkopolskie, DSR-II-2.7243.1.54.2012 z dnia 6.08.2012 r., teren całego kraju.
264. Zakład Budowlano Sztukatorski Konserwacja Zabytków Domaniieccy Sp. z o.o. Spółka Komandytowa, z siedzibą przy ul. Soboteckiej 10/1, 60 – 161 Poznań, DSR-II-2.7243.1.64.2012 z dnia 22.08.2012 r., teren całego kraju.
265. P.H.U. LESZ – BUD Leszek Błaszczyk, z siedzibą na os. Rzeczypospolitej 3/23, 63 – 200 Jarocin, DSR-II-2.7243.1.24.2012 z dnia 9.07.2012 r., teren całego kraju.
266. „ORLIKON” Sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Za Groblą 1, 61-860 Poznań, DSR-II-2.7243.1.65.2012 z dnia 12.09.2012 r. teren całego kraju.
267. Pan Włodzimierz Piotrowski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „Przedsiębiorstwo Inżynierii Sanitarnej W. Piotrowski”, z siedzibą przy ul. Goplańskiej 8, 61-051 Poznań, DSR-II-2.7243.1.68.2012 z dnia 23.08.2012 r. teren całego kraju.
268. Przedsiębiorstwo Budowlane Michalski sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Szczepanowskiego 25, 64-100 Leszno, DSR-II-2.7243.1.51.2012 z dnia 24.09.2012 r. teren całego kraju.
269. Pan Piotr Napierała, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo Budowlane Projekty, Konsultacje, Usługi, z siedzibą na os. Wichrowe Wzgórze 25/15, 61-697 Poznań, DSR-II-2.7243.1.84.2012 z dnia 24.09.2012 r. teren całego kraju.
270. Pani Justyna Łuczak, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą: ZEN – DACH – PLUS Justyna Łuczak, z siedzibą w Pianowie 26, 64 – 000 Kościan, DSR-II-2.7243.1.69.2012 z dnia 26.09.2012 r., teren całego kraju.
271. Pan Krzysztof Puślecki, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: PK-BUD Przedsiębiorstwo Budowlane Krzysztof Puślecki, z siedzibą przy ul. Niepodległości 35, 64-101 Leszno, DSR-II-2.7243.1.100.2012 z dnia 8.10.2012 r. teren całego kraju.

272. Pan Maciej Jakuboszczak prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Remontowo - Budowlany Maciej Jakuboszczak, z siedzibą przy ul. Kwiatowej 21, 64-225 Kopanica, DSR-II-2.7243.1.101.2012 z dnia 5.10.2012 r. teren całego kraju.
273. Pan Witold Wielebski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Witold Wielebski P.P.U.H. „WIREX”, z siedzibą przy ul. Kozala 20A, 63-700 Krotoszyn, DSR-II-2.7243.1.93.2012 z dnia 8.10.2012 r. teren całego kraju.
274. Pan Piotr Szymański, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Firma Remontowo – Budowlana Piotr Szymański, z siedzibą przy ul. Ostatniej 35, 60 – 102 Poznań, DSR-II-2.7243.1.96.2012, teren całego kraju.
275. Pan Maciej Wasilewski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Maciej Wasilewski Budownictwo i Ekologia, z siedzibą przy ul. Stawnej 13, 63-230 Witaszyce, DSR-II-2.7243.1.107.2012 z dnia 15.10.2012 r., teren całego kraju.
276. Pan Sławomir Lisiewicz prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Produkcyjno - Handlowo - Usługowy Sławomir Lisiewicz, z siedzibą w miejscowości Stróżewo 36 64-800 Chodzież, DSR-II-2.7243.1.112.2012 z dnia 22.10.2012 r., teren całego kraju.
277. Pan Andrzej Trombala i Pan Roman Pielenko prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Laminomet s. c., Andrzej Trombala i Roman Pielenko, z siedzibą przy ul. Solnej 1, 62-650 Kłodawa, DSR-II-2.7243.1.105.2012 z dnia 24.10.2012 r. teren całego kraju.
278. Pan Ryszard Andrzejak prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe Ryszard Andrzejak, z siedzibą w m. Piotrowo 3, 62-406 Łądek, DSR-II-2.7243.1.98.2012 z dnia 26.10.2012 r., teren całego kraju.

Uzasadnienie

do uchwały Nr XVII/ 122 /16 Rady Miejskiej Żerkowa z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie uchwalenia "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Żerków".

Obowiązek opracowania programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym wynika z zapisów Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2010 -2032 stanowiącego załącznik do uchwały Nr122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego Programu pod nazwą: Program Oczyszczania kraju z azbestu na lata 2010-2032".

W związku z powyższym, w odniesieniu do założeń ogólnopolskiego programu został opracowany „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy i Miasta Żerków na lata 2016-2032

Zgodnie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 ze zm.) wystąpiono z wnioskiem z dnia 01.04.2016r. znak: Oś.621.17.2016 do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest dla Gminy i Miasta Żerków na lata 2016-2032 .

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w piśmie z dnia 27.04.2016r. (znak: WOO-III.410.253.2016.PW.1) oraz Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu w piśmie z dnia 25.04.2016r. (znak: DS-NZ.9012.577.2016) wyrazili pozytywną opinię w sprawie możliwości odstąpienia od procedury przeprowadzania przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest dla Gminy i Miasta Żerków na lata 2016–2032”.

Biorąc pod uwagę powyższe, zasadne jest podjęcie niniejszej uchwały i wdrożenie jej zapisów do realizacji.